

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Vakáció-láz.

Budapest, július 1.

Az orvos gyógyít. Az ügyvéd perel. A földműves szánt. Az asztalos gyalul. És tovább lehetne folytatni ezeket a tömönakat egészen a végtelenségig, mert minden egyes foglalkozási ág hiven teljesíti a maga kötelességét. Csak épen egyetlenegy tömönakat nem lehetne leírni a többiekhez. S ez az egy igy hangzanék: A törvényhozó törvényt hoz.

Nem! A törvényhozó nem hoz törvényt. Legalább itt Magyarországon nem. A magyar törvényhozó orvos, és akkor gyógyít. Vagy ügyvéd és akkor perel. Vagy földműves és akkor szánt. S igy tovább mehetünk a foglalkozási ágak egész skáláján, a legtöbb magyar képviselő igazi élethivatását nem a parlament házában, hanem azon kívül keresi. A legtöbb magyar képviselő nem is Budapesten lakik, csak vendég az ország fővárosában. Máskülönb megeshetnék-e az, hogy négyszázötvenhárom honatya nevében hol harmincz, hol negyven ember hoz törvényt?

A baj azonban sokkal súlyosabb, mint amilyennek a mi előadásunkból látszik. A mi előadásunkból csak annyi látszik, hogy a magyar képviselők kötelességmulasztást követnek el. A valóságban azonban ennél is több történik: a magyar képviselők jogot formálnak ahhoz, hogy kötelességmulasztók legyenek. A magyar képviselők már eleve ugy rendezkednek be, hogy nekik a törvényhozás afféle mellékes élethivatásuk. Ha ráérnek, ha nincs egyéb dolguk, ha véletlenül a fővárosban vannak, ha nem nagyon katzenjammeresek vagy nincsen tulságosan meleg, akkor bemennek a Házba, közbeszólnak egy párszor az ülésteremben, néhány jó tréfát eresztenek meg a folyósói kaszinózásban, azután szépen hazamennek s jó darabig ismét nem törődnek az ügyekkel.

Nem régen történt, hogy a többségi pártok vezetői azon a czimen, hogy egy fontos kérdésben szavazás lesz, össze-telegrafálták az embereiket. Az emberek közül fölszálángóztak néhányan — összesen alig voltak százan, ami kevesebb, mint az ülésezésre kötelezett képviselők egyharmad része. De közben elmaradt a fontos szavazás, nem volt szükség az összecsofított emberekre. S mi történt erre? A mezei hadak, akik hiába utaztak öt-hat órát — gyorsvonaton, Pullmann-kocsiban és első osztályon — nagy méltatlankodó lármát csaptak, hogy

fömlítették őket. Most, amikor ilyen meleg van! Most amikor aratnak! Most, amikor holtsezon van Budapesten s politikai korzó sincsen a Kossuth Lajos-utczában!

Mit jelent ez? Azt, hogy ezek az urak immár jogot formáltak a henyéléshez és jogsérelemnek tekintik, hogyha őket valaki a dolce far niente-ben megzavarja. A nemzet a legszebb kötelesség teljesítését bizza rájuk, azért, amit a közjóért fáradoznak, tisztességesen meg is fizeti őket, ők pedig olyan immel-ámmal teljesítik a rájuk bizott hivatást, mintha kegyképen ingyen-munkát végeznének s nem ők lennének megbecsülve azzal, hogy mandátumot kaptak, hanem a nemzetnek kellene örvendeznie azért, hogy a mandátumot elfogadni sziveskedtek.

A henyéléshez formált jog pedig még talán soha sem nyilatkozott meg erősebben, mint ezekben a napokban, amikor egyre melegebben süt a nap s eközben azokat a képviselőket is megszállja a vakáció-láz, akik eddig a kötelességtudás martirjai voltak. A mai nap krónikájában lehet legjobb példát találni erre, amikor a Ház egyik alelnöke állott elő azzal, hogy nem szabad napirendre tűzni egy fontos és közérdekű törvényjavaslatot, mert mostan „más gondok terhelik a képviselőket.” Milyen gondok? Aratási gondok? Nyaralási gondok? A magán-gazdaság érdeke, a szórakozás érdeke

A nővér.

(Írta: Hevesi József.)

(Utánnyomás tilos.)

I.

Edith baronesse, a high life ünnepezt szépsége, akit az ország legugyesebb tennis-játékosának tartottak, Rontay bárónak, a kaszinó legtekintélyesebb mánásának a leánya, egy reggel a következő levelet kapta:

Méltóságos bárókisasszony!

Nagyon sok lelki küzdelem után, női büszkeségem legyőzésével, pirulva önmagam előtt, intézem önhöz ezeket a sorokat. Lehet, hogy talán el sem fogom majd önnök küldeni ezt a levelet, mert röstelni fogom, de ebben a pillanatban nem tudok parancsolni magamnak. Az anya most erősebb bennem, mint a nő. És hogy most gyermekem sorsát akarom intézni, ugy érzem, hogy le kell győzni minden konvencziót, minden álszemérmet. Bele kell nyulnom erős kézzel a dolgokba. Cselekednem kell! Egy nagy igazságtalanság ellen kell tiltakoznom, föllázadnom, a harczot fölvennem.

Nem akarom a türelmét nagyon próbára tenni és ezért mindjárt előre bocsátom, hogy ön, bárókisasszony, az egyetlen, aki nekem segítségemre lehet. Ön, akit az én gyermekem ügye annyiban kell, hogy érdekli, mert . . . mert . . . istenem, hogy is találjam csak el a kellő kifejezést?!

Méltóságos kisasszony, az én leányom az ön atyjának a gyermeke!

Kérem, ne dobja félre a leveletem. Nem fogom elkövetni azt az izléstelenséget, hogy az apát a saját leánya előtt bevádoljam. (Ámbátor

nem volna csoda, ha elkeseredésem a jó ízlés megsértésére vezetne!)

De valami benső sugaltnak az igézete alatt állok és ez azt parancsolja anyai szívemnek: forduljak önhöz, táriam ki lelkem saigó szenvedéseit az ön tiszta, ártatlan leány-szívének. Lehetetlen, hogy nemes érzései meg ne szólaljanak, rokon hangokkal ne válaszoljanak.

Hiszen egy fiatal, ártatlan leány sorsáról van szó. Egy gyönyörű hajadonról, aki . . . aki . . . önnök végre is a — nővére. Egy fiatal leányról van szó kisasszony, akinek nem szabad bünhődnie az — anyjáért.

Ugy-e hogy fölment engem attól, hogy önmagam előtt pironkodva, a multamat föllárijam ön előtt. Hiszen a kálváriának minden szenvedései között, melyeket végigjártam, legnehezebb lépésem ez a mostani.

Hogy önhöz írok! Hogy önhöz fordlok!

Mint fiatal leány hallgattam Rontay bárónak, az előkelő, daliás szép főurnak szerelmes szavaira. Biztam ígéréteiben, szép szavaiban. Magam is szerelmes voltam bele. Tizennyolcz éves együgyű eszemmel nem gondoltam meg, hogy mit cselekszem!

Hallgattam reá, hallgattam reá!

És egy év mulva, mikor már karjaiban ringattam kis Margitkánkat, Rontay báró — megnősült.

Egy nagyon előkelő, társadalmilag is teljesen hozzá méltó nőt vett feleségül.

A magam szenvedéseivel nem akarom önt untatni, jó kisasszony. Ugy kellett. Rászolgáltam. Minek szerettem vakon? Minek biztam utógondolat nélkül.

A báró gondoskodott rólam is, gyermekéről is. Ami az anyagiakat illeti, nem lehet semmi

panaszom. De mikor én előttem sohasem lebegtek anyagi érdekek! El sem fogadtam volna tőle semmit. De ő azt mondta, hogy neki kötelessége a gyermekéről, a gyermekünkről gondoskodni. Engem a szívem lobogó szerelme sodort az ő karjai közé.

Husz év óta viselem a mártíromság töviskoszoruját. Husz év óta szenvedek, ha magamra gondolok, megvetés fog el, ha leányomra nézek, pir önti el az arcomat.

Mert a szegény gyermek előtt el kellett titkolnom a valóságot. Ő azt hiszi, hogy az atyját már rég elvesztette . . . Szegény, igaz, elvesztette . . .

Rontay báró többször látta a gyermekét, és . . . és . . . talán szereti is.

De hiába léptem föl ellene kérelemmel, könyörgéssel, fenyegetéssel, erőszakoskodással, ő egyre csak azt erősítette, hogy megtesz mindent, de nem tehet semmit. Nem tehet semmit a neje miatt. Az ön édes anyja miatt.

Bocsásson meg jó kisasszonyom, ha édes anyjáról beszélve, fájdalmat okozok önnök, és föltépek kegyeletes gyermeki szívének behegedt sebeit. Tudom, hogy milyen mélyen sújtotta le édes anyja halála. És most mégis beszél-nem kell róla.

Fél évvel édes anyja halála után — ezelőtt pár nappal — ujra volt alkalmam az ön atyjával, az én Margitkám apjával beszélni. Láttam, hogy küzd magával. Láttam, hogy nem tudja mit cselekedjék? Most már a társadalmi állását emlegette, meg önt, kedves baronesse!

De hát én istenem, ez nagy, ez végtelen nagy igazságtalanság! Ez nem maradhat igy! Az én leányom nem hordozhatja az egész életén keresztül szüleinek szegénybelyegét!

Önhöz fordulok jószágos kisasszony! Egy

mióta előbbvaló gond az ország gondjánál?

Az, hogy az eddigi parlamentek kényelmesebben dolgoztak, lehet-e érv arra, hogy a melegebb napokkal egyszerre ezután is föltétlenül meg kell érkeznie a törvényhozási szünetnek? Az eddigi parlamenteknek nem volt sürgős a dolguk, de a mainak sürgős, mert talán sohasem halmozódtak föl a teljesítésre váró föladatak olyan garmadájaival, mint most. Másutt is úgy van, hogy addig, amíg munka van, dolgozik a parlamenti gépezet. Rómában legalább is olyan meleg van, mint Budapesten. Az olasz parlament mégis együtt tanácskozik. És az osztrák, az angol, a francia képviselőház is egy mukkanás nélkül végzi a maga kötelességét. Egyetlen egy osztrák, angol, francia vagy olasz képviselőnek nem jár eszéágában sem előállni azzal, hogy őt most más sürgösebb gondok terhelik. Miért csak a magyar parlamentben, magyar képviselőnek, sőt ami súlyosabbá teszi az esetet, példaadásra kötelezett magyar alelnöknek jut eszébe az, hogy ezekre a gondokra hivatkozzék.

Azért, mert amint mondtuk, ~~ist~~ jog lett a henyélésből. Ámde világos, hogyha ide fejlődött is nálunk a szokásjog, ez nem mehet így tovább.

Rakovszky azt követelte, hogy a kormány, hogyha mindig újabb és újabb törvényjavaslatokkal áll elő, gondoskodjék többségről is, amelyik ezeket a javaslatokat megszavazza. Návay Lajos mindjárt kioktatta elnöktársát, hogy ez abszurdum, mert nem a kormány hivatása, hogy a nép választott képviselőit kötelességük teljesítésére szorítsa.

A kormánynak valóban nincsen sem joga, sem hatásköre erre. A képviselők azonban a maguk érdekében jól tennék, hogyha nem várnák azt, hogy a nemzet

világosítsa föl őket arról, hogy a megbízó-levelekkel nem henyélésre kaptak privilégiumot.

Budapest, július 1.

A képviselőház holnap, csütörtökön, délelőtt 10 órakor ülést tart, melynek napirendjén a végrehajtási novella és a birtokrendezésről szóló törvényjavaslat tárgyalása szerepel.

Miniszterek utazása. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután dányosi birtokára utazott. A miniszterelnököt holnap reggelre visszavárik a fővárosba. — Dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter több heti tartózkodásra Marienbadba utazott.

A főrendiház bizottságából. A főrendiház pénzügyi- és közgazdasági bizottsága ma gróf Széchenyi Béla elnöke alatt ülést tartott, amelyen az állattenyésztés fejlesztéséről, a szeszdóról és a munkásházak építéséről szóló javaslatokat tárgyalták. A kormány részéről jelen voltak Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Popovics, Sztéryni és Mezőssy államtitkárok és Pirkner János miniszteri tanácsos. A törvényjavaslatokat Gál Jenő helyettes-jegyző referálta. Az állattenyésztésről szóló javaslatnál gróf Keglevich Gábor szólalt fel, aki örömmel üdvözölte a javaslatot. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter köszönetét fejezi ki az előadónak és a javaslatot elfogadásra ajánlotta. A javaslatot egyhangulag fogadták el. A szeszdórjavaslatot is Gál Jenő ismertette. Azt indítványozta egyúttal, hogy a budapesti ipar- és kereskedelmi kamara vonatkozó memorandumát ne tárgyalja a bizottság. Matlekovics Sándor, Láncozy Leó és Hatvany-Deutsch Sándor szerint a moslékivitelt dolgot valamiképp reparálni kellene a nagyipar érdekében, bár elvi szempontból csupán Rudnay József a javaslat változtatlan fenntartása mellett beszél. Wekerle miniszterelnök kijelenti, hogy a nagyiparnak elég kedvezményt adott. A javaslat elfogadását kéri, ami változatlan alakjában meg is történik. A munkásházakról szóló javaslatot szintén elfogadták. — A főrendiház közgazdasági bizottsága is ülésezett gróf Cziráky Béla elnöklésével és elfogadta a rádiotelegráf-egyezményről szóló javaslatot.

Minden habozás nélkül irt aztán a szerencsétlen asszonyt:

Asszonyom!

Keressen fel engem azonnal. A papa most éppen a pusztán van.

Rontay Edith.

És még aznap este találkoztak: Edith baronessa és édes atyjának a volt kedvese.

Nagyon sokáig tanácskoztak és mikor Poroszlóy Ágnes a palotát elhagyta, az arcán boldogság ragyogott.

Husz év óta először.

Mikor a báró hazaérkezett, Edith baronessa macskahizelgással fogta körül.

— Nagyon súlyosan nehezedik reám ez a magánosság, édes apó, — mióta szegény mama meghalt, nincs senkim se. Vágyat érzek valaki után. Egy társalkodónő után. A miss igen száraz hölgy és éppenséggel nem rokonszenves. Aztán meg nagyon komor.

— Értelek, leányom — igazad van. Neked jóformán még egy játszó paitás kellene; egy fiatal leány, a te korodból, egy nővér, ugye?

— Ugy van apám! De ne idegent! Se francziát, se angolt, se németet. Egy jó családból való magyar leány-pajtást szeretnék. Aki velünk érez, aki bennünket megért. Csak akad talán ilyen?

— Hogyne akadna, gyermekem. Majd utána nézek.

— Oh, papa, én már kigondoltam valamit: hirdetni fogjuk egy-két újságban és így majd módunkban lesz az ajánlkozók közül válogatni.

— Nagyon jól van, gyermekem.

A hirdetés már másnap meg is jelent több

A szeszdór Ausztriában. Beck miniszterelnök ma is tárgyalt a pártok vezetőivel a szeszdór-javaslat körül, de a tanácskozások még nem vezettek végleges eredményre. Ezen a héten újabb konferencia lesz. A miniszterelnök ragaszkodik a kormány eredeti munkaprogramjához s pártelnökök egy része késő a miniszterelnök intenczióinak megfelelni s ebben az esetben a képviselőház július derekéig együtt maradna.

A nemzetiségiek értekezlete. A nemzetiségi képviselők ma tartották dr. Mihályi Tivadar elnöklésével a nyári szünet előtt utolsó értekezletüket. Az értekezlet a folyó ügyeken kívül beható tanácskozás tárgyává tette az általános politikai helyzetet, melynek során, a kiadott kommuniké szerint, konstátálta, hogy úgy a politikai helyzet megítélése, mint a politikai czélok és a harcz eszközeinek megválasztása tekintetében a legteljesebb egyetértés uralkodik. Változatlanul fenntartják a nemzetiségi programot, melyért el vannak határozva tovább is lankadatlanul küzdeni. Eddigi működésüknek eredményességét — mondják — mi sem bizonyítja jobban, mint az a kapkodó igyekezet, melylyel a kormányhoz közel álló körök a közvéleményt egy „mérsékelt” nemzetiségi párt alakításáról kolportált, merőben alaptalan hírekkel tévedésbe ejteni törekednek. Az értekezlet elhatározta több nagy népgyűlésnek az általános választói jog és a szervezés érdekében leendő megtartását, melyeknek előkészítésével az elnökség mellé kiküldött bizottságot bízta meg. Végre megállapította nagyjában a beszámoló beszédek sorrendjét, melyekre, tekintettel a választók nyári nagy elfoglaltságára, csak augusztus havában kerülhet a sor.

A szerb radikálisok. A karlóczai szerb kongresszus elhalasztásával kapcsolatban, egy könyomatos újság azt a hírt közölte, hogy a szerb radikális-párt elvesztette a választók bizalmát, minthogy legutóbb Horvátországban szenvedett súlyos vereséget, aminap pedig több kongresszusi mandátum betöltésénél maradtak kisebbségben a jelöltjei. E hirtetelésre vonatkozólag a félhivatalos Magyar Távirati Iroda a következőket közli: Horvátországban a szerb radikális-párt most is, mint azelőtt, két mandátummal rendelkezik. Jellemző azonban, hogy e két radikális párti mandátumra több szavazat esett a horvátországi szerbségtől, mint a szerb önálló-pártra, amelynek összesen 18 képviselője van. A temesvári világi és lelkesi kongresszusi képviselői kerületeket radikális-pártiak soha sem képviselték, hanem mindig a liberális-pártiak, akiket a két héttel ezelőtt lezajlott választáson is újból megválasztottak. A régekte uralmon volt liberális-párt e két maradványa is csak óriási nyomásnak és annak a körülménynek köszönhető 12 szótöbbségű győzelmét, hogy a választást nem az eddigi szokások helyen, hanem a püspöki palotában tartották meg s ezért sok egyházi hivatalnok és tanító tartózkodott a szavazástól. Különben is a választást petícióval támadták meg.

kis lapban és harmadnap egész csomó ajánlkozást hozott a posta.

Edith bontotta föl valamennyit és lázasan kotorászott a sok levél között. Mintha a sok levél általában nem érdekelte, mintha csak egyet lesett volna.

— Ah! ez az! — szóló végre. És reszkető kézzel bontotta föl. Egy arczkép hullott ki belőle, melyre e név volt írva: Poroszlóy Margit.

Edith sokáig elmerengett a kedves, rokonszenves, bánatos, szép vonásokon.

Az ő nővére vonásain.

Mikor aztán a báró hazaérkezett, megmutatta neki a nagy garmada levelet.

— Ez mind nővérednek vállalkozik? — kérde a báró.

— Igen, apám.

— Nos és találtál közöttük megfelelő nővért?

Edith kissé megkeményítette a hangját:

— Igen, apám.

— No lássuk.

Edith elővette Poroszlóy Margit levelét, kivette belőle az ő nővére arczképét és az atyja elé tette.

Rontay báró arca egészen elhalványodott.

— Poroszlóy Margitnak hívják apám és nekem nagyon tetszik.

A báró most élesen, kémlelő tekintettel nézett leányára.

A leány vitézül kiáltotta a vizsga tekintetét.

— Ez tetszik neked, leányom? — kérde a báró kissé ellágyulva.

— Igenis, apám.

— Hát akkor . . . hát akkor . . . írj neki, hogy jöjjön el és hogy holnaptól kezdve Poroszlóy Margit a te . . . a te nővéred lesz!

fiatal ártatlan leány sorsa érdekében, az ön nővére érdekében fordulok önhöz.

Kérem, könyörgök, könyeim záporával esedezek önhöz, hallgassa meg a saját jó szívet és . . . és . . . mit tudom én hogyan . . . miként . . . de tegye magáévá ezt az égbekiáltó igazságtalanságot! Ön az egyetlen, aki segíthet, aki helyrehozhatja azt, amit vétkeztünk.

Gondoljon szeretettel az ártatlanul bűnhődő Margitkára, az ön testvére!

Poroszlóy Ágnes.
Csermely-ut 4.

II.

Edith baronesset, aki pedig éppenséggel nem volt szentimentális természetű, nagyon meghatótták ezek a sorok, melyekből egy anya kétségbeesése zokogott.

Elgondolkodott. És mély sajnálat fogta el az anya végtelen szegvedéseire gondolva. De a sajnálkozásnál erősebb érzés is fogta meg a lelkét. Izgalmas érdeklődés és kíváncsiság az iránt a leány iránt, az ő nővére iránt.

Egyedül volt a világban. Mióta édes anyja meghalt, olyan elhagyatottnak érezte magát. Nem volt senkije, akivel egyetlen bizalmasabb szót válthatott volna!

Oh, ha egy nővére volna! Ha akadna egy kedves, egy rokon lélek, mely megértene az ő lelkét is!

És gondolatban egy kedves, rokonszenves, szép leányt rajzolt maga elé, egy jószágos teremést, egy igazi testvért! . . .

A levelet összehajtotta szépen, miután újból megnézte Poroszlóy Ágnes címét: Csermely-utca 4.

Aztán eltette a kis acajou-íróasztalának a fiókjába.

A bankkartell.

Budapest, július 1.

Annak a társadalom elleni szervezkedésnek, mely most virágkorát éli s mely a középosztálynak megélhetési viszonyait olyan nehezékké, majdnem elviselhetetlenné tette, korszulotte az a kartell-szerződés, mely a budapesti nagy bankok közt jött létre s amelybe a kis intézeteket, sőt a vidékieket is be akarják kényszeríteni. Ma, mikor állandó a panasz ipari és kereskedői körökben, hogy a kormány kereskedelemellenes gazdasági politikát folytat, szinte érthetetlen az, hogy a bankok és nagy pénzintézetek erre a lépésre határozták el magukat, amelylyel többet ártnak a magyar iparnak és a magyar kereskedelemnek, mint a kormánynak összes állítólagos kereskedelemellenes intézkedései együtt véve.

Hát a mult esztendő tanulságai mindennél erősebb bizonyítékokat szolgáltatnak amellett, hogy a pénz drágulása minő pusztító hatással van egész gazdasági életünkre s talán tíz év is beletelik abba, hogy fel tudjuk megint építeni mindazokat a romokat, amelyek gazdasági életünk minden terén a mult esztendő pénzügyi válságának dokumentumai.

Tökeszegény ország vagyunk, hol az ipar, a kereskedelem, a földművelés, a vállalkozás éppen azért nem képes teljes intenzivitással fejlődni, mert vagy egyáltalán nem tudja a maga számára a szükséges tőkét megszerezni, vagy pedig csak oly áron, mely az elérendő nyereséget s a munka jutalmát nagyon illuzóriussá teszi. Éppen azért, Magyarország valósággal eldórádója a pénzintézeteknek s nincs kulturállam, ahol a készpénztöke olyan kamatot hajtana, mint hajt nálunk. De a bankok, úgy látszik, most vérszemét kaptak. Nem elégedtek meg azzal a haszonnal, mely eddig is bőven kijutott nekik, mint mindenkinek, aki nálunk hitelügyletekkel foglalkozik, hanem kartellt kötöttek, melynek értelmében a betéti kamatlábat a saját érdekében leszorítják s a leszámítolási kamatlábat mindenféle járulékok czimén felemlik. Sőt, hogy a préda még kétségtelenebb legyen számukra s hogy minden veszedelem már eleve ki legyen zárva, a nagy magánleszámítolókkal, sőt az osztrák pénzintézetekkel is létesítettek hasonló megállapodást s a versenyt teljesen kizárják. Protektorul megnyerték az Osztrák-Magyar Bankot is és ily módon Magyarországon minden lehetősége ki van zárva annak, hogy valaki olcsó pénzhez jusson.

A nagy közönség tehetetlenül áll ezzel a merénnyel szemben. Nincs rá mód és eszköz, hogy a kartell hatalmát megtörje, mert aki pénzre szorul, az igazán ki van szolgáltatva a hitelezőnek s kénytelen ennek feltételeit elfogadni. De a kormánynak nem szabad tétlenül néznie az eseményeket. Nem szabad abból kiindulnia, hogy ez a bankkartell és főleg a betéti kamatlábat leszállítása az államra nézve is előnyös lesz annyiban, mert a fix kamatozása állampapírok elhelyezhetését megkönnyíti, hanem módot kell ejtenie a maga részéről is annak, hogy a nagy pénzintézetek kiváltságos állását megszüntesse s az állami betéteket tőlük megvonja. Mert ha eddig is igazságtalannak tartottuk, hogy az állami betétek egyes kiválasztott intézetek tőkeerejét növelték, ezután a kartell ellen egyenesen merénylet volna tovább tünni, hogy a kartellben álló intézetek az állam pénzével üzöráskodjanak.

És még egyet. Ha sóha, úgy most igazán követelnie kell mindenkinek azt, hogy a legerélyesebben tegyük meg az előkészületeket az önálló magyar jegybank felállítására. Mert nem lehet tünni, hogy az Osztrák-Magyar Bank, mint

az ország legfőbb hitelforrása, protektora legyen ennek az erkölcsstelen kartellnek. S azonkívül sürgősen meg kell tenni az előkészületeket, hogy állami támogatással és protekcióval egy nagy iparbank létesüljön, mely segédkezet nyújtson a kereskedelemnek és iparnak a kizsákmányolás ellen.

Ez elsőrangú kötelessége a kormánynak s nem kételkedünk abban, hogy egyik vagy másik módon sorompóba is fog lépni.

A végrehajtási novella.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, július 1.

Ma váratlanul föllobbant az élet a képviselőházban. Mindenki azt hitte, hogy holnap már megkezdődik a nyári szünet s a mai ülés amolyon petyhüdt „bucsu-előadás“ lesz. Ez a reménység nem vált be. Eleven, sőt néhol izgalmas is volt a vita — s azonfölül elhatározta a Ház, hogy a nyári szünet előtt még egy törvényjavaslatot letárgyal.

A napirenden a híres végrehajtási novella volt. Kíváncsian várták azt a javaslatot, mely körül annyi zajt csaptak jobbról is, balról is. Bakonyi Samu előadó ajánlotta elfogadásra. Igen melegen ajánlotta, mert, szerinte, ez a novella meg fogja védelmezni a kisadósokat a hitelezők tulságos buzgalma ellen. Hangoztatta szociális jelentőségét, mely abban nyilvánul meg, hogy a gyengéket védelmébe veszi. Éber Antal teljesen az ellenkező álláspontot foglalta el. Ő úgy vélekedett, hogyha az adóst tulságosan megvédelmezik a hitelezővel szemben, akkor a kisémbert nem fog hitelt kapni. Most is folyton arról panaszkodnak, hogy a kisémbert nem tud olcsó hitelhez jutni; csak rosszabbodni fog a helyzet, ha a hitelező jogait megnyirbálják. Ez a látszólagos szak-kérdés igen erős impresziót keltett. Mint valami választóvíz, két részre osztotta a Házat: az agráriusok és a merkantilisták táborára. Meg kell azonban állapítani, hogy az „agráriusok“ csoportjába sok olyan képviselő is tartozott, ki különben nem igen szokott azzal a csoporttal egy vonalban haladni. Éber Antal beszédét sűrűn félbeszakították, erős replikák hangzottak el, (egyiknek alighanem lovagias következményei is lesznek), zajongtak, lármáztak, kiabáltak: — úgy, hogy voltak pillanatok, amikor az ember azt hihette, hogy isten tudja mi-csoda kényes felekezeti kérdés körül folyik ez a parázs csatározás. Éber beszéde után elült az izgalom és a többi három beszéd már nyugalomban hangzott el.

Itt félbeszakították a végrehajtási novella fölött való vitát és a napirend megállapítására tértek át. Ennél a szürke formalitásnál váratlanul megint idegesség vett erőt a Házon. Azt akarták ugyanis, hogy a végrehajtási novellán kívül még a birtokrendezésről szóló javaslatot is tárgyalja a Ház. Rakovszky István, bárha nem ellenezte ezt az indítványt, szükségesnek gondolta megjegyezni, hogy a kormány meglepetésszerűleg áll elő a javaslatokkal — épp úgy, mint a hajdani szabadelvű kormány. De ha már ezt teszi, legalább gondoskodjék a Ház határozatképességéről. Nyáry Béla néppárti képviselő is ezen a fonálon haladt tovább, de ő már szünetet akart az aratás miatt. Ugron Gábor és Günther Antal igazságügyminiszter fúrcsállotta azt a fölfogást, hogy a kormánynak kellene gondoskodnia a Ház határozatképességéről. A kormánynak ehhez semmi köze sincsen; a Ház pedig dolgozhat, mert ráér. Az igazságügyminiszter még azt is megjegyezte, hogy ez lesz az utolsó javaslat a nyári szünet előtt. Az elnök

székben Návay Lajos ült; ő is hangsúlyozta, hogy a kormánynak semmi köze sincsen a Ház határozatképességéhez és ha lenne, ez a képviselők szabadságának korlátozását jelentené. Ez a megjegyzés kihozta a néppártot a sodrából; zajongott, lármázott — de azután csak mégis megszavazta a napirendet úgy, hogy holnap a birtokrendezést is tárgyalni fogják.

De még ezzel sem merült ki az érdekesség. Voltak interpellációk; közöttük Bródy Ernő, aki a bank-kartell dolgában interpellált. Azt kérdezte a pénzügyminisztertől, vajon nem-e hajlandó valamit tenni a bankkartell ellen, mely a közönség érdekét sérti s vajon nem gondolná-e helyénvalónak, hogy a kartelező bankoktól az állami támogatást vonják meg. Választ ma nem kapott Bródy Ernő. A másik érdekes interpelláló Hoffmann Ottó volt; egy hetilap állami szubvenzióját tette szóvá. Kossuth Ferencz, kihez az interpellációt intézték, nem volt a Házban; mindamellet Szterényi József államtitkár személyes kérdésben szóvá tette a burkolt gyanusításokat. Hivatkozott életének tisztaságára, melyhez még a gyanu árnyéka sem fér. Nem bánja, ha nyíltan megtámadják és vádakát emelnek ellene; ő kész szembeszállni ezekkel a vádakkal; de a legcsunyább gyanusítás, ha lapangó dolgokat hoznak elő úgy, hogy bizonyítékokat nem lehet vele szembe szögezni. A Ház tüntető éljenzéssel fogadta az államtitkár nyilatkozatát és maga Hoffmann Ottó sietett kijelenteni, hogy esze ágában sem volt Szterényit gyanusítani, vagy becsületét pellengérré állítani. Ez a szöcsata nagy izgalomban pergett le; a Ház és a karzat élénken figyelte a fejleményeket és csak akkor csillapodott le, mikor az utolsó akkord is elhangzott.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött negyed tizenegy órakor. —

Elnök: Návay Lajos.

Jegyzők: Szmeccsányi György és Thioritzkay Miklós.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Felolvassák a bejegyzett interpellációkat, aztán harmadszori olvasásban is elfogadják a tegnapi megtárgyalt törvényjavaslatokat.

Napirenden van a végrehajtási novella tárgyalása.

Az adós és hitelező.

Bakonyi Samu előadó az igazságügyi bizottság képviselőletében ismerteti a törvényjavaslatot. Jogosulatlan az a szemrehányás, hogy a reform kellő előkészítés nélkül került a Ház elé, mert a javaslat legalább is tizenötéztendő érelődés eredménye. Azt a kifogást vetik a javaslat ellen, hogy csökkenti a hitelképességet. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a törvényhozásnak nemcsak az a feladata, hogy a vagyoni jogi követeléseknek érvényt szerezzen, hanem hogy az eladósodott egzisztenciákat megmentse a teljes tönkretételtől, a megsemmisüléstől. Ez még a hitelezőnek sincs érdekében, mert az elkötvavetyölések rendszere alig térít meg valamit a követelések javára s amellet az adóst végképpen elpusztítja, vagy a legjobb esetben is hosszú időre kereséketelenné teszi. A személyhitel nem a rendszerint csekély értékű butoron, motyón, szerszámon, hanem az illető munkaképességén, derékségén, becsületén alapul.

Éppen ezért a hitelezés érdeke az, hogy az adós munkaképessége minél nagyobb legyen, nem pedig az, hogy szerszáma, eszközei, butora elpusztításával életkedvét és keresőképességét támadja meg. (Élénk helyeslés.) Vannak, akik úgy állítják be a novellát, mintha holmi reakció műve volna. Ezzel szemben hivatkozik rá, hogy mindig a modern és szabadelvű jogfejlődés vette védelmébe a káros és brutális megsemmisítéssel szemben a kiségzisztenciákat. Még megjegyzi, hogy az othonra vonatkozó törvénytervezet már elkészült, így az a reform sem késik már soká.

Felmerült az a kívánság, hogy a novella szentesítése előtt kötött ügyletekre nézve átmeneti intézkedéseket szabjanak meg. Ha erre nézve a tárgyalás során megfelelő indítványt terjesztenek elő, azt elfogadják. A gyengék védelmével a nemzeti tár-

sadalmat kívánja megerősíteni a javaslat, amelyet elfogadásra ajánl. (Élénk helyeslés és taps.)

Eber Antal: Elismeri, hogy az igazságügyminiszter a közvélemény nyomása alatt terjesztette elő a novellát s vette abban védelmébe az adókat. Nézete szerint a jogszabályok rendeltetése csupán az, hogy a jogerős bírói ítélet érvényesítéséről gondoskodjanak. Az adós értéktárgyait csak annyiban mentesítendő, hogy éppen annyira tönkre ne menjenek, hogy a szegényalap terhére kelljen őket eltartani. A mentesség érvényét általában felfüggesztené, ha a végrehajtható büntető ítélet alapján, vagy pedig szegényjogon perel. Ha a törvényhozás hivatalból büntetendő cselekménynek minősítette a csalást, akkor szükséges, hogy viszont ily esetekben az okozott kár megtérülését is lehetővé tegye. Az is szükséges volna, hogy azokkal a hitelezőkkel szemben, akik szegényebbek és gyengébbek, mint az adós, a veszteség ne álljon fel. Ami a hitelképességet illeti, azt mondják most: nem is baj, ha a kisemberek hitele kissé megszorul. (Ugy van, ugy van!) Ezt a felfogást nem tudja összeegyeztetni azzal az általános kívánsággal, hogy az iparosnak, a gazdának a szükséges személyi hitelt biztosítani kell.

Főlkialtások: Személyi hitelt! Az egészen más!

Eber Antal: Kifogásolja, hogy a földtulajdonos még a bérlővel szemben sem érvényesítheti követelését a javaslatnak a miatt az intézkedése miatt, hogy a fundus instruktus tizenkét holdnyi birtokon egyáltalán nem foglalható le.

Főlkialtások: Dehogyan nem! A javaslat erről külön intézkedik!

Eber Antal: A javaslat oda fog vezetni, hogy a végrehajtást szenvedőnek lesz földje, de nem lesz magja, a mit elvessen, a végrehajthatónak pedig lesz magja, de nem tudja majd, mit kezdjen vele. (Nagy zaj, ellentmondások.)

Főlkialtások: Ilyesmí nincs a javaslatban!

Eber Antal: Indítványozza, hogy a kisbirtokra vonatkozó intézkedéseket egyáltalában hagyják el s azokkal az elvekkel helyettesítsék, amelyeket a külföldi törvényhozások elfogadtak. Helyteleníti, hogy a javaslat megszünteti azt a gyakorlatot, hogy a végrehajtást szenvedőnek a nevét közlik az újságban. Ez igen jó és szükséges presszió volt eddig a fényűző uraskodással szemben.

Főlkialtások: Szegény és becsületes emberek is az újságba kerültek!

Eber Antal: A tisztességes hitelezés érdekeit meg kell menteni!

Főlkialtások: Itt az uzoráról van szó!

Olay Lajos: Mi van a parcellázással?

Eber Antal: Az nem tartozik ide. Ha a törvényhozás ilyen politikát üz, a hitelszervezet kezelésétől a kényesebb izlésű emberek visszalépnek s a hitelezés igazán alacsony színvonalu emberek kezébe kerül. (Zaj.)

Rakovszky István: Ezért csinálnak bankkارتell! Mi van a kartellel?

Élénk disputa.

Eber Antal: Rakovszky, mint alelnök tudja, hogy ő erről most nem beszélhet, mert ha igen, megvonják tőle a szót. (Derűtség.) Azt is helytelennek tartja, hogy a száz koronán aluli követelések ügyében hivatalból kell megtartani a végrehajtást, mert ez az újítás a mai végrehajtói kar mellett arra fog vezetni, hogy a végrehajtást szenvedő csekély anyagi áldozattal biztosítani lesz képes a nemleges jegyzőkönyv fölvetelét. (Zaj.) A hitelezés érdekeit a legmesszebbmenően meg kell védelmezni. (Nagy zaj.) Hamis gazdasági érdekeket képvisel ez a javaslat. (Nagy zaj.)

Lázár Pál: Ön pedig az osztrák végcézek érdekeit képviseli!

Eber Antal: Képviselem én ön, nem én! Ugy látszik, Lázár képviselő ur a saját magánéletéből és közéleti működéséből veszi az alapot az ilyen gyanúsításra.

Lázár Pál: Nekem nincs összeköttetésem a végcézekkel!

Eber Antal: Csodálom, hogy a képviselő ur erkölcsi bátorságot vesz magának, hogy engem ilyen gyanúsítással megtámadjon!

Lázár Pál: Helyt állok a kijelentésemért.

Eber Antal: Rendelkezésére állok! (Nagy zaj.) Az elnök csönget.) Nem fogadom el a törvényjavaslatot.

Molnár Jenő: Ki kell lépni a pártból!

Ártim Mihály: A mostani végrehajtási eljárás visszasságait és káros voltát fejtgeti s pártja nevében elfogadja a javaslatot. (Helyeslés.)

Pillisy István: A végrehajtási intézmény reformját sürgeti, különösen fontosnak tartja a végrehajtók kvalifikációjának emelését. Azoknak a végrehajtóknak, akiknek jövedelme kétezer koronán alul marad, állami kiegészítés adandó. A törvényjavaslat nem teszi olcsóbbá a végrehajtási eljárást, pedig erre lenne legnagyobb szükség. A tisztviselői fizetések végrehajtási uton való lefoglalásának szabályozásával a javaslat kissé megkésett, ezt a kérdést már a tisztviselői fizetésrendezése alkalmával kellett volna megoldani, jó hatásai most már csak mérsékelten érvényesülhetnek. A lefoglalható fizetésről szóló szakaszt úgy kívánja módosítani, hogy a fizetés egy harmadrésze legyen lefoglalható, úgy azonban, hogy a kétezer korona foglalásmentes létminimum az egy harmadrész kiszámításánál figyelmen

kívül hagyassék. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Manlu Gyula: Nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert az egyenesen az uzorások karjába kergeti a csekély vagyonu embereket.

Dolgozzunk, vagy ne dolgozzunk?

Az elnök javaslatot tesz a következő ülés napirendjéről.

Sümegei Vilmos indítványozza, hogy a birtokrendezésről szóló törvényjavaslatot is tűzzék napirendre.

Rakovszky István: Nincs kifogása az ellen, hogy ezt a javaslatot is napirendre tűzzék, de csodálkozását fejezi ki, hogy ilyen fontos javaslatokat az utolsó perczben tűznék napirendre. (Nagy mozgás, zajos helyeslés.) A szóló lesz az utolsó, aki munkálkodni nem akar, ám kéri a kormányt, hogy akkor gondoskodjék a Ház határozatképességéről. Egyáltalán kívánatosnak tartaná, ha a kormány megismertetné munkaprogramját a Házzal. (Helyeslés.) A szabadelvű pártot mindig élesen támadtuk amiatt, hogy meglepetésszerűen hozták elő a javaslatokat, nem szabad annyira következtetlenségnek lennünk, hogy most hasonló gyakorlat lábrakapását elősegítsük. (Helyeslés.)

Ugron Gábor: Támogatja Sümegei Indítványát, mert a törvényjavaslat semmi névumot sem foglal magában s a mellett a szegény nép érdekében sürgetően letárgyalandó. Az osztrák, francia, olasz és angol parlament munkában van, nem látja be, miért ne dolgozhatna egyedül a magyar képviselőház? Mi azért vagyunk itt, hogy dolgozzunk. A képviselők teljesítsék kötelességüket. (Helyeslés.)

Günther Antal igazságügyminiszter: Támogatja Sümegei Indítványát, még pedig azokból az okokból, amelyeket Ugron Gábor fölhozott. (Helyeslés.) A birtokrendezési javaslat sürgős letárgyalása csakugyan a nép érdekét szolgálja. Kijelenti, hogy a javaslaton túl a kormány a nyári szünet előtt nem kíván új törvényjavaslatokat tárgyalás alá bocsátani. Ami Rakovszky Istvánnak azt a kívánságát illeti, hogy a kormány gondoskodjék a Ház határozatképességének fentartásáról, erre vonatkozóan az a nézete, hogy ez már csakugyan nem tartozik a kormány feladatai közé. (Helyeslés.)

Nyáry Béla: Helyesli Rakovszky István felszólalását. Nem járul hozzá Sümegei napirend-indítványához. Nem lehet azon csodálkozni, hogy a képviselők nincsenek állandóan nagy számban jelen, mert az országban fontos gazdasági munkák folynak most. Ezek jelentőségét sokan nem tudják méltányolni.

Szmrecsányi György: Ugy van! A pesti újságírók nem értenek ehhez! (Zaj.)

Az elnök: Kérem Szmeccsányi képviselő urat, maradjon csendben. (Helyeslés.) Kérem jegyző ur, sziveskedjék feljönni a helyére! (Zajos derűtség, Szmeccsányi fölmege az elnöki emelvényre.)

Nyáry Béla: Ellenzi a birtokrendezési javaslat napirendre tűzését; az elnök javaslatát fogadja el.

Az elnök: Rakovszky István felszólalására egy megjegyzést kíván tenni. Hogy a képviselőház határozatképes legyen, arról nem a kormánynak kell gondoskodnia. Ez a fölfogás képtelenség. (Zajos helyeslés a függetlenségi párton.) Minket a nép választ meg képviselővé, nekünk jogunk és kötelességünk itt megjelenni, ha a kormány ebbe beleavatkoznék, az jogaink korlátozása volna. (Zajos helyeslés.) Az ország minket azért választ meg képviselővé, hogy kötelességünket teljesítsük. Nem a kormánynak kell tehát gondoskodnia zsufolt termékeiről, hanem a képviselői kötelességérteknél. (Élénk helyeslés.)

Beniczky Ödön: Ne lezékéztessen! (Nagy zaj.)

Főlkialtások a néppárton: A kormány kötelessége a határozatképességről gondoskodni!

Rakovszky István: Félreértett szavait magyarázza meg. Kijelenti, hogy hosszú parlamenti pályafutása alatt mindazoktól, akik ily kérdésekben tekintély voltak előtte, mindig azt hallotta, hogy a parlamentet a kormánynak kell vezetnie. (Élénk helyeslés a néppárton.)

Az elnök: Nem akar vitakozást előidézni, ezért egyszerűen fölteszi a kérdést: az elnöki napirendet fogadja-e el a Ház, vagy megtoldva a birtokrendezési javaslatlalt?

Ugron Gábor a kérdés föltevéséhez szól. (Nagy zaj.)

Az elnök újra felteszi a kérdést, de senki sem szavaz az elnöki javaslatra, a néppárt sem. (Azt gondolva, hogy tévedés forog fönn, az elnök háromszor is megismétli a kérdést, a Ház azonban szinte egyhanguan a birtokrendezés törvényjavaslatot is napirendre tűzi.)

Az Interpellációk.

Következnek az interpellációk.

Ártim Mihály a katolikus kongruáról szóló törvényjavaslat betérjesztéséről interpellálja a kormányt.

A bank-kartell.

Bródy Ernő: A készülő bank-kartell dolgában intéz interpellációt a pénzügyminiszterhez. Az ipari termelésben helye lehet bizonyos körülmények között a kartellek alakításának, bár ezen a téren is többnyire a fogyasztás drágítását eredményezik. A ma-

gyar pénzplacz mai helyzetében a készülő bank-kartell alakítása valóságos merénylet, mivel nem lehet más célja, mint a kölcsön-kamatláb emelése, a betéti kamatlábnak pedig a csökkentése. A kormány nagyobb összegű betétek elhelyezésével szokta támogatni a bankokat, most az volna a kötelessége, hogy e támogatást ezektől a bankoktól megvonja. A következő interpellációt terjeszti elő:

Van-e tudomása a pénzügyminiszter urnak arról, hogy a budapesti pénzintézetek egymással kartell akarnak kötni, amelynek kifejezett és bevallott célja az, hogy a kartellben résztvevő intézetek az egyes fizetlágakra vonatkozó föltételeknél enyhébbeket alkalmazni ne engedjenek?

Van-e tudomása róla, hogy a mozgalom vezetői az osztrák, illetve bécsi elsőrendű pénzintézeteket is be akarják vonni a kartellbe és ily módon közös kartell terveznek, de kizárólag a magyar közgazdaság és a magyar nép rovására?

Helyesnek tartja-e a pénzügyminiszter ur, hogy létrejöjjön ez a pénz megdrágítását célzó egyesülés, mely ugy a főváros, mint a vidék, tehát az egész ország közgazdasági életét súlyos csapásként fenyegeti?

Hajlandó-e a pénzügyminiszter ur ugyanis, mint a kormány feje, a magyar kormány tekintélyét, közvetlen és közvetett befolyását fölhasználni arra a célra, hogy a magyar kereskedelem, ipar és mezőgazdaság, általában Magyarország összlakossága jogos érdekeit mélyen sértő osztrák-magyar bankkartell létrejötte megfiussuljon?

A „Korbács“ pénze.

Hoffmann Ottó: A következő interpellációt intézi a kereskedelemügyi miniszterhez és a miniszterelnökhöz:

Mivel okolja meg a kereskedelmi kormány annak a hirdetési átalányösszegnek aránytalanságát, amelyet a „Korbács“ című hetilapnak adott, hajlandó-e a kormány a most fönnálló pauszál-rendszert megváltoztatni, illetve megszüntetni. Az a gyakorlat, melyet a kormány a hirdetési pauszálék osztogatásával követ, nem alkalmas arra, hogy a közélet megtisztításának munkájában a mai rendszernek segítségére legyen.

Interpellációját hosszabb beszéddel kíséri s azt mondja, hogy az a vád merült föl, hogy a kereskedelmi államtitkár politikai szépséghibák eltüntetésé végett adta annak a lapnak a szubvenziót.

Az államtitkár válasza.

Szterényi József államtitkár: T. Ház! Személyes megtámadtatás czimén kérek szót. Végtelenül sajnálom, hogy a házszabályok nem engedik meg, hogy a miniszter helyett magára az interpellációra felelhessek. Ezért kizárólag arra a személyes vonatkozásra kell szorítkoznom, amelynél Hoffmann Ottó képviselő ur jónak látta, bár amint erősen hangoztatta, minden gyanúsítási tendenzia nélkül, szemlélyemet ezzel az ügygel összekapcsolni. (Halljuk! Halljuk!) Én, t. Ház, bátran merek hivatkozni egész közéleti tevékenységemre, de egész magánéleti tevékenységemre is, amelyet bármikor és bárkivel szemben a nyilvánosság legszigorubb kritikája alá bocsátok. (Élénk helyeslés.) Akkor, amikor becsületes meg volt támadva olyan módon, hogy azzal szemben a nyilvánosság legmesszebbmenő kritikáját kellett provokálnom, egyénileg akartam provokálni; volt bátorságom arra, hogy két ízben is a bíróság elé álljak (Helyeslés.) és ne szorítkozzam csak az inkriminált tételek bizonyításának követelésére, hanem felhívjam a bíróságot arra, hogy egész közéleti és magánéleti multamat bizonyítási eljárás alá vonja. (Helyeslés és éljenzés.) Ha Hoffmann Ottó képviselő ur magáévá teszi azt a piszkos gyanúsítást...

Hoffmann Ottó: Tiltakozom ez ellen!

Szterényi József államtitkár: A képviselő ur nem értett meg...

Az elnök: Méltóztassék a házszabályok keretén belül maradni. Kénytelen vagyok e sértő kifejezésért a képviselő urat rendreutasítani.

Szterényi József: Én nem a képviselő urra alkalmaztam ezt a sértő kifejezést és kár ugy felbuzdulni valamiért, amit meg nem értett; hanem azt mondtam: hogyha a képviselő ur magáévá akarja tenni azt a — bocsánat a kifejezésért — piszkos gyanúsítást, mintha valaki abba a helyzetbe jött volna, hogy engem megszaroljon, mintha nekem bármilyen ténykedésemet palástolni, vagy útkolni okom volna, akkor hálával fogok tartozni a képviselő urnak, mert módom lesz a képviselő urat a bíróság elé állítani, azzal tartozni fogok a magam becsületének. De mint-hogy én, ismét bocsánatot kérek az erős kifejezésért, minden szennyes támadás miatt a magam becsületét odahurcoltassam, azt méltóságomon alulinak tartom. Azt hiszem, hogy nem azzal tesztek szolgálatot a köznek, ha erre a tésre lépek, hanem ha az ilyen támadásra nem reagálok. Ha a t. képviselő ur arra hivatkozik, hogy az ellenzék kötelessége a közéleti tisztaság felett örködni és ellenőrzést gyakorolni, hát én leszek az utolsó, aki ezt a tételt legmesszebbmenőleg alá nem írom. De engedjen meg a t. képviselő ur, ha interpellációjában kizárólag azon kér-

désekre szorították volna, amelyeket tett, amelyek semmi összefüggésben nincsenek azzal a gyanúsítással, amelyvel személyemet illetik, akkor tisztelettel meghajoltam volna a képviselő ur intenciója előtt. De a képviselő ur azt akarja, hogy a Ház naplójában nyoma legyen...

Hédervári Lehel: Ez a legujabb módja a gyanúsításnak, a rágalom terjesztésének. (Zaj.) Ez a legcsunyább módja!

Farkasházy Zsigmond: Megvédi magát az államtitkár ur, nem szükséges, hogy más védje.

Szerényi József államtitkár: Ezen módja ellen a közéleti szereplésnek a közérkölcök nevében a leghatározottabban tiltakozom. Ha mi a közéleti tisztaság ellenőrzését abban fogjuk találni, hogy inkorrekt módon, burkoltan, a nagy Galeotto módjára, — „nem hiszem ugyan, hogy megtörtént, de arról van szó, arról beszélnek, azzal gyanúsítják“, ha mondom, egymással szemben így jövünk a Ház elé, akkor lerontjuk a közéleti tisztaságot (Élénk helyeslés) és az egyéni becsületet tapossuk a sárba. Én t. képviselő ur, nem fogom viszonzni a tárgyalásnak ezen módját, módomban volna azon urakkal szemben, akik minduntalan a közélet tisztaságát hangoztatják, olyan vádakkal előlépni, amelyek más világitásba helyeznék azt a kritikát, amelyet arról az oldalról sokszor gyakorolnak, de nem teszem, mert azt tartom... (Felkiáltások a baloldalon: Nincs módjában!) Igenis módomban van.

Farkasházy Zsigmond: Ki az? Tessék neveket említeni! (Nagy zaj.)

Az elnök (csenget): Csendet kérek.

Szerényi József államtitkár: Ha a képviselő ur kíváncsi, szolgálhatok vele, de én nem leleplezésekkel foglalkozom, én csak jelzem, hogy nem tartom helyénlevőnek a közéleti szereplésnek azt a módját, amely mások becsületét, habár indirekt módon is, de pellengérré akarja állítani. (Zaj.) Ha a leleplezésekben és ugratásokban Pető képviselő urnak balesk kell, arra nem vállalkozom.

Kizárólag arra szorítok, hogy a képviselő ur által nevémmel kapcsolatba hozott támadást a leghatározottabban visszautasítsam (Élénk helyeslés) és ismételt felszólítsam a képviselő urat, hogy ha azt hiszi, hogy a legesekélyebb vonatkozásban igazság lehet abban, amiket rólam felhozott: nekem tesz szolgálatot azzal, ha vállalja a vádat velem szemben, én majd vállalom a bíróság előtti igazolásnak terhét. (Élénk helyeslés és taps.)

Hoffmann Ottó: Személyes kérdésben kijelenti, hogy visszautasítja azt az inszinuációt, mintha az államtitkár becsületét ki akarta volna pellengérezni. Ily piszkos szerepre nem szokott vállalkozni.

Az ülés háromnegyed három órakor véget ért.

Budapest, július 1.

Küldöttség Darányi miniszternél. Kisújszállás küldöttsége ma délelőtt Darányi Ignác földművelésügyi miniszter előtt tisztelgett. A kisújszállási közbirtokosság nagyobb legelőt vett bérbe, amelynek törlesztésére államsegélyt, illetőleg kedvezményt kértek a minisztertől. Darányi Ignác miniszter az ügy megvizsgálását és jóakaratu elintézését helyezte kiltásba.

A városok háztartásának rendezése. A városok képviselőinek Thaly Kálmán országgyűlési képviselő elnökelete alatt tartott értekezlete egy szűkebb-körü albizottságot küldött ki a városok háztartásának rendezése tárgyában. Ez az albizottság holnap, csütörtökön déli 12 órakor a képviselőházban a miniszterelnök fogadótermében ülést tart.

A horvát bün üdvözlése. Zágrábról jelentik, hogy báró Rauch bán ma délelőtt fogadta belső titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából a kormány és a hatóság üdvözlését. A fogadáson az osztályfőnökök, Zágráb-, Varasd-, Pozsega- és Verőce-megye főispánjai, továbbá a hatóságok és hivatalok fejele voltak jelen. A bánt dr. Crnkovic Miklós osztályfőnök üdvözölte, aki a bán bizalmasai és munkatársai nevében a legmagasabb helyről történt kitüntetésé feletti örömeinek adott kifejezést.

— E kitüntetésben — mondotta Crnkovic — nemcsak a bán eddigi tevékenységének és jelen tevékenységének méltatása nyilvánul, hanem buzdítás is foglaltatik benne arra nézve, hogy a bán az eddigi irányban folytassa tovább a működését. A bán válaszos helyzetben vette át a báni méltóságot, amikor az ország helyzete zilált és a kormány nem támaszkodhatik azon osztályra, amelynek támogatására multhatatlanul szükség van. De most nem az a feladata, hogy az elégtelenségnek okait firkészsze. A jelen horvát kormány nem oka a mai helyzetnek. Ezt más tényezők mozdították elő. A horvát kormány azon lesz, hogy békés állapotokat teremtsen a lakosság és az ország megeredésére. Ez a bán politikájának a célja, amint azt ismételtén kifejezte. Ellenfelei azonban harcot üzentek és keztyűt dobta neki. A bán mosolyogva ármányaikon, felvette

a keztyűt és buzgó munkához fogott az ország érdekében. A jelenlegi kitüntetés által a korona kifejezésre juttatta, hogy az igazság a bán oldalán van.

Szólok beszéde végén a béke és közmegegyezés helyreállítása reményének adott kifejezést. Beszéde végén „Zsvió bán!“ kiáltásokban tört ki az üdvözlők serege.

A bán ezután megköszönte az üdvözlést és megjegyezte, hogy a kitüntetés nem személyének, hanem méltóságának szól. Erdemei nincsenek, mert hiszen ő csak a korona parancsait — tehát kötelességét — teljesítette hiven. Számít ezentul is munkatársal buzgó támogatására és hűségére, mert ezek nélkül nem képes megvalósítani azon nagy célokat, amelyeket előtte szóló említett. A bán újból megköszönte a szerencsekívánatokat és a császár és király életével befejezte beszédét. Utána kezét fogott a jelenlevőkkel s ezek élénk zsviózása mellett visszavonult. A bánt a mai délelött folyamán még Poszlovics érsek, Drohobeczky püspök, Gerbach hadtestparancsnok és még igen sokan üdvözölték.

A t. Házból.

I. Kétféle munkaidő.

Egy idő óta a képviselőket mindennap kecsegtetik valami kellemes hírrel. És csodálatosképen, míg a napok változnak, a kecsegtető értesítések ugyanazok maradnak. Míg máskülönbben az élet rendes folyamában a napok unalmasak s a remények, hírek és hozzájuk tartozó körülmények váltakoznak. A mindennapi kellemes hír vagy három hét óta ez:

— A napirenden levő tárgyakon kívül más teendő nincs és ha ezeket elvégezzük, mehetünk vakációzni.

És ilyenkor rendszeren nekigyürköztek a szereplési viszketegben szenvedő honatyák:

— No, hogyha egyéb nincs, hadd ragadjuk meg az utolsó alkalmat.

Szónoklatok keletkeztek s a hírességre vágyók erősen igyekeztek, hogy kitegyenek magukért.

Mire azután nekigyürkölőznének vala, mindig kitűnt, hogy van még valami. Hol egyik, hol a másik miniszter szólott eképen:

— Hisz a képviselőház dolgozni akar! Hisz nagyszerű buzgalom mutatkozik. Tessék tehát még egy-két új javaslattal foglalkozni.

Ilyenkor megint előlről kezdődött a sopánkodás:

— Lehetetlen! Lehetetlen. A gazdaságban most van a legnagyobb munkaidő, lehetetlenség itt maradnunk!

De mára megint mindenki azt hitte, hogy már egyebet nem kell elvégezni, mint a végrehajtási novellát. Hogy nem lesz egy-két napnál több dolog. Péntekre már főrendiházi ülést is hirdettek, hogy ott is elintézzék, amit a képviselőházban addig megszavaznak. Baloghy Ernő azt is újságotla, hogy Günther magáévá tett egy módosítást, amelyik a javaslat ellenzékét kielégíti, tehát akár már ma letárgyalhatják az egész javaslatot és kezdődhetik azonnal a vakáció.

Az általános örömbe lecsapott egy másodrangú bomba. Kitudódott, hogy még tárgyalni kell a birtokrendezési törvényjavaslatot.

Ujabb csoportosulások és újabb tiltakozások. Hogy mit határozott a Ház ebben a dologban, az benne van az országgyűlési tudósításban. Hogy minő módon tüzték ki a javaslatot a holnapi ülésre, azt is el lehet olvasni ott.

De hozzátartoznak a helyzet ismertetéséhez azok a diskurzusok, amelyek e kérdéssel kapcsolatosan a folyosón keletkeztek.

— Skandalum! — mondja az egyik. — Az embert az orránál fogva vezetik és bolondot járatnak vele. Én már becsomagoltam; már táviratoztam haza. A feleségemmel holnap este kellene találkoznom Fiumében. És most itt maradnak, mert nekik eszükbe jut elővenni a birtok-

rendezést. Soha! Tetszett volna elvégezni a parlamenti munkaidőben!

— Ugyan, kérlek — csendesíti a másik. — Hát mikor is van a parlamenti munkaidő?

Igen jelentékeny kérdés. Erdemes lenne rá, hogy valamelyik okos ember lássa el felvilágosító magyarázattal.

A válasz azonban, amit most hallottunk, sokkal jellemzőbb, mintha csupán ok lett volna.

— Hát — mondja a megemlített férfiú — a parlamenti munkaidő az, amikor semmiféle más munka nem veszi igénybe a képviselő idejét. Az ügyvédnek a parlamenti munkaideje az, amikor az irodában és a tárgyaláson más által helyettesítheti magát, avagy a parlamentben szerezhethet jövedelmező klienseket. A bankember és a vállalkozó részére az a parlamenti munkaidő, amikor a bank és a vállalat az ő jelenléte nélkül is jól „mozog“, és amikor a parlamentben juthat elsőrangú összeköttetésekhez és üzletekhez. A tanár részére az a munkaidő a politikai szereplés terén, amely órában nem kell a hallgatók részére komoly dolgokról előadást tartania, ellenben itt híressé teheti a nevét. A gazdaember részére viszont az a parlamenti munkaidő, amikor a gazdaságban semmi dolog nincs és amikor máskülönbben is a fővárosban mulatna. Ugyanez a meghatározás vonatkozik mindazon vagyonos urakra, akik életüket aként osztják be, hogy amikor itthon a naftalin a diavat, akkor ők ne legyenek idehaza.

A vitatkozók közül most előlépett egy másik bölcs és eképpen beszélt:

— Nincs igazad! Aki képviselővéget vállal, az mindenképp felett képviselő legyen. Ha más foglalkozása e kötelességében és hivatása teljesítésében akadályozná, hát mondjon le vagy a képviselőiségről vagy a másfajta foglalkozásáról. Én például földbirtokos voltam. De láttam, hogy a birtok kezelése akadályozza a képviselői kötelességek pontos teljesítését, hát eladtam a birtokomat... Nehogy a kétféle munkaidő zavarjon, igenis eladtam a birtokomat...

— Eladtad a birtokodat? — kérdezte áhítattal Szentkirályi Zoltán. — Ejnye, ezt én is szeretném megtenni...

— Nos, hát miért nem teszed meg?

— Mert nincs birtokom...

Ez is álláspont. A kétféle munkaidő összekötése nyomban megszűnne, mihelyt mindenkinek lenne birtoka, amit eladhasson és mindenkinek lenne egynehány olyan milliőcskája, aminek az élvezése feleslegessé tenné, hogy a képviselőiségén kívül még más állást is vállaljon.

Addig azonban, amíg így alakulna a helyzet, mégis csak össze kell egyeztetni a kétféle munkaidőt és letárgyalni még ezt a kis birtokrendezési törvényjavaslatot.

Több már ugye se lesz. Visszavonhatlanul, utoljára, legutoljára, sőt legeslegutoljára kijelentették, hogy több, egyéb nem lesz, hanem csak a vakáció lesz.

S a képviselő megint bepakkol, kipakkol, tudja isten, mit pakkol?

* * *

II. Kétes bizalom.

Nagy György nincs megeredve az állapottal. Szeretné, ha a sepsiszentgyörgyi híres Mélik Endrét megválasztanák képviselőnek, mert az olyan fiú, hogy ha megharagszik, hát se lát, se hall, de szétüt maga körül. Az ő városában több nevezetes esetet tudnak ily irányu szerepléséről. Talán, ha Bene Istvánból közzegző lesz, még Mélik Endrétől lehet képviselő.

Addig is azonban Nagy György úgy véli, hogy kísérletet kellene tenni egy köztársasági párt alakításával. Ugy gondolja, hogy lehetne hozzá embereket találni.

— Nos — kérdezik tőle — hát hányan vagytok.

— Mindenekelőtt — kezdi — itt vagyok én. Aztán . . .

— Aztán?

— Hát aztán itt lenne Kalmár Antal . . .

— Ohó, hisz Kalmár már koalíciós lett.

— A fenét? Tehát ő nem. De itt lenne még . . . Ki is lenne? Gondolom Csépany, Géza, de őt nem kérdeztem meg.

— És ki lenne a köztársasági elnök? . . .

— Amíg én élek — feleli lelkes kiáltással Nagy György — amíg én élek, csakis Justh Gyula és mindig Justh Gyula lenne az elnök.

E bizalom hire eljutván Justh Gyulához, olyan hatást gyakorolt rá, hogy nyomban elhatározta, hogy a legelső alkalommal rendre fogja utasítani Nagy Györgyöt és a beszéde közepén megvonja tőle a szót, nehogy bárki is azt higgye, mintha ő okot szolgáltatott volna a Nagy György bizalmára.

KÜLFÖLD.

Az angol nők a választó-jogért.

London, július 1.

Az angol nők választójogát követelő bizottság a napokban feliratot intézett Asquit miniszterelnökhöz, ki nem sokáig várattat a válasza. A miniszterelnök kijelentette, hogy legutóbb tett megjegyzéseire nincs mit hozzátennie. E nyilatkozatában a miniszterelnök kijelentette, hogy a legközelebbi választási reformnál tekintetbe veszi az angol nők politikai követeléseit. A választójogért küzdők azonban nem elégsznek meg a miniszterelnök nagyon is kétesértékű nyilatkozatával s elhatározták, hogy jövő kedden nagy tüntetést rendeznek a parlament előtt. Előző napon a Caxton-Hallban, mely közvetlen a parlament közelében van, „női napot” tartanak, amelyre a vezetők legalább százezer résztvevőre számítanak.

Pankhurst kisasszony, a harcziásabb irányú titkárnője kijelentette, hogy biztosan számítanak arra, hogy a miniszterelnök a tüntetés napján a nagy tömeg láttára kijön a parlament elé és beszédet intéz az egybegyűlt tüntetőkhöz.

— Követeljük, — mondta a harcziás kisasszony, — hogy azok, kiket meghívtunk a gyűlésre, csendesen viselkedjenek, nehogy rendőri beavatkozásra adjanak okot. Békés polgárok gyülekezési helye lesz a parlament környéke, kik jelenlétükkel nyomatékot adnak az angol nők követeléseinek.

A harcziás irányú vezetőinek ugylátszik fejükbe szállt a dicsőség. A nagy tömeg, mely tüntetéseiken megjelent s melynek tulnyomó része kíváncsiakból állt, meggondolatlan lépésre ösztökéli őket. Mert, mint hírlik, terveik az, hogy gyűrűt alkotnak a parlament körül s követelni fogják a miniszterelnök megjelenését. Kik ismerik az angol feministák e fajta tüntetéseit, azok biztosra veszik, hogy a keddi napon a parlament környéke nagy zavaros sőt erőszakoskodás színhelye lesz.

Bár a parlament környékén, ha ülés van, egy angol mértföldnyi (másfél kilométer) kerületben el van tiltva a nagyobb csoportosulás. A temperamentumos küzdők azonban aligha fognak törődni ezzel a tilalommal és szinte biztosra vehető, hogy Pankhurst kisasszony s a többi vezető közcsendháborításért ismét néhány hétre a fogház lakója lesz.

Nem tagadható, hogy a folyton megismétlődő tüntetések kellemetlenül érintik a kormányt,

mert bár a nagy tömeg nem igen törődik a nők harczával, mégis a liberális pártban igen sok pártfogója akad a feminista mozgalomnak. Különösen az írói és művészi körökben mindent megtesznek, hogy néhány lépéssel előbbre vigyék az angol nők választójogának kérdését. Igaz, hogy eddigi fáradságuknak még semmi eredménye sincs.

Londonban különben fendkívüli kíváncsiság uralkodik a keddi demonstráció iránt, úgy, hogy nem lehetetlen, hogy a kíváncsiak még hatalmasabbá teszik a tömeget, mint ahogy azt a vezetők remélik.

Botrány a Reichsrath ülésén. A képviselőház elvetette Malik képviselőnek a gráci és innsbrucki egyetemeken történetekre vonatkozó sürgős javaslatát és ezután a csernichowi incidensre, illetőleg a csendőröknek a galicziai ruthén paraszttal szemben tanúsított viselkedésére vonatkozó sürgős javaslatot tárgyalta. Georgi osztrák honvédelmi minisztert beszéde közben Wityk képviselő ismételtén zavarta közbeszólásaival, aminők: Nem igaz! Ez koholmány! Költő attilában! és más ilyenekkel. A miniszter ez ellen erélyesen tiltakozott, mire Wityk újból azt kiáltja feléje: Menjen ön oda és vezesse a vizsgálatot, majd látni fogja, hogy mindaz, amit felolvasott, hazugság! Georgi honvédelmi miniszter: Azt hiszi, hogy az én ereimben vér folyik! Ezt nem fogom sürni! Wityk: Engem az ön gesztusai nem rémítenek! Ezalatt az elnök kétszer rendreutasította Wityket. A tárgyalást ezután folytatták és végül megválasztották a vezérszónokot, mire az ülés véget ért. A legközelebbi ülés holnap.

Perzsa forradalom. Teheránból jelentik, hogy az angol ügyvivő június 28-án este jegyzéket intézett a sahhoz, amelyben figyelmeztette arra, hogy az angol követtség ostromlása megsértése annak a tiszteletnek, amelyet az angol nép föltétlenül megkövetel. Az ügyvivő föltétlenül követelte, hogy a sah a kozákokat azonnal hívja vissza. A sah egy palotahivatalnokot küldött el, hogy az angol ügyvivőnek szóval fejezze ki melegségét, de az ügyvivő vonatkozott ezt a hivatalnokot elfogadni. Trebiszbe tegnap este Rasid kán lovasai érkeztek. Helyenkint ellenállásra találnak, ami igen elkészeríti őket. Kihágásra került a sor, amelyen főleg csöcselék vett részt. Az izgatottság növekedett. A forradalmárokkal szemben álló tábor nem hajlandó az orosz konzul tanácsára fegyverszünetet kötni. A veszedelemben levő városrészek lakossága otthagyja házaikat.

A Lokalanzeigernek táviratozzák Teheránból: Egy előkelő Mutiesik, akit a sah táborából szabadon bocsátottak, elbeszéli, hogy négy magasrangú mohamedán papot a Bagsa-kertben a kozákok kegyetlenül megkínálták, végig korbácsoltak s mikor testükről csafatokban lógott le a hus, megölték őket. Egy Malik nevű nemzeti hőst és népszónokot a foglyok szemeláttára fojtogattak s mikor már alig volt benne élet, tompa késekkel letépték testéről a húst s ebeknek dobták oda.

Tebriszből magántávirat érkezett Londonba, amelyből kitűnik, hogy a várost Rahim kán és emberei körülzárva tartják. Tebrisz város lakossága barrikádokat emel.

A parlamenti választásokat három hónappal elhalasztották. A külügyi kormányt még nem nevezték ki. Zil-es Szultánt, a sah nagybátyját felmentették a sirsai konzuli állásától. Muhber es Saltane, az asherbaidans-i megszökött kormányzó helyébe Ain ed Dauleht nevezték ki.

Lord Curson az indiai helyzetről. Az angol felsőház mai ülésén lord Curson nagy beszédet mondott az indiai helyzetről. Beszéde elején üdvözlö a kormányt az eddig elért sikerekért. Megengedi, hogy annál jobb, minél kevésbé törődik Anglia Afganisztán ügyeivel, de éppen olyan fontos, hogy Anglia és az emir között teljesen világos és tiszta egyetértés uralkodjék és hogy a kölcsönös kötelezettségeknek hűségeseleget tegyenek. Az angol-orosz szerződést illetőleg az emir részéről még nem érkezett válasz. Biztosan remélik, hogy azon viszony érdekében, amely Nagybritannia és Oroszország, meg az emir között fennáll, hogy kielégítő válasz fog jönni. Curson lord azután behatóan tárgyalja India belső állapotait, amelyek a legnagyobb aggodalomra adtak okot. A legutóbbi eseményeket nem lehet

egyes okokra visszavezetni, hanem egy jól átgondolt haditervre a brit uralom ellen. Reméli, hogy a veszedelmes szimptomák elmúlnak, de mindenesetre számításba kell venni azt, hogy a zavargások Indiában ismétlődni fognak, mert azoknak nem muld okai vannak, hanem bizonyos tekintetben majdnem állandóak.

A дума ülése. A дума ülésén, amelyet tegnap este rekesztettek be, gróf Bobrinsky előadó, szélső jobbpárti közölte, hogy a kért hitelek megszavazása sürgősen szükséges és hogy a hadügyminiszter által meghatározott határidő a legszélsőnek mondható, ha csak nem akarjuk kockáztatni, hogy az orosz hadsereg mozgósítás esetén minden szükségesben hiányt szenvedjen. Rödiger hadügyminiszter által kért összegek nem látszanak tulnagyoknak, összehasonlítva azokkal a kiadásokkal, amelyeket a legutóbbi háboru okozott. A hadsereg létszámának csökkentése kívánatos volna ugyan, ez azonban csak akkor lesz lehetséges, ha a keretek minősége emelkedni fog. Előbb ki kell képeznünk megfelelő számú tisztikart és állandó kontingenst hosszabb ideig szolgáló altisztekből s csak akkor gondolhatunk bizonyos korlátozásokra. (Helyeslés jobbról és a centrumban.) Szavazás előtt kijelentette a szociáldemokrata frakció, hogy a törvényjavaslat ellen fog szavazni.

A macedóniai reform. A macedóniai reform dolgában az angol-orosz tárgyalás ez előtt három nappal az angol válasz átvételével befejezést nyert. Oroszország a közös tervet közölni fogja a hatalmakkal s később a konstantinápolyi nagykövetség értekezlete fog összeülni, amelyen meg fogják állapítani a szultánhoz intézendő együttes jegyzék szövegét.

Az angol hajóhad gyakorlata. Kedden kezdődnek meg az angol tengeri hadgyakorlatok, amelyek az idén szokottnál nagyobb arányúak. A gyakorlatokon résztvesz az u. n. csatorna-flotta, az első czirkáló-flotta, az atlanti-flotta és a második czirkáló-flotta, a torpedónaszádokkal és kisebb járóművekkel együtt, mintegy 250 tengeri hajó. A hajóhad kedden kapja meg a mozgósítási parancsot, mozgósítás után 1-én az Északi-tengerre vonul azon föltevésben, hogy arról az oldalról szállító-hajókon három ellenséges hadtestet akarnak az angol partokra vinni. A hajóhad 12-ig őrzi az angol partokat és aknalerakási gyakorlatokat végez. A hajóhad mozgósításával együtt a hadikikötőket is védelmi állapotba helyezik. Világos, hogy e gyakorlat tervében van némi tüntetés Németország ellen. Az angol tengeri haderő már e gyakorlatra oly imponáns erővel vonul fel, hogy ereje az egész német hajóhadét messze felülmúlja.

Az olvasóhoz.

Az új félv küszöbén új előzetést nyitunk az „Egyetértés”-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad eddigi nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés” ezentul is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely ugy irányelveknek szigorú betartásával, mint a napl események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességét, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
 Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
 Félévre . . . 14 kor. — fill.
 Egész évre . . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Sötét bűnök.

— Az Eulenburg-pör. —

Budapest, július 1.

Az Eulenburg-pör titkait szigorúan őrzik a bíróság, sőt ma újra felhívta az összes jelenlevőket arra, hogy a tárgyalási teremben történekről senkinek ne adjanak felvilágosítást. Ennek dacára meglehetősen bőven szivárogtak ki részletek ma is azokról, amik a sorompók előtt történtek. Ma a tanukihallgatásokat folytatták. Eulenburg herceg egészségi állapota miatt azonban a tárgyalás tempója olyan lassan halad, hogy bajos előre látni, hogy a monstre-pör mikor érhet véget?

Részletes tudósításunk a mai tárgyalásról ez:

A mai tárgyaláson, amely délelőtt tizenegy órakor kezdődött, folytatták a bizonyítási eljárást. Hogy meddig fog tartani a végtárgyalás, azt még csak megközelítőleg sem lehet kiszámítani. A tanukihallgatások körülményességéből arra lehet következtetni, hogy a bizonyítási eljárás két hétig is elhúzódhatik s csak akkor kerül sor a plaidoyerekre. Minden attól függ, hogy mennyire bírja Eulenburg herceg a tárgyalás fáradalmait, mert egyelőre szó sem lehet arról, hogy néhány óránál hosszabban tartson a tárgyalás.

A Moabit első emeletén egy kis kávéházban a hírlapírók főhadiszállása, mióta az Eulenburg-pör végtárgyalásáról kizárták a nyilvánosságot, a lapok tudósítói naphosszan ott vannak, alkoholmentes italok és vajás szelvények mellett lesik a tárgyalásról kiszivárgó híreket. Egy rendőrbiztos ügyel a helyiségben, nehogy valaki is a tárgyalási terem ajtajához közeledjen. Ma annyiban változott a helyzet, hogy a törvényszék irodaigazgatója egy kényelmesebb termet bocsátott a hírlapírók rendelkezésére. Valahányszor a folyosókon zsvajv támad, a lapok tudósítói kirohannak. Így telik el izgatott várakozás közepette az idő délután négy óráig.

Zárt ajtók mögött.

Eulenburg herceg ma észrevétlenül jutott be automobilján a törvényszéki palota udvarára. Valamivel előbb érkezett meg neje legifjabbik fiával, gróf Siegwarttal s a folyosón várta férjét. A hercegné elegáns kék öltözkéjében az érdeklődés központja volt. Isenbiel főügyész a tárgyalás megkezdése előtt a folyosón sétálgatott. Gondolatokba merülve, csoszogó léptekkel járt fel s alá, szóba nem elegyedett senkivel. Temérdek ügyvéd hemzsegett a tanuk szobájában, ahol délelőtt tíz órakor már majdnem minden megidézett tanu jelen volt. Ernst Jakob starnbergi halászmester, a koronatanu, jó fejjel kimagasló földie közül. A jámbor halász egészen meg van törve. Ismerősei beszélik, hogy a müncheni tárgyalás óta évekkkel megöregedett. Ifjúkori bűneinek szegénye és lelkiismereti furdalás azon, hogy a herceget, akinek anyagi jólétét köszönheti, bajba sodorta, a még nemrég erőteljes parasztot idő előtt megvénytette. Sógorával jött Berlinbe, mert családja attól félt, hogy a lelki furdalás még valami megfontolatlan cselekedetre fogja bírni.

Pontban 11 órakor kezdődött a tárgyalás s a tanukat a terembe hívták. Több olyan volt ma közöttük, akik eddig hiányoztak. Még a bizonyító eljárás

folytatása előtt felemelkedett egy esküdt s kollegái nevében csodálkozását fejezte ki, hogy noha a tárgyalás titkos, a sajtóban hosszú tudósítások látnak napvilágot, amelyek hézagossággal és ténybeli tévedéseikkel alkalmasak a közvélemény félrevezetésére. Tiltakozik a feltevés ellen, mintha az indiszkréziót az esküdtek valamelyike követte volna el.

Ez a felszólalás arra indította Isenbiel főügyészt, hogy még egyszer felkérje a jelenlevőket, tanukat és esküdteket egyaránt, hogy tartózkodjanak minden közléstől és semmit se áruljanak el abból, ami a teremben történik.

Eulenburg herceg ma szemlátomást szenvedőbb, mint a két első napon, éppen ezért a törvényszék elnöke megengedte a hercegnének, hogy férje mellett maradjon, míg a tárgyalás menete lehetővé teszi. De ha testileg nagyon meg is van viselve a vádlott, szellemileg ép és friss s erősen bizakodik ügyében. Családjának tagjai tegnap a tárgyalás után az ügyészség engedelmével meglátogatták a Charitében és estig nála maradtak. A herceg is panaszkodott a tárgyalás elején, hogy lapokban téves közlések jelennek meg a tárgyalásról, így például Dandl szolgának a vallomását a tényeknek homlokegyenest ellentmondóan közlik az újságok.

Kanzow törvényszéki elnök még egyszer felkéri a jelenlevőket, hogy a tárgyalás menetéről hivatalnoknak semmit se áruljanak el, aztán elbocsátja a tanukat azok kivételével, akikre ma kerül sor. Ezek: Bernstein igazságügyi tanácsos, Prager ügyvéd, Mayer főtörvényszéki tanácsos, Riedl tekereskedő, Ernst halász, a Hohenzollern egy Troszt nevű egykori pinczére és Schwuss volt szabó, jelenleg főkepezés.

Szünet után.

Szünet után folytatták Eulenburg herceg kihallgatását, amelynek során a bíróság tág teret adott a vádlottnak a védekezésére. Egy óra múltán a herceg, aki ma sokkal gyengébbnek érezte magát, mint tegnap, kérte a tárgyalás elhalasztását, mert nem bírta tovább. Az elnök teljesítette kérését és három órákor felfüggesztette a tárgyalást. Miután a törvényszék tagjai és az esküdtek eltávoztak a teremből, Kansow elnök megengedte a hercegnének és két fiának, hogy egy ideig beszélhessenek a vádlottal a teremben. Aztán az ápolók levitték hordágyon a herceget az automobilra s ugyancsak az elnök engedelmével ma is előbb a Thiergartenbe robogott a hercegel az automobil, hogy a friss levegőn kiheverje a nap fáradalmait.

Holnap az első tanu a herceg háziorvosa, Generich egészségügyi tanácsos lesz, akit a vádlott állapotáról fog meghallgatni a törvényszék, később pedig szakértő gyanánt is fog szerepelni.

Ma kiszivárgott, hogy a tegnap délutáni tárgyaláson izgatott szóváltás volt Isenbiel főügyész és Wronker igazságügyi tanácsos, a herceg védője között. Azt kívánta ugyanis Wronker, hogy Seitz müncheni tanárt hallgassák ki soron kívül s lehetőleg mihamarabb. A főügyész ellenezte ezt és csipősen kérdezte a védőtől, vajon csakugyan olyan fontos vallomást vár-e a védelem ettől a tanutól, hogy a főtanukat megelőzően kell őt kihallgatni. Wronker azt felelte, hogy Seitz tanár éveken át jól ismerte a herceget s tanuskodhatik amellet, hogy sohasem volt tudomása olyasmiről, amivel most a herceget vádolják.

— A védelem, úgy látszik, egész sereg olyan tanut akar ideállítani, akik amellet tudnak tanuskodni, hogy nincsen semmi tudomásuk a herceg természetellenes hajlamairól — jegyezte meg idegesen a főügyész. Ilyen tanukat nem nehéz találni, ne ezekre a vád képviselője természetesen nem helyezhet súlyt. Magától értődik, hogy a herceg titokban követte el, amivel vádolják s nem vitt magával tanukat.

A védő replikázni akart, de az elnök azzal ütötte el a dolgot, hogy Seitz tanárt soron kívül hallgatta ki.

Bernstein a mai tárgyaláson megállapította a hercegné azt a vallomását, amelyre esküt tett s amelyen a mostani vád alapul. Azt vallotta akkor a herceg eskü alatt, hogy soha férfakkal nem érintkezése nem volt, sohasem érzett férfiak iránt természetellenes vágyat.

Különösen terhelő volt a vádlottra nézve Dandl

egykori komornyiknak vallomása. Dandl Ziegler udvari tanácsosnál volt szolgálatban és a müncheni palota gyakori vendégei közé tartozott Eulenburg Fülöp herceg is. Dandl elbeszélte a tegnapi tárgyaláson, hogy a herceg furcsán viselkedett vele szemben, térdére ültette, simogatta, de egyéb nem történt közöttük. E tanuvallomás alatt a hercegné távozott a teremből.

TÁVIRATOK.

Bülów nyaralása

Norderney, július 1. Bülów herceg és neje ma ideérkeztek.

A szerb kabinetválság.

Belgrád, július 1. (Saját tudósítónktól.) Milovanovic vállalkozott a közvetítő szerepre, hogy a skupstina munkaprogramja tekintetében megegyezést létesítsen az ó- és az új-radikálisok között. Az ó-radikálisok azt kívánják, hogy a skupstina végezzen a költségvetéssel és az osztrák-magyar kereskedelmi szerződéssel, alakuljon meg mindkét csoportból a koalíciós kabinet s a törvényhozás maradjon együtt az őszi ülészakra felosztás nélkül. Ezzel szemben az új radikális párt csak apanázs nélkül hajlandó a költségvetést megszavazni, a kereskedelmi szerződésről hallani sem akar, követeli a skupstina feloszlását s az új választások kiírását őszre, amikor is a koalíciós kabinet a siker reményében alakulhat meg.

Oroszország és Japán.

London, július 1. (Saját tudósítónktól.) Tokióból táviratozza a „Times” tudósítója: Báró Motono viszatért Pétervárról. Meg van róla győződve, hogy Oroszországban megszűnt az ellenségeskedés Japán ellen és az orosz kormány iparkodik barátságot és kereskedelmi alapot fektetni a viszonyt Japánnal. Az Amur-vasut célja folytatni a kolonizációt, amely a hadjárat óta megszakadt.

A dumából.

Pétervár, július 1. (Saját tudósítónktól.) A duma titkos ülésén a katonai hitelekrol szóló javaslat előadója, Bobrinski azt fejtette, hogy ezzel a javaslatl nincsenek kimerítve mindazok az anyagi áldozatok, amelyek szükségesek a birodalom határainak integritására és hogy Oroszország megőrizze világhatalmát. Mellőzhetetlennek tartja a hadügyi kormány vezetésének egységessé tételét, mert lehetetlen állapot, hogy két-három ur legyen a hadügyminisztérium élén. Erre a felszólalásra azt válaszolta a hadügyminiszter, hogy a hadügyi tárca vezetésének egységessége a császár legsajátabb joga és tetszésétől függ, ami pedig a szolgálati idő leszállítását illeti, az együtt jár a hadsereg kvalitásának leszállításával. A kadetpárt indítványt nyújtott be, hogy csökkentsék a hadügyi kiadásokat 6 millió rubellel s ezt az összeget fordítsák a népnevelés céljaira, a szociáldemokraták pedig az egész hadügyi hitel elutasítását követelték. A többség mind a két indítványt elvetette.

Közgazdasági táviratok.

		jun. 30.	jul. 1.
Newyork.	Buza	locobuza 96 ¹ / ₄	97 ¹ / ₂
		juliusra 95 ³ / ₄	97
		szepemberre 93 ¹ / ₄	94 ¹ / ₂
Tengeri	juniusra	—	—
	juliusra	79 ³ / ₈	79 ³ / ₈
Csikagó.	Buza	juniusra —	—
		juliusra 84 ³ / ₄	85 ³ / ₈
	Tengeri	juliusra 69 ¹ / ₄	69 ³ / ₄

New-York, jul. 1. Gyapot New-Yorkban helyben 11.50 (11.5) tegnap, gyapot augusztusra 9.67 (9.81) gyapot októberre 9.38 (9.43), gyapot New-Orleansban helyb. 11.3/8 (11.3/8), petroleum stand withe Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, július 1. (Zárlat.) Zsir júliusra 9.15 (tegn. 9.17), zsir szeptemberre 9.25 (tegnap 9.32), szatonna short clear, 8.63 (tegnap 8.37), sertésus szeptemberre 14.87 (tegnap 14.90).

Kitört a gázgyári sztrájk.

— A főváros veszedelmében. —

Budapest, július 1.

Amitől a főváros publikuma napok óta tartott: ma kitört a gázgyári sztrájk. Délután két óraker a munkások elhagyták a józsefvárosi és ferencvárosi gyártelepet, ahonnan egyenesen a Zöld Vadászhoz címzett vendéglőben lévő sztrájktagyára mentek. A gázgyár telepeit azonnal elfoglalta a rendőrség és katonaság, hogy ezentul — bizonytalan időközön — ők vigyázzanak a gázgyár biztonságára és végezzék el a munkát addig, amíg a gyár elegendő munkást kap.

Az igazgatóság ismételt és utoljára föl-szólitotta a munkásait, hogy jelentkezzenek azok, akik munkában akarnak maradni, de hiábavaló volt minden kísérlet, a munkások elhagyták a gyárakat.

A megilusult béke.

Tegnap Pető Sándor ügyvéd vállalkozott a béke közvetítésére s úgy látszott, hogy a béke meglesz, mert az igazgatóság olyan föltételeket szabott, amelyeket a munkás-kiküldöttek elfogadtak. Az igazgatóság tagjai kijelentették a munkás-kiküldötteknek, hogy huszonhét emberrel nem hajlandók a szerződést meghosszabbítani. Pető Sándor megkérdezte, hogy van-e olyan is közöttük, akik a tárgyalásban résztvettek. Az igazgatóság kijelentette, hogy nincsen, mert a mostani tárgyalásból kifolyólag nem lehet senkinek bántódása. Azonban a mostani dolgoktól egészen függetlenül akarnak elbocsátani huszonhét embert, akik egész esztendőn át nem dolgoztak, folyton zavart csináltak s a többi munkást is visszatartották a munkában. Pető Sándor is, a munkások kiküldöttei is elismerték a gázgyárnak ezt a jogát, hogy hasznavehetetlen embereket nem alkalmaz s vállalták, hogy ők el fogják intézni a dolgot a munkásokkal.

Ez este nyolcz óraker történt s egy órával később már értesítették a gázgyár igazgatóságát, hogy a kiküldöttek nem tudták kapacitálni a munkásokat, mert azok, akik gondolták, hogy a huszonhét ember között vannak, követelték, hogy valamennyien tartsanak össze s mondják ki, hogy a gázgyár egy embert sem küldhet el. A munkás-kiküldöttek hiába igyekeztek kapacitálni a munkásokat, sőt Simon György munkásvezérnek menekülnie kellett. Az igazgatóság értesítette a rendőrséget a fejleményekről s arról, hogy nincsen többé kilátás a békére. A kapitányság minden telepre husz lovas és harmincz gyalogos rendőrt küldött.

A gyárban dolgozó munkások is értesültek munkástársaik határozatáról s már tíz óraker megkezdtek a legnagyobb mértékű amerikázást. Az udvaron csoportokba verődve diskuráltak s nem dolgoztak. A vezetőség megdöbbenve vette észre, hogy milyen kevés gázt termelnek. Fölviták a munkásokat a szabályszerű munka végzésére, de a munkások kereken megtagadták. Az amerikázásnak eredménye ez:

A józsefvárosi gyárban tegnap este 9—12 óráig 2600 köbméter helyett 1400 köbméter; július 1-én éjjel 12—3 óráig 2600 köbméter helyett 800 köbméter; 1-én éjjel 3—6 óráig 2600 köbméter helyett 600 köbméter; 1-én reggel 6—9 óráig 2400 köbméter helyett 400 köbméter gázt termeltek.

Ugyanilyen arányban csökkent a termelés mindkét ferencvárosi gázgyárban.

Az éjszaka aztán egyéb események is történtek. A munkások borzalmas fegyverekhez akartak nyulni az igazgatósággal szemben; a ferencvárosi gázgyárban az éjszaka egymásután két robbanás is történt. A munkások nyitva hagyták a gázcsöveket, a felügyelő személyzet azonban észrevette a bajt és elhárították a szerencsétlenséget. A munkások minden vonalon megtagadták az engedelmességet.

A kéményeket nem tisztították és így már az éjszaka folyamán jelentették az üzemvezető mérnökök, hogy a munkát tovább ily feltételek mellett folytatni nem lehet, mert katasztrófa következhet be minden pillanatban.

Katonaság, rendőrség, ultimátum.

Az igazgatóság erre határozott lépésre szánta el magát. Megkereste a főkapitányt, hogy a légszeszgyárak biztonságáról és a termelés lehetőségéről gondoskodjék.

Egyben elhatározta, hogy azokat a munkásokat, akik a bérszerződést aláírni nem akarják, azonnal elbocsátja a munkából, a gázgyári üzemet pedig műszaki katonasággal fogja fenntartani.

A mai nap folyamán rendőrség tartotta fenn a rendet a gázgyár területén. A munkások a rendes munkaidőben megjelentek a gyár területén, a munka eredménye azonban olyan volt, mint az elmúlt éjszaka. A munkások álldogáltak és várták a bekövetkezendőket.

Negyed kettő volt, amikor a katonaság közeledését jelezték. Egy század 38-ik ezredbeli baka jött meg Mihajlics lovag százados vezetésével, Szobota Lajos és farkasfalvi Mauks Gyula hadnagyokkal. Az igazgatósági tagok és a katonatisztek bemutatkoztak egymásnak azután a parancsnok százados néhány lépésnyire a bejáratnál pihenő állásban sorakoztatta katonáit.

Fél kettőre járt már az idő, amikor a munkások a műhelyből visszasiettek az udvarra. A munkavezetők szólitották ide az igazgatóság felszólitására, amely a főbejáratnál várta, hogy a munkások elhelyezkedjenek. Csakhamar együtt voltak mind, s ekkor Radocza János igazgató a következő beszédet intézte az egybegyűlt munkásokhoz:

— Munkástársaim! Önök az 1905. évi április 15-iki egyezményünket a mai napon felmondották. Ennek folytán az igazgatóság az új bérszabályzatot megállapította s felkérte önöket, hogy nyilatkozzanak aziránt, vajon az új bérszabályzat alapján hajlandók-e gyárunkban július 1-től tovább is dolgozni s az új bérszabályzatot aláírni. Miután felhívásunknak eddig eredménye nem volt, sőt azt tapasztaltuk, hogy az éjszaka folyamán már az amerikázást tényleg megkezdették, sőt büntető törvénybe ütköző cselekményeket követtek el, ennélfogva most utoljára felhívjuk azokat, kik az új bérszabályzat alapján gyárainkban a mai naptól kezdve tovább is dolgozni akarnak, jelentsék azt ki és a bérszabályzatot írják alá.

Kitörő láрма fogadta ezeket a szavakat. A munkások össze-vissza kiáltottak:

— Éljen a nyolczóraker munkaidő!

— Éljen a bizalmiférfi-rendszer!

— Ne hallgassuk tovább! Gyerünk el!

Perczekig tartott, amíg a higgadtabb elemek helyreállíthatták a rendet s Radocza igazgató folytathatta:

— Azokat azonban, akik ezt nem teszik, tehát velünk munkabérvizonyba lépni nem akarnak, felhívjuk, hogy gyárainkat azonnal hagyják el s munkakönyvüket és a mai, ugyszintén holnapi napra eső munkabéruket a pénztárnál átvehetik. Azok . . .

A láрма kitört:

— Tartsák meg az éhbéruket — kiáltotta az egyik munkásvezér s a többi munkás is lármázva mondta, hogy nem veszi fel a neki ajánldozott munkabért. Két-három percig tartott, míg a tömeg lecsendesedett s ekkor Radocza igazgató befejezte az igazgatóság ultimátumát:

— Azok, akik dolgozni akarnak velünk, álljanak balra, írják alá az új szerződést, akik pedig nem, távozzanak jobbra! . . .

Alig végezte be az igazgató, a munkások jobbra tolultak s magukkal rántották dolgozni akaró társaikat is. Elsiettek a műhelyekbe ruházatukért s két órára egy munkás sem volt a gázgyárban.

Az igazgatóság utasítása folytán a katonaság elhelyezkedett a gyár összes helyiségeiben, hogy addig, amíg a műszaki katonák megérkeznek, ügyeljenek a gyár berendezésére. Mialatt a katonaság a gyár helyiségeiben elhelyezkedett, a munkások a Marseilles hangjai mellett kivonultak és az ismert szociálista szólásokat hangoztatták.

Amíg a munkások mosakodtak és öltözködtek, néhány munkásasszony jött a gyár udvarára. Az urukat várták. Nagyon el voltak keseredve. Azt hitték, hogy az igazgatóság nem akarja a bért emelni s nem akarja megtartani a munkásokat. Amikor fölvilágosították az asszo-

nyokat, hogy miről van szó, elkeseredetten szidták és átkozták azokat, akik rákényszerítik tizenöt-harmincz év óta dolgozó munkásokat, hogy elveszítsék a kenyereket, éheztessek családjukat.

A többi gázgyárban.

A ferencvárosi II. számú gázgyárban, mely a Koppány-utcán van, a józsefvárosi gyárral egyidőben közölték a munkásokkal az igazgatóság határozatát, amelyet Morzsányi Károly olvasott föl. A határozat fölolvása után a munkások kivonultak. A ferencvárosi I. számú gyárban pontban három óraker hirdették ki a határozatot; a munkások erre nyomban sorakoztak és kivonultak. Ugyanekkor elhelyezték a katonaságot is, hatvan vártüzért. A józsefvárosi gyárba három óraker még nem érkeztek meg az utászkatonák, a 38. gyalogezrednek harmincz legényét azonban berendelték a fűtőházba. A gyárnak munkában maradt gépészei most a retortákat töltögetik. Egy ember öt retortát tud kiszolgálni.

Három óra után jelentették a józsefvárosi gyárnak, hogy a ferencvárosi II. számú gyár munkásai közelednek. Mivel a gyár támadástól tartott, katonai segítséget kért.

A budai légszeszgyárban valamennyi munkás kivétel nélkül aláírta az új bérszabályzatot és az üzemet a legnagyobb rendben folyik, a termelésben nincs semmi visszaesés.

Nem csatlakoztak a mozgalomhoz a lámpagyújtók sem. Nehogy azonban a lámpagyújtókat munkájukban megakadályozzák, Boda Dezső főkapitány intézkedett, hogy minden lámpagyújtó mellé egy rendőrt állítsanak. Az igazgatóság azt hiszi, hogy a gázvilágításban nem lesz fönnakadás. Két napra való gáztartalék van s délután már dolgoznak az utászok.

A gázgyár igazgatósága jelentést tett a sztrájk kitöréséről dr. Bárczy István polgármesternek, aki utasította az illetékes ügyosztályt, hogy vizsgálja meg a sztrájk kitörésének okait és tegye meg sürgősen a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy a fővárosi világítása meg ne akadjon.

Délután minden csendes.

Negyed négy óraker délután megérkezett a Tisza Kálmán-téri gázgyárba egy század utász és a katonák azonnal elfoglalták helyüket a gázfejlesztő kályháknál és a kemenczéknel. Fél század gyalogság a rendre ügyel, egy másik fél század gyalogság a gázfejlesztő munkáknál napszamos munkát végez.

Egyébként a telepen teljes csend van és a munkát a legnagyobb csendben végzik el a katonák.

A budai gázgyárban nyugodtan, minden rendzavarás nélkül folyik a munka. A munkások az elmúlt éjszaka valamennyien munkában voltak és a termelés ép olyan volt, mint más napokon. A budai gázgyár munkásai csaknem kivétel nélkül aláírták a gyár új bérszerződését, amely ma lépett érvénybe.

A sztrájktagyán.

A Hermina-uton lévő Zöldvadászban titítotték tanyát a sztrájkolók. Egyiknek-másiknak a felesége is ott volt s rosszalólag tekintettek férfjükre. Itt-ott kisebb csoportokat alkottak a munkások s úgy tárgyalták az esetet. A bizalmiférfiak külön asztalnál ültek hátul, köztük volt Simon, a gázgyári munkások szövetségének elnöke is, ki elkeseredve beszélt az újságíróknak, hogy teljes öt óra hosszát tartották elzárva egy kátrányos bódében, hogy a munkástársaival való érintkezéstől visszatartsák. Schmidt rendőrfelügyelő ugyanis rája parancsolt, hogy maradjon ott egy helyben s rendőrt rendelt melléje, hogy ki ne mozduljon. Csak este tudott megszabadulni, amikor a gyárból egyenesen a sztrájktagyára sietett.

Munkatársunk megkérdezte a munkásokat, igaz-e az, hogy a szelepeket boszúból kinyitották s ezáltal végzetes robbanás történhetett volna. A munkások azt felelték, hogy ezt a hírt a munkások rosszakarói adták tovább, hogy a munkások ellen keltsenek hangulatot. A szelepek olyan helyen vannak, ahová a munkások egyáltalán nem férhetnek s csakis a gyárvezetőség kezelheti azokat. Ha hozzájuk is férnének, ez is életveszedelemmel járna.

Ezt mondták a munkások, a bizalmiférfiak

pedig kijelentették, hogyha rajtuk állt volna, nem lenne sztrájk, de minden igyekezetük, hogy a két fél közötti ellentéteket elsimítsák, sikertelenül végződött. A háromszázkilenczven lámpagyújtogatót illetőleg kijelentették, hogy azokat békésen engedik tovább dolgozni.

A negyven kizárt munkás közül csak tizenegyről tudnak, ezek között van a józsefvárosi gázgyár egyik bizalmiférfia is. A munkásság vezetői igyekeznek tapintatosan viselkedni s lehetőleg csittitják a hangosabb munkásokat is.

Ezerkétszáz munkás volt a Zöldvadászban, de nyolcz óra felé nagy részük kivonult a kert-helyiségből, mert sokan Szigetszentmiklóson és Soroksáron laknak s ezek az éjszakát otthon akarják tölteni. Holnap reggel nyolcz órára azonban valamennyien ismét együtt lesznek.

Rendőri kirendeltség nem volt, mindössze két rendőr posztolt a Zöldvadász előtt.

Dolgoznak a katonák.

A Tisza Kálmán-téri gázgyár udvarának és környékének szokatlan képe volt ma este. A terezen a kíváncsiak óriási tömege gyűlt össze s érdeklődve nézte a mozgalmas látványt. A gyár kapujában fegyveres gyalogosok álltak őrt s a katonatisztek szolgálati övvel sétáltak föl s alá. A környéken nagyszámu lovas és gyalogos rendőr ügyelt a rendre, s minduntalan meggyűlt a bajuk az előrenyomuló tömeggel. Az udvaron gulába rakott fegyverek harcias hangulatot varázsoltak a gyárudvarra.

Hátul a homályban szemre csapott kalappal, s rongyos munkáskabátokkal katonák pihentek a földön, s egészen megtévesztették a szemlélőt. Csak akkor lehetett észrevenni, hogy nem civilek, midőn egy hangos szavu szakaszvezető fölkelte és sorakoztatta őket. Utászok voltak, a hetedik utászszázalaj negyedik százada. Talyigákön hordták be a szenet a helyiségekbe, ahol a szakképzett katonák a gépeket kezelték.

Ugyancsak itt helyezkedett el a 38-ik gyalogezred két százada is, mely állandó készenlétben áll az esetleges rendzavarásokra.

A rendőri kirendeltség élén Pausy rendőrfelügyelő vigyáz a közrendre. Állandóan a nagy udvaron tartózkodik, ahová szakadatlanul hozzák eléje a renitenskedőket. Nagyobb kihágás mindezekig azonban nem történt; fél tizig senkit sem tartóztattak le.

A gázgyári szobák nagyrésze ma kaszárnya-helyiségek jellegét öltötte. A fogásokon bajonettek, en banduliére-re csavart köpenyek, az asztalokon csákók, sapkák s a folytonos sürgősforgás, a hangos rendelkezés ellenére is az a rend, mely a kaszárnyákat uralja. Az egyik földszinti szobában egy nagy hordó sör is áradt, melyet főleg a tisztok okkupáltak, melynek hűsítő áldásából azonban a legénységnek is jutott. Ez utóbbiaknak alaposan kijut a munkából. Éppen ebéd idején érte őket az alarm s azóta jóformán éltlenül, pihenő nélkül dolgoznak azon, hogy a fővárost a sztrájk kellemetlen, sőt veszélyes következményeitől megmentsék.

Radocza János gázgyári igazgató, akit munkatársunk a sztrájk alatt felkeresett, kijelentette, hogy a katonaság oly pontos szakértelemmel végzi munkáját, hogy a fővárost a világitást illetőleg a legcsekélyebb kellemetlenség sem fenyegeti. Azok a munkások, akik csak a tömegnek engedve hagyták abba a munkát, mindezekig nem jelentkeztek nála, de az igazgató meg van győződve, hogy ez a legközelebbi órákban meg fog történni. A békét illetőleg, természetesen ő sem nyilatkozhat határozottan.

A gyárvezetőség több tagja úgy nyilatkozott, hogy a munkások látva a katonaság eredményes munkáját, végül mégis a méltányos kiegyezések utárára fognak lépni.

Interpelláció.

Általános meglepetést keltett, hogy a délután folyamán az úpesti gázgyárban is sztrájkba léptek a munkások. A rendőri és katonai készenlét csakhamar kivonult. A rendőrséget Koós Géza rendőrfelügyelő vezényelte ki, s itt is, mint a Tisza Kálmán-téri gyárban katonák léptek a kivonult munkások helyébe. A hangulat itt kevésbé volt izgatott, mint a Tisza Kálmán-téren.

Nagyobb szabású rendzavarás, vagy letartóztatás nem történt. Az esetleges zavargá-

sokra való tekintetből a rendőrséget és katonaságot egész éjen át készenlétben tartották.

A lámpagyújtogatók nyugodtan végezték dolgukat a főváros belsejében, a külrészekben azonban óvatosságból részben rendőri, részben katonai kíséretet adtak melléjük.

Ugy értesülünk, hogy Szmeccsányi György országgyűlési képviselő a gázgyári sztrájk ügyében holnap a képviselőházban sürgős interpellációt intéz a kormányhoz.

UJDONSÁGOK.

Gyermekbiróság.

Mától kezdve külön gyermekbiróság ítélt Budapesten a kihágásra vetemedett apró csirkefogók fölött. Egészen speciális, furcsa biróság ez, mely az ítéleteit nem rideg törvényparagrafusokra, hanem a szív sugallataira alapítja. És nem az a célja, hogy büntessen, hanem az, hogy javítson s a züllésnek indult apróságokból tisztességes, becsületes embereket neveljen.

Két gyereket állítottak ma a rendőrök a biróság elé. Egy fiút s egy leányt. A fiu lerongyolt, apró maszatos vadóc, afféle apró pária, aki soha életében jó szót nem hallott senkitől. Már volt egyszer egy gyermekmenhelyen, de onnan megszökött, mert nem tűrte a fegyelmet. Üres telkek félszerallján tanyázott, itt a nagy város házrengetegében apró ragadozásokból ugylt, mint az erdei vad.

A leány vézna, vérszegény penészvirág. Ez is megszökött hazulról. Alig tizennégy esztendő volt, de már szeretőt választott magának az ifju jásszok közül. Az anyját megfenyegette azzal, hogy lekéseli, a kenyerét pedig úgy szerezte meg, hogy a kültelken áruba bocsátotta a testét.

S ez a fiu, ez a leány immár megmutatta, hogy körülbelül milyen anyaggal lesz dolga a gyermekbiróságnak. Szegény emberek elvadult, meghajszolt, hol itt hol ott megpofozott kölykei. Vajjon lesz-e a szeretetteljes bánásnak, a gondos nevelésnek annyi ereje, hogy ezekről az apró akasztófavirágimbókról letörölje azt a salakot, a mi a külvárosi csatornákból rájuk tapadt?

A legtöbb ember becsületesnek, jónak született. Ritka abnormitások azok a szerencsétlenek, akik már a bölcsőben homlokukon hordozzák a Kain-bélyeget és akik degenerált lélekkel s ellenállhatatlan bünnös hajlandósággal jönnek erre a világra. Alkalom teszi nem csak a tolvajt, hanem a gyilkost, a rablót is. Sok sanyaru kedvezőtlen körülmény összetalálkozása, szegénység, züllött családi élet, a rossz példa megszokása. Vagy talán véletlent kell keresni abban, hogy a most említett két apró bünnös a nyomorúság vaczkaiban s törvénytelen frigyből született?

A régi rideg szigorú törvény nem törődött az előzményekkel, csak azt a köteletséget ismerte, hogy minden bünt megtoroljon — utólag. A mai törvény humánusabb; azon igyekezik, hogy megelőzze a bünt.

Az a kérdés marad meg még, hogy vajon a jobb, humánusabb törvénynek lesz-e erre elég ereje? Nem késett-e el a megelőzéssel, hogyha csak akkor terjeszti ki védelmét a maszatos apróságok felé, amikor azok a törvényes rend valamilyen megsértésével vonták magukra a figyelmet. Ime a fiu, akit ma ismét gyermekmenhelyre küldtek, egyszer már volt ilyen menhelyen, de megszökött, mert visszavágyott a korlátlan szabadságra.

A megelőzést még messzebb kellene keresni: annak a sok sanyaru s kedvezőtlen körülménynek a megváltoztatásán, a mi a szegény

emberek gyermekeit már akkor eliegyzi, amikor azok először érzik az éhséget. Irtsák ki a nyomort s ezzel kiirtották a bün kilenczvenkilencz perczentjét.

De persze nincsen olyan törvény, amelyik erre elég erős volna!

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, július 2. — Róm, kat.: Teodorik áld. — Prot.: Tibold. — Görög-ország: jun. 18. Leone vt. — Zsidó: Tham. 2. — A nap két reggel 4 óra 7 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két reggel 7 óra 29 perczkor, nyugszik éjjel 11 óra 3 perczkor.

A miniszterelnök fogad 4 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad 10 órakor. — A pénzügyi államtitkár fogad 12—2 óráig. — A közoktatási államtitkár fogad 12—2-ig. — Löwezeny Alagon. Kezdődik d. u. 4 órakor. — Az interparlamentáris magyar csoport ülése délután 4 órakor a képviselőház I. számú termében. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonja rendezés miatt zárva. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva 9—2-ig. Belépő-díj 20 fillér. A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A történelmi képcsarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Széchenyi múzeum nyitva 10—2-ig. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva 9—2-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—7-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

— Személyi hír. Wartha Vincze miniszteri tanácsos, a József kir. műegyetem rektora üdülés céljából a nyári hónapokra Lovranába utazott.

— A német császár és a czár. Hír szerint Vilmos császár arra kérte a czárt, adjon neki alkalmat, hogy a Kelet-tengeren találkozassanak és pedig lehetőleg még Fallières elnök megérkezése előtt. A czár még nem felelt, de azt hiszik, hogy a találkozás jövő héten Reval közelében lesz.

Pétervárról jelentik: Teljesen alaptalan az a híresztelés, hogy Vilmos császár legközelebb találkozni fog a czárral. Vilmos császár július 6-án indul északi tengeri útjára Kielből. Egyáltalán szó sem volt arról, hogy a császár utközben találkozni fog a czárral s e részben Berlin és Pétervár között semmiféle tárgyalás nem volt.

— Andrássy Gyula Londonban. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ez idő szerint Londonban tartózkodik s sorra látogatja London muzeumait s egyéb látványait és sokat érintkezik Anglia mérvadó társadalmi köreivel is. Az elmúlt hét folyamán hivatalos volt a külügyminisztérium nagy fogadására, ahol megjelent a walesi hercegi pár, ott voltak az udvar tagjai, a miniszterek, nagykövetek, továbbá gróf Nákö Sándor fiumei kormányzó és gróf Vay Péter apostoli protonotárius. Gróf Andrássy megjelent az ascoti versenyeken, ugyszintén a nemzetközi díjlovaglásnál. Szombaton a magyar kiállítás területén gróf Vay Péter adott a miniszter tiszteletére ebédet, melyre hivatalosak voltak Balfour volt miniszterelnök, lord Curzon alkirály, lord Tennyson, lord Ridley, lord Salisbury, Austen Chamberlain, a British- és Kettington-múzeumok igazgatói és több politikai és irodalmi kiválóság. A miniszter, aki a magyar kiállításba már többször ellátogatott, láthatólag nagyon jól érzi magát Londonban és ottani tartózkodását pár nappal meg fogja hosszabbítani.

— Kinevezések az államépítészeti hivatalnál. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter az államépítészeti hivatalok személyzeti létszámában Viczmány Tamás, Benedicty József, Kuppis József, Bartha Mór, Perszina Alfréd, Acsádi Jenő, Latinovics Mihály és Polinszky Emil főmérnököket, Dicsőfi Kálmán miniszteri főmérnököt műszaki számtanácsossá, May Sándor, Regdon Géza, Pálffy Dezső, Váradi Manó, Leichter Gyula, Kajáry Lajos, Kis Dávid, Mahler Ignác, Forstner Gyula és Reischl Ferencz mérnököket főmérnökökké, továbbá Neubauer Lajos, Heinrich György, Adriányi Elemér és Milylye István segédmérnököket mérnökökké, végül Sauerborn Károly okleveles mérnök, Unger Lajos okleveles építész, Kállay Béla, Vértes Manó okleveles mérnököket s műszaki díjnokokat segédmérnökökké nevezte ki.

— **Ferdinánd király emlékezete.** V. Ferdinánd magyar király halálának évfordulója alkalmából ma délelőtt hivatalos gyászistentisztelet volt a budavári koronázó Mátyás-templomban. A templomot az ünnepi alkalomból gyáspompával ékesítették. A főhajóban állt a díszes ravatal, rajta Szent István koronájának mása és az elhunyt király uralkodói jelvényei. A főhajóban Andersz Károly százados vezetésével alabárdos koronaőrök álltak díszőrséget. A főszentélyben foglaltak helyet Márffy Albin államtitkár, Ábrányi Kornél min. tanácsos, a miniszterelnöki sajtóiroda főnöke, Romy Béla és Szohner Antal miniszteri tanácsosok, dr. Boda Dezső főkapitány, dr. Török Aurél udvari tanácsos, a tudományegyetem rektora, Földváry Antal székesfővárosi főjegyző, továbbá a katonaság részéről gróf Üxküll-Ghyllenband hadtestparancsnok vezetésével a tábornoki kar tagjai és az összes főtisztek. A gyászmisét dr. Nemes Antal pápai prelátus, budavári apátlébanos celebrálta nagy segédlettel. A templomi ének- és zenekar Vavrinc Mór requiemet adta elő, melynek magánzólamait Brunner Margit, Durigo Ilona, Juhász Ferencz, Várady Sándor és Odry Lehel énekelték.

— **Kinevezés.** Ludvig Gyula v. b. t. t., a magy. kir. államvasutak elnökgazgatója dr. Remete Jenő ismertnevű orvostudományi szakírót, fővárosi szakorvost ebben a minőségben pályarovossá nevezte ki.

— **Fürstenberg Amália hercegnő házassága.** Fürstenberg Amália hercegnőnek Koczián főhadnaggyal való egyházi házasságkötésébe a hercegnő hozzátartozói már beletnyugodtak és így a házasság már most elhatározott dolog. A főhadnagy jelenleg Pilsenben állomásozik, míg a hercegnő Bécsben lakik. Az első és második egyházi kihirdetés vasárnap és hétfőn történt meg mindkét helyen, míg a harmadik a legközelebbi vasárnapon kerül sorra. Az esküvőt július első felében akarják megtartani.

— **Ujabb affér a Házban.** A képviselőház mai ülésén ismét lovagias ügy keletkezett. A végrehajtási novella tárgyalásának során Éber Antal beszéde alatt Lázár Pál közbeszólt:

— Ön az osztrák vigéczeket képviseli!

Éber Antal visszavádgott:

— Talán Lázár Pál ur képviseli az osztrák vigéczeket. Magáról és a saját közéleti működéséről vesz példát, amikor így beszél!

Majd ezeket is mondta:

— Csodálom, hogy Lázár Pál ur bír anyai erkölcsei bátorrággal, hogy ilyen gyanúsítással illet!

— Helyt állok érte! — szólt erre Lázár Pál.

— Rendelkezésre állok! — felelte Éber Antal.

Ebből aztán lovagias affér keletkezett. Lázár Pál ugyanis nyomban provokálta Zlinszky István és Nagy Emil utján Éber Antalt, aki a maga részéről Nagy Barnát és Csizmazia Endrét nevezte meg megbízottainak. A megbízottak nyomban összeültek és annak konstatálása mellett, hogy a felek egyike sem akarta a másikat személyében megsérteni, az ügyet békésen elintézték.

— **A budapesti gyermekbiróság.** Az új intézmény, a gyermekbiróság, amelyet dr. Boda Dezső főkapitány léptetett életbe, ma kezdte meg működését. A gyermekbiróság a dunai kapitánysághoz van beosztva, amely a IV. kerületi kapitányság második emeletén van. A gyermekbiróság vezetője Tóth Mihály rendőrkapitány, a tárgyalást Radák rendőrfogalmazó vezeti. A bíróság ma tárgyalta legelőször két gyermek dolgában, akiket az utcáról hozott be a rendőr. Az első vádlott egy kis fiú volt, aki a veszprémi menhelyről szökött meg. A fogalmazó jószagos hangon megkérdezte, mit csinált, mit művelt, miért szökött meg, mire a fiú sirva panaszkodott, hogy vágyott a szabadságra. Az ítélet szerint a gyermeket visszaküldik a veszprémi menhelyre. A másik bűnös egy tizenégyéves leány volt, aki megverte az anyját. A fogalmazó szelid hangon megfedte a leányt és emlékébe idézte a tizparancsolatot. Egyébként a leányt a Katolikus Növédő-Egyesület szeretőházába fogják küldeni. A gyermekbiróság elé csak tizenöt éves korukig kerülnek a gyermekek, akiket kihágással és csavargással vádolnak. A lopással és más vétességgel vádolnak ezután is a büntügyi osztályba soroztatnak.

— **A hadsereg köréből.** A király Matt Alfréd tábornagynak, közös hadügyminiszteri osztályfőnöknek, továbbá Frank Libor altábornagynak, a 7. hadtest parancsnokának és temesvári vezénylő tábornoknak, Hadamari lovag Versbach Manszvet altábornagynak, a 2. hadtest parancsnokának és wieni vezénylő tábornoknak és a 13. hadtest vezetésével megbízott Gerba Rajmond altábornagynak a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Potocki özvegye kegyelmet kér Szicziánszkinnek.** Egy lengyel könyvnyomtatásos közli, hogy gróf Potocki Andrásnak, a meggyilkolt helytartónak özvegye mielőtt Franciaországba utazott, gyermekei gyámjának, gróf Tarnowskinak egy felségfolyamodványt adott át azzal a kéréssel, hogy a lembergi tárgyalás után juttassa el a királyhoz. A folyamodványban a helytartó özvegye kegyelmet kér férje gyilkosának.

— **Wahrmann Richardról.** Wahrmann Richardot, aki Londonban öngyilkossági kísérletet követett el, tudvalevően a londoni rendőrbíróság fogva tartotta. Ezt teszik minden öngyilkosjelölttel, akiért nem vállal szavatosságot valaki, hogy többé öngyilkossági kísérletet nem fog elkövetni. Most Londonból az a tudósítás érkezik, hogy Wahrmann Richardot Rutkay Vilmos kereskedelmi attasé közbenjárására tegnap szabadon bocsátották. Wahrmann Richard becsületességére fogadta a rendőrbíróság előtt, hogy öngyilkosságot többé nem követ el, mert szándéka, hogy ezentul munkával keresi kenyerét.

— **A hétóra záróra.** Bécsben a szervezett kereskedelmi alkalmazottak egy évi szünet után ma megint tüntetést rendeztek a hétóra záróra érdekében. Ma estefelé öt kerületben gyülekeztek, azután felvonultak a városon végig a Wimberger-fogadóba, ahol tiltakozó gyűlést tartottak. Forstner és Freundlich képviselők is megjelentek. A gyűlés után a tüntető kereskedelmi alkalmazottak sorakoztak és szép rendben lampionokkal bejárták a várost s mindenfelé nagy nézőközönségük volt. A menet élén egy hatalmas zászlót vittek, amelyen ez volt a felírás: „Éljen a hétóra záróra! Hét óra után nincs bevásárlás!”

— **Életmentő földbirtokos.** Balaton-Lellén a fűrdővendégek tegnap izgalmas fűrdőzéseknek voltak tanúi, amely csaknem végzetesre fordult. Szücs Sándor bankhivatalnok a mély vízben fűrdött, távol a parttól, amikor ereje egyszerre elhagyta és fuldokolni kezdett. Segélykiáltásaira Krása Jenő lellei földbirtokos sietett mentésére, aki maga is kimerülten ért a fuldokló emberhez. Szücs göresösen belekapaszkodott mentőjébe, úgy, hogy Krását is az elmerülés fenyegette. Valóságos harc fejlődött ki a két ember között, végre is Krásának sikerült talajt érni és a már eszméletlen kívül levő Szücsöt feléleszteni. Az izgalmas jelenetnek nagy nézőközönsége volt, amely megélezte a bátor életmentőt.

— **Halálra ítélték egy leányt.** Annak idejében köztűnik, hogy a szászországi Freibergben Beier Greta, a város polgármesterének leánya a vőlegényét, Pressler mérnököt meggyilkolta s azután a mérnök iratai közé hamis végrendeletet csempészett. A freibergi esküdtek most ítélték a bűnös leány fölött s kimondták rá a legsuvoisabb ítéletet: a halált. A gyilkosság ezelőtt néhány hónappal történt. Eleinte mindenki azt hitte, hogy Pressler öngyilkosságot követett el, csak mikor iratai között egy végrendeletet találtak, amelyről az elhunyt öccse azt állította, hogy az nem Pressler írása, akkor terelődött a gyanu Beier Grete-re, a freiburgi polgármester leányára. Beier Grete eleinte tagadta tettét; később beismerő vallomást tett, de azzal védekezett, hogy anyja beszélt rá a tett elkövetésére. Ez azonban nem nyert beigazolást. Az ítéletet a közönség nagy meglepődéssel fogadta és hosszasan tüntetett az esküdtek mellett.

— **Házasság.** Ma délelőtt fényes esketés folyt le a VIII. kerületi anyakönyvvezetői hivatalban. Vágó Béla, a Király-Színház ismert kitűnő jellemző színésze kötött házasságot Szegedi Erzsivel, a Népszínház bájos művésznőjével. A házasságkötésnél a fővárosi színházak tagjai testületileg s az irói és művészvilág számos képviselője vett részt. Az ifjú művésznő esküvő után délre utazott.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk jelölényesebben Polgár Kálmán művészi ékszerterében, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Tanítók közgyűlése.** Szekszárdon ma tartotta a pécsi egyházmegyei kat. tantestület a vármegye-házán rendes közgyűlést. A közgyűlés a Himnus el-éneklésével kezdődött, majd Horváth elnök mondott megnyitót. A titkári jelentés felolvasása után Ember Károly lovag beszédet mondott a tanítók kötelességéről. A tárgysorozat letárgyalása után 250 terítékű banket volt.

— **Érdekes műtörténeli lelet.** A hunyadmegyei Nándorvása község mellett egy halmon régi omladozó templom emelkedik, amely mindmáig kikerülte a műtörténeli felfedezést. Pedig a jelentéktelen külső mögött műtörténeli fontosságú dolgok rejtlenek. Az ottani emberek azt tartják, hogy a templomot még a tizenharmadik században emelték és az építés módja ezt az állítást határozottan nem cáfolja meg. A kis templom nagy terméskövekből van összehordva és kiképzése egyenetlen, még a legelemibb építészeti szabályokat is nélkülözi. Előcsarnoka, melynek falai venyigéből vannak felemelve, félig rombadölte. És e mögött az igénytelenség mögött a templom belsejében a bizánci stílusú templomfestés rendkívül értékes emlékei vannak. A templom építésének idejét nem lehet pontosan megállapítani, de a bizánci festésekből és főként a felírásokból Supka Géza, a Nemzeti Múzeum tisztviselője, akinek neve már több műtörténelmi emlék megmentéséhez fűződik és aki tulajdonképpen felfedezte a templomot, arra következtet, hogy azt 1722-ben restaurálták. A festmények értékes emléke az erdélyi késő renaissance-kori művészetnek. Erős tölgyfából van faragva és ahol a festés levált róla, ez a felírás olvasható: „H A L . . . A N N O 1703.” Bent a templomban az athoshegyi (Görögország) bizánci stílusú ősrégi festésgyakorlatnak megfelelő képek vannak a szentélyben és a vele összefüggő ikonosztáron (képállvány). A festmények alatt ezek a glajolik betűkkel írt felírások olvashatók: „Ezen festmény csináltatott Mózes lelkéért 1722-ben” és „Mikor ez az oltár festetett pap volt itt Miklós, Zoszányból; festő és munkavezető volt a krajovai Máté pap. 1722.” Középpont a szentély apszisán a Panagia Glycophylusának nevezett Mária-kép van, tőle jobbra-balra Mihály és Gábor arkangyal, a Nap és a Hold. Alatta egy „Isteni liturgiának” nevezett képsor van. Jézus, mint pontifikáló pap osztja az apostoloknak a kenyeret és a bort. Alattuk a próféták sora, majd pedig az ó-testamentumi hat izznak a képe van. Egy újabb sor 14 görög mártírt ábrázol és azután a szentatyák képei jönnek rangsor szerint. Supka Géza tanulmányban fogja felhívni a rendkívül értékes műtörténeli emlékre a Műemlékek Országos Bizottságának figyelmét. A nagyszombati görög-keleti konzisztórium hajlandó anyagi segéllyel hozzájárulni a templom restaurálásához.

— **Megszökött ásványvízkereskedők.** A minap a lapok leleplezték a Herczeg Testvérek ásványvízkereskedő czeget s azt írták róla, hogy a Salvator ásványvizet hamisítja. A leleplezés a czeget teljesen tönkretette. Erre a Herczeg testvérek, névszerint Herczeg Márton és Sándor eladták a Szabadságtér 15. számú üzletük berendezését. Ötvenötezer különböző ásványvízzel telt üveget adtak el potom 2700 koronáért Lövinger Béla, Aimássy-tér 6. száma alatt lakó ócsakvaskereskedőnek, aki viszont Szendrő Sándor és Társa Dohány-utca 90. szám alatti heraktározó-vállalatnál raktározta el. Herczeg Testvérek a Báthori-utca nyolczadik száma alatti lakásuk berendezését is eladták s az összes pénzzel megszöktek, anélkül, hogy hitelezőiket kifizették volna. Most a kereskedők ellen hitelezési csalás miatt egymásután tesznek feljelentést. Schmidthauer Lajos komáromi gyógyszerész 1560 koronát követel. Nagyobb összeg erejéig van érdekelve az Édeskúth-czég is. A rendőrség a feljelentés folytán körözölevelet adott ki a Herczeg testvérek ellen, akik valószínűleg Amerika felé szöktek.

— **Tömeges mérgezés.** Hanoi laktanyáiban a francia gyarmatgyalogság kétszáz embere mérgezési tünetek közt megbetegedett. Azt hiszik, hogy tömegmérgezési kísérletről van szó. A merénylet valószínűleg okozót és bűntársait letartóztatták. A mérgezési kísérlet elkövetését bennszülött altiszteknek tulajdonítják, akik egy idő óta lázadást készítenek elő és sok fegyvert raboltak. A hatóság rögtön megtette a szükséges intézkedéseket. Örjáratok eziről az utcákon. Más helyekről nem érkezik jelentés hasonló cselekvésekről vagy a lakosság körében való mozgalomról.

— **Eltűnt tanuló.** Hofbauer György 13 éves gimnáziumi tanuló apja, Hofbauer János vendéglős Váci-körút 19. számú lakásáról rossz bizonyítvány miatt elbujdosott. A fiú zömök, haja szőke, szeme szürkés-kék. A rendőrség nyomozza.

— **Zeppelin útja.** Friedrichshafenben ma reggel fél 9 óra felé gróf Zeppelin léghajója felszállt és utját Konstanz felé vette. Tizenkét óra felé a léghajó Stein a mRhein közelében volt látható. A léghajó Konstanzból fél 11 órakor Baselbe érkezett. Innen Luzern felé indult, ahova negyed két órakor érkezett és folytatta útját Zugba. A léghajó délután 12 óra 30 perczkor jelent meg Luzern városa felett, az öböl felett nagy kanyarulatot tett, majd Klisnach irányában folytatta útját. Negyed 2 órakor északnyugati irányban a Zuger-tó felett repült el. A tó partján egybegyűlt néptömeg lelkesen élte a léghajó utasait. Kevéssel fél 3 óra előtt a léghajó Zürich városa felett repült el, ott néhány pontos kanyarodást és egyéb gyakorlatot végzett, majd nyugatnak fordult és abban az irányban folytatta útját. Frauenfeldbe gróf Zeppelin léghajója délután öt órakor a tüzéségi gyakorlóter felett repült el. Gróf Zeppelin léghajója útján a „Hoher Twiel“ hegy körül körutat tett meg, s ezután a zürichi tó felett lebegett el, utjában számos gyakorlatot végezve. Este hét óra tájban a léghajó Friedrichshafen felé közeledett.

Friedrichshafenből jelentik: Gróf Zeppelin léghajója 10 óras utazás után Zürich, Winterkuhr, Komanshorn felől jövet, majd Bregenz mellett elkanyarodva Friedrichshafenbe érkezett. Negyed 9 órakor a léggömb Friedrichshafen felett 40 méternyire szállott le. A leszálló léggömböt mozsárlövés és a néptömeg üdvözlő hurrikáitátsái fogadták. A léghajóban ülők, élükön gróf Zeppelinnel szívélyesen megköszönték az üdvözlést. Ezután fél 9 órakor a léghajó a számára épített csarnokba szállt vissza.

— **Megszökött kereskedők.** Eszékéről megszökött Sigris Ferencz és Schwarcz Ferencz butorkereskedők ellen ma az eszéki törvényszékhez több feljelentés érkezett, a melyek következtében körözölevelet bocsátottak ki. Amint most kitudódott, Sigris Egi nevű mézárós-társát 5000 korona erejéig károsította meg. A Schwarcz és társa cég ellen még nem rendeltek el a csfót, mert Sigris vagyons neje állítólag hajlandónak mutatkozik a kiegyezésre szükséges 40.000 koronát rendelkezésre bocsátani. A Schwarcz és társa cég üzlete természetesen zárva van. A cég igen felületesen járt el, rendszeresen vezetett könyveknek nyomuk sincs és azért a tulajdonképpeni státust alig lehet megállapítani. Schwarcz Ferencz június 21-én utazott el, állítólag Siklóra ment, ahová a cég néhány nappal előbb négy nagy butorkocsit és két vasuti kocsit, 30.000 korona értékű butorral megrakva küldött. Ez árut hír szerint a hitelezőkkel egyetértőleg eladták. A bevételezett 10.000 korona a folyamatban folyt egyezkedések céljára szolgált volna. Schwarcz Siklóra átvette ezt az összeget és azzal az üggyel, hogy Zürichban valami dolgot kell elintéznie, elutazott, még pedig Bécsbe, ahová június 23-án Sigris is megérkezett. Bécsben határozták el magukat, hogy Amerikába szöknek. Brémába utaztak és július 27-én hajóra szállottak, hogy New-Yorkba menjenek.

— **Gyermekgyilkos anyja.** A minap történt, hogy a közraktárak vágányai között egy rongyokba burkolt csecsemő-holttestet találtak. A rendőrség kinyomozta, hogy a gyermekgyilkos anyja Varju Mária 26 éves eseléd, aki a Czuczor-utca 4. száma alatt lakott. A leány azzal védekezik, hogy az egyik szolgálati helyén erőszakot követtek el rajta, így jutott a gyermekhez, aki különben is holtan született. A leányt a rendőrség letartóztatta.

— **Pályázat kereskedelmi akadémiái ösztöndíjra.** A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara pályázatot hirdet a Budapesti Kereskedelmi Akadémiánál alapított s az 1908/9. tanévre üresedésbe jött tandíjmentességi ösztöndíjakra. Ezen ösztöndíjakért folyamodhatnak a kamara kerületében (Budapest székesfőváros, Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye és Fehérmegye, Székesfehérvár sz. kir. város) született, vagy illetőséggel bíró általános jeles vagy jó előmenetelt tanúsító kereskedelmi akadémiái tanulók, vagy oly ifjak, akik az akadémiába belépni óhajtanak. Az iskolai, valamint születési bizonyítvánnyal felszerelt kérvények, amelyekben a pályázó családi és vagyoni viszonyai ismertetendők, augusztus hó 15-éig a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál (V. Szemere-utca 6.) nyújtandók be.

— **Lopás a vonaton.** Egy női vállfűző nagy szerepet játszott legutóbb egy rendőri nyomozásban, amely egy nagyobb vasuti lopás ügyében indult meg. Januárban történt, hogy a Tátrafüred felől Budapestre érkező vonaton Forróencs és Zsolna között ellopták Follért Károly postaigazgató kézitáskáját és utazó-kosarát, melyben nyolczszázhetven koronát érő ruhanemű és más holmi volt. A nyomozás akkoriban eredményre nem vezetett. A napokban javítás végett egy női vállfűzőt vittek Nelling Henriette Párisi-utcai fűzőkészítőhöz Nelling Follértnének rendez szállítója s hamarosan észrevette, hogy a javítás végett hozzávitt fűző ugyanaz, amit ő készített Follértnének. Ezt közölte a panaszossal, aki nyomban a rendőrséget értesítette. A nyomozás során megállapították, hogy Follértné fűzőjét Rákóczi Paula, a Zöldmáli-ut 89. számú ház tulajdonosnője küldte. Rákóczi Paula közös háztartásban él Padist Sándor 27 éves reszelővágóval s a fűzőt attól kapta. A rendőrség házkutatást tartott a Zöldmáli-ut 89. szám alatt, ahol egy inget talált, amely szintén Follértné. Ezek után Padist Sándort letartóztatták.

— **Tizenhat évig ketreczben.** Egy bestiális, minden emberi és szülői érzésből kivetkőzött házaspár szörnyettéről érkezik hír Madridból. Almacella község egyik lakosa, Roderigo Bajo fiatal leányát 16 esztendeig a házinyulak ketreczében tartotta. A lelketlen ember, épp úgy, mint hitvese, a szerencsétlen teremést úgy élelmezték, mint a házinyulak, vagyis káposztával, füvel és konyhahulladékkal táplálták gyermeküket. A szörnyű esetet Bajoék egyik szomszédja jelentette föl, aki véletlenül tudomására jutott annak, hogy a Bajo-házaspárnak gyermeke is van. A hatóság által elrendelt házkutatás alkalmával Bajo és neje egyaránt tiltakoztak a gyanu ellen. A vizsgálóbíró azonban kinyitatta a házinyul-ketreczet és ott rettenetes látvány tárult a szemlélők elé. Az ugrándozó házinyulak közül egy emberi roncs vánszorgott négykézláb a bizottság elé. A leány teljesen meztelen volt és csontvázszerűen lesóványodott. Mozdulataiban a házinyulak utánozta, rendszeresen menni egyáltalában nem tudott. Beszéd helyett értelmetlen hangokat hallatott. Ugy lát-szik, hogy meg is örült. A hatóság az embertelen szülőket rögtön elfogatta, a leányt pedig egy ápoló-intézetben helyeztette el. A megbotránkozott polgárság meg akarta lincselni a bestiális szülőket.

— **Üngyilkos diák.** Cáspar Géza homonnai diák ma éjszaka a Keleti pályaudvar-szállóban afeletti bánatában, hogy az érettségén megbukott, fejbeltette magát. A Rókusba szállították.

— **A bilincstörő a rendőrség előtt.** A Beketow-cirkuszban ma egy órakor mutatkozott be a rendőrség és a sajtó képviselői előtt Tom Jack, a bilincstörő, aki mindenféle láncok, bilincsek közül pár perc alatt kiszabadítja magát. A bemutatón a rendőrség részéről Palágyi főfelügyelő, a detektív-főnök helyettese és Laki felügyelő vezetésével megjelentek az összes szabadnapos detektívek. A bilincstörőt maguk a detektívek köztölték össze, nehéz láncokkal és kezét-lábát erős bilincsekbe verték. Dacára annak, hogy a bilincsek és a láncok rendkívül erősek voltak, olyannyira, hogy a detektívek véleménye szerint azok közül képtelenség kiszabadulni, Tom Jack néhány pillanat alatt láncok, bilincsek nélkül állott meg a csodálkozó nézők előtt. Később kényszerzubbonyt adtak rá, amit még kötéllal is a testére szorítottak, de ebből is hamarosan kiszabadult. Tom Jack ma este lép fel először és a közönség közül bárki magával hozott lánczczal, kötéllal, vagy szíjjal lekötetheti.

— **Halálozás.** Dr. Göllner Aladár fogorvos Lili nevű 13 éves leánya ma reggel meghalt. Temetése holnapután délután lesz a József-utca 4. számú gyászházából.

— **Megszökött elmebeteg esendőr.** Szikora József 34 éves esendőrmester, aki a honvédehelyőrségi kórházban mint elmebeteg megfigyelés alatt volt, egyik első emeleti czellából az éjszaka összekötözött pokroczok segítségével leereszkedett és megszökött. A Népligetben bolyongott, majd elment Sobján István rendőrszemhez és jelentkezett. Bevitték a tizedik kerületi kapitányságra, ahonnan visszavitték a kórházba.

— **Rendőri hírek.** Elgázolás: Ma este tizenegy órakor a Kálvin-téren egy villamos elgázolta Molnár Albert tizenhárom éves inasgyereket. Súlyos sérülésével a mentők a Rókusba szállították. — Üngyilkosság: Bogi György huszonkét éves napszamos ma este mellbelötte magát a lakásán, a Kaplony-utca 7. számú házban. Tettének okát nem tudják. Súlyosan megsebesült s eszméletlenül vitték be a mentők a Rókus-kórházba.

x **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 filler.**

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Dr. Hönig Izsó** elektrotherapiai és Röntgen-intézet (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria) csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsábadban, álmatlanságban szenvedők stb., találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Havemann az Amerikai Parkban.** A mai lapok zürichi sürgöny alapján megírták, hogy Havemann Rikárd, a vadállatidomítók királyát Zürichben egy tigris megtámadta és 14 percig maga alatt tartotta, míg a kivonult tüzoltóság el nem locsolta vizsugarakkal. Havemannt Friedmann igazgató az Amerikai Park varietéjébe szerződtette, ahol szerdán, július hó 1-én mutatja be 18 vadállatból álló szenzációs mutatványt: A vadállatidomító iskolájában. A közönség ez-uttal látni fogja, mint tanítják be a tigriseket, orosz-lánokat, párduczokat, leopárdokat és galléros medvéket a különböző trükkökre. Ez a feltűnést keltő mutatvány tudomány szempontjából is érdekes. Az új műsorból kiemelendők: a 14 Georgia Piccaninies amerikai tánczosport: az amerikai iltetvényes élet bemutatása. Jester és Joker amerikai knockabouts-k, Les 2 d'Arco francia excentrikusok, Les 4 Farabonis tourbillon tánczosok, The Rasso Midgets amerikai komikus boxolók, Les 2 Fred Nad kacagató hasbeszélők, The 3 Reros légkirályok, 12 Godlewsky orosz, 8 Benowska lengyel tánczosport, Pia-Bolena „Salome” tánczosnő stb. Amit pedig első helyen kellett volna említeni: Johnson et Dean magyarul főtáncos előadni Chorin Géza jeles zenészerző Egy napernyő és a sétatbot című dalát. Eder Gusztó és György pedig remek tiroli alpesi számokban fognak brillírozni. A honvédenekar monstre vonóhangversenyét hárfakisérettel Bachó karmester mindennap személyesen vezeti. A Tabarin Moulin-Rougeban 15 számból álló remek új műsor van, amely feltűnést fog kelteni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Berta panamája.** Hosszu évek mulasztásait bajos egy-kettőre helyrehozni és ha a jószívű fővárosi sajtó Feld Matyit kaczagva megtette írónak, hát mi most nem fogunk nekiállni és bizonyítani, hogy Feld Matyi ötletelen, de főképpen izléstelen ember, akinek sejtelve sincs arról, hogy mi a szinpad. Annál kevésbbé, mert a Matyi fiut nem szokás komolyan venni és enyelgéseiről a muzsával sokkal kellemesebb felebaráti elnézéssel írni, mint bírálólatokba bocsátkozni. Feld Matyi a Városligetben olyan benszülött, mint az óriáskifli és a citromos víz és az emberek lassan hozzászoktak rettentés irodalmi termékeihez, mint ahogy a szervezet lassan hozzászokik bizonyos nyavalyákhoz és immunissá lesz. Ma előadott „darabja” semmivel sem zagyvább, mint korábbi művei, csak az izléstelenség több benne. Színházi kritikuskokat lehetne vizsgáztatni azzal, hogy elmondatják velük ennek a zagyvaléknak az ugynevezett meséjét. Egyébként kár szót vesztegetni erre a laposságra, amelynek a beadására — mint a keserű orvosszóhoz az édes otyát — két derék színészt szerződtettek. Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Színháznak kiváló talentumu művésze, pironkodott az egyik fő férfiszerepben, a másikban Ferenczy Károly. A harmadik vendég Keleti Juliska volt. A rongyos diszletek közt még néhány állandóan szerződött színész is tett-vett.

A közönség, amely jócskán megtöltötte a színházat, minden felvonás végén kihívta Matyi mestert, hogy meglássa, nem pirul-e. És Matyi mester — ez volt a baja egész életében — komolyan vette az ug-rató és baráti tapsokat és hajlongott, mint egy felnőtt darabiró.

U. D.

(*) **A Népszínház kisajátítása.** A Népszínháznak a Nemzeti Színház részére való kisajátítása hihetetlenül nagy hullámokat vert fel nemcsak a sajtóban, hanem a főváros közönségének széles rétegében is. Tegnap számunkban megírtuk, hogy e terv valószínűtlenségen alapul. Ma azonban különféle nyilatkozatok, melyek voltaképp czáfolni akarnak, elismerik, hogy tárgyalások folynak, sőt, hogy a megkötött szerződésről csak gróf Apponyi Albert miniszter aláírása hiányzik. A Népszínház igazgatósága e hírekkel szemben a tagadás álláspontjára helyezkedik. Bálint igazgató ismételtelen kijelentette színházi tudósítónk előtt, hogy a Népszínház igazgatósága semmiféle tárgyalást nem folytat a színház átadása ügyében. Az igazság az, hogy Mader igazgató tiltakozott ama terv ellen, hogy az ideiglenes Nemzeti Színházat a Rákóczi-térre építsék. E tiltakozásra azt kapta feleletképpen, hogyha a tervezett építkezést a Népszínházra nézve károsnak véli, egy módja van azt megakadályozni: — adja át színházát kellő kárpótlásért az államnak. A Népszínház igazgatósága azonban ezt az ajánlatot csak akkor hajlandó elfogadni, ha úgy a bérlő, mint a társulat kellő kárpótlást kap az államtól. Bálint igazgató azt is elpanaszolta, hogy a színház átadásáról szóló hírek nagy kárt okoznak a színháznak, mert nemcsak a közönség bizalmát rendítik meg a színház iránt, hanem visszariasztják azokat a művészeket is, akiket az igazgatóság a jövő szezonzra szerződésnek akar. Már pedig az igazgatóság nagy apparátussal készül a jövő szezonzra, amennyiben társulatát kiváló erőkkel teljesen felfrissíti és ezenkívül teljes művész programmal várja az új idényt. Bárczy polgármesternek, mint a Népszínház-bizottság elnökének szintén nincs tudomása a Népszínház átadásáról. Ezzel szemben Tóth János államtitkár elismeri, hogy folynak tárgyalások a Népszínház igazgatósága és a közoktatásügyi kormány között, de döntés e kérdésben csak akkor fog történni, ha Apponyi miniszter visszatér a fővárosba. Ezekkel az ellentétes nyilatkozatokkal szemben mi csak azt konstatálhatjuk, hogy a döntésnek nem szabad megtörténnie. A főváros polgársága azért áldozta filléreit e sokat hányódott műintézetre, hogy a magyar népszínháznak hajlékot teremtsen. Ha ettől az elvtől az idők során némi távolodás mutatkozott is, mégis ez a színház volt az, mely eredeti hivatását a lehetőségig szem előtt tartotta, addig, míg a ridég üzleti érdekek meg nem kezdték romboló munkájukat. Végül megemlítjük, hogy a Népszínház igazgatósága ma egy egész sereg zenészeknek, magánzereplőknek és kóristának felmondott. Az igazgatóság e felmondásokat azzal indokolja, hogy társulatát újjászervezi és így kénytelen elbocsátani a színház kötelékéből azokat, kik a színház művészeti igényeinek nem felelnek meg.

(*) **Fővárosi Nyári Szinkör.** A budai arénában ma fejezte be vendégszereplését Márkus Emilia. A Nemzeti Színházról jól ismert „Egyenlőség” női szerepét látszotta el azzal a művészetrel, amelyvel ezt a szerepet kreálta. Partnere Pártos Dezső, a Krecsányi-társulat új szerelmes színésze volt, akiben használható szereplőt ismertünk meg. A közönség lelkes tapsokkal bucsuzott el a vendégművésznőtől és biztató elismeréssel fogadta az új tagot.

(*) **Madách-szobor.** Fűredi Richárd szobrászművész néhány év előtt egy Madách-szobrot állított ki a Múcsarnokban, amelyet a kormány megvásárolt tőle. A szobornak most megcsináltatik a művészszel a nagyobbított mását s azt termésköbe faragtatják. A szobrot a Szépművészeti Múzeumban helyezik el.

(*) **Szlányi Lajos kiállítása.** A Képzőművészeti Társulat a következő művészeti esztendő Szlányi Lajos festőművészeknek a műveiből rendezendő kollektív kiállítással nyitja meg az őszzel a városligeti Múcsarnokban.

(*) **Az Országos Színészegyesület szerződéses osztyálynál a következők kötöttek szerződést:** Iványi Mór, Pados Rezső karmester, Kürthy Koralek Frida, Bombay Gusztáv, Márkus János, Márkus Jánosné, Szalai Rózsika, Székely Ilonka, Sárosi Nándor.

(*) **Pálmay Ilka nyaralása.** Pálmay Ilka, kolozsvári ünnepeletetése után, tegnap jött vissza a fővárosba. Innen Althofenbe, karinthiai birtokára utazik, ahol e hó végéig marad. Azután néhány este Aradon lép föl és azonkívül több nagyobb színtársulatnál fog vendégszerepelni.

(*) **„Az igazság felé” Kolozsvárott.** Beér Tamás (dr. Irsai Artúr) „Az igazság felé” című érdekes színműve, melynek e télen volt bemutatója a Nemzeti Színházban, tegnap került először színre Kolozsvárott és ott is szép sikert aratott. Az igen jó előadásban résztvettek: Hettyey Aranka (Nemesné), Hidvégi (Kovács), László (Nemes) és Gálósi (Pali), akik teljes ambícióval játszották szerepeiket.

6 visit **Fénykép 1⁵⁰ frt.**
HUNNIA FÉNYKÉPÉSZ.
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 6.

FŐVÁROS.

— **Elhalasztott döntés.** Vasziljevits János alpolgármester ma délelőtre hívta össze azt a bíró-bizottságot, amely a jubileumi díjnak a kereskedelmi szakra vonatkozó pályázatairól dönt. A bizottság tagjai azonban nem jelentek meg határozatra képes számban és ezért az alpolgármester az ülést csak a nyári szünet után fogja újra összehívni.

(*) **A tabáni katolikus templom helyreállítása.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlésnek a határozatát, amely a tabáni katolikus plébánia-templom helyreállításának a költségeit 29.500 koronában állapítja meg.

(*) **A Rózsadomb szerpentin-utja.** Ma délelőtt küldöttséggel tisztelgett Bárczy István polgármesternek a Rózsadomb és Vidéke-Egyesület Székula Gyula királyi tanácsos, fővárosi bizottsági tag vezetésével. A küldöttség arra kérte a polgármestert, hogy támogassa a környék lakosságának azt a kérését, hogy a Rózsadombra vivő szerpentin-utat legkésőbb a most folvendő nagy beruházó-kölcsön folyósításakor készíttesse el a főváros hatósága. A polgármester kijelentette, hogy ennek a szépen fejlődő városrészen a jogos igényeit mellőzni nem lehet s ezért szívesen támogatja a kérést, annál is inkább, mert a tervek készek vannak, sőt az előmunkálatok is megkezdődtek.

(*) **A Villányi-úti villamos.** Kelenföld telektulajdonosai küldöttséggel tisztelgett ma délelőtt Bárczy István polgármesternek, Szcheny Antal országos képviselő vezetésével. A küldöttség arra kérte a polgármestert, hogy siettesse a régóta tervezett és a Kelenföldre nézve rendkívüli fontosságú Villányi-úti villamos vasút megépítését. A polgármester válaszában megígérte a kérelem teljesítését.

(*) **A farkasréti villamos vasút meghosszabbítása.** A Budapesti Közuti Vaspálya-Társaság igazgatósága benyújtotta a tervezett a farkasréti köztetemi vonal meghosszabbítására a zsidó temetőig. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ennek a vonalnak a közigazgatási bejárását a mai napra rendelte el és annak vezetésével dr. Halász László miniszteri osztálytanácsost bízta meg. Az új vonal hossza 300 méter, egyvágányú és felsővezetékes.

(*) **Sorsolás.** A fővárosi 46.510.000 korona névértékű kölcsön XI-ik sorsolása ma délelőtt ment végbe a Központi Városháza tanácstermében. Vasziljevits János alpolgármester előklése mellett. Kihúztak ez alkalommal 4 darab 10.000 koronás kötvényt: 170 239 494 725; — 17 darab 5000 koronás kötvényt: 605 916 2984 2427 2727 1128 2044 2259 2920 3258 2104 2614 1080 4070 1048 3843 3962; — 48 darab 1000 koronás kötvényt: 262 6718 7522 6655 6359 10717 2986 122 8904 5935 8440 9396 5876 3596 4463 7507 9381 4293 1476 9448 6246 2662 9548 11340 5058 9711 10514 205 11583 4575 8728 11643 4565 2900 10583 11387 8566 6194 9128 1278 10527 1829 9618 4854 5847 3332 4081 6593; — 43 darab 200 koronás kötvényt: 3494 620 8391 9937 7922 3750 9230 5808 2995 6021 4194 2291 7282 9730 1727 4784 2069 5341 46 8353 3602 5565 3013 5495 9612 8234 6570 6506 3089 1902 935 5983 8486 10042 3596 6225 6545 9328 5486 9770 5937 1878 5984.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Harmadik nap. —

A Magyar Lovaregylet mai harmadik napjának főszáma a 10.000 koronával dotált Tátra-handicap volt, mely, mint jelöltük, a Reeves J. istálló zsákmánya lett Palócz király révén, míg az istálló másik lova, Vöröskirály, a harmadik helyen végezte futását Foglalt mögött. Ma már a favoritok csak ritkán győztek és leginkább a kevésbé fogadott lovak voltak frontban.

Részletes eredmény a következő:

I. **Eladók handicapja.** Díj 2000 korona. Táv 2400 méter. 1. Vida T. id. Nikita 55½ kg. (Krouzil), 2. Geist G. 3é Salome 50½ kg. (Ullrichshofer), 3. Egyedi L. 4é Gitár 50½ kg. (Miles). Futottak még: Kupez (Carlake), Vénus (Taral), Prokop (Janek), Markos (Boardman), Littke (Cockeram), Fatia Negra (Klimscha). Nyakhosszal nyerve, három hosszal harmadik. — Tot.: 10: 82, 20: 52, 64, 108.

II. **Szödi-díj.** Díj 3000 korona. Táv 1400 méter. 1. Egyedi L. 3é Buffalo 54½ kg. (Taral), 2. Blaskovich E. 3é Andalgó 53½ (Carlake), 3. Lossonczy E. 3é Java 53 kg. (Krouzil). Futottak még: Isobar (Janek), Ténsasszony (Ullrichshofer), Galiczia (Dyk), Könyhen 1½ hosszal nyerve, 5 hosszal harmadik. — Tot.: 10: 15, 20: 26, 36.

III. **Tátrai handicap.** Díj 16.000 korona. Táv 1600 méter. 1. Lossonczy Gy. 4é Palóczkirály 52½ kg. (Pratt), 2. Baltazzi A. 6é Foglaltó 54½ kg. (Krouzil), 3. Jankovich Gy. 3é Vöröskirály 47 kg. (Smejda). Futottak még: Menyödörgös (Carlake), Kukuruz (Taral), Gavotte (Aylin), Dinom-Dánom (Walkington), Sixtus (Blades), Viganó (Miles), Bisamberg (Gulyás), Vorges (Cockeram), Trombitás (Boardman), Miltiad (Pretzner), Árvaléány (Vivian), Lancelot (Baumgartner), Meglehet (Dyk), Bolondóra (Guttman). Fél hosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. — 10:140, 20:138, 106, 104.

IV. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Milne F. Maillart 48½ kg. (Pulai), 2. Capt. Don Rugany 49 kg. (Klimscha), 3. Rohonczy G. Eszemadta 45 kg. (Baranyi). Futottak még: Innochtter (Vastag), Flying Jib (Lipták), Páfrány (Nosál), Cocutza (Peschka), Alvincz (Smutny), Borberék (Szegedi). Egy hosszal nyerve, három hosszal harmadik. — Tot.: 10:38, 20:26, 24, 36.

V. **Kétévesek handicapja.** Díj 3000 korona. Táv 900 m. 1. Blaskovich E. Pipere 49½ kg. (Cockeram), 2. gróf Festetich T. Sympathy 54 kg. (Boardman), 3. Rohonczy G. Rengeteg 43½ kg. (Guttman). Futottak még: Toby (Pratt), Aladin (Janek), Mi (Pretzner), Sisa Pista (Smutny), Hozomány (Peschka). Nyakhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. — Tot.: 10:23, 20:26, 26, 50.

VI. **Nyeretlen kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Táv 1000 m. 1. Lossonczy Gy. Napajedi 57 kg. (Janek), 2. báró Springer G. Grammaire 55½ kg. (Taral), 3. Dreher A. Victoria 55½ kg. (Aylin). Futottak még: Ostentation (Carlake), Kedvencz (Smutny). 3 hosszal nyerve, 5 hosszal harmadik. — Tot.: 10:35, 20:35, 26.

— Negyedik nap. —

A holnapi utolsó nap főszáma a kétévesek számára kreált 10.000 koronás Lomniczi-handicap, melyben nagy mezőny várható a starthoz. Utolsó jó futása a Geist-istálló pehelysúlyú Motollájára hívja fel a figyelmet, azonban Königsee és Nie vergessen is jó esélyvel indulnak.

Jelöljeink:

- I. *Barbarossa - Magas*
- II. *Armada - Egyedi ist.*
- III. *Motolla - Königsee*
- IV. *Losonczy ist. - Sympathie*
- V. *Armada - Ti i*
- VI. *Dongal - Árvalédny*

(*) **Az olimpiai kiküldetések ügye** immár végeldölt. A M. O. B. végrehajtóbizottsága tegnap este határozott ez ügyben, még pedig nagyjában a szakbizottságok javaslatai alapján. Sajnos, a kiküldetések egyáltalán nem elégenek ki bennünket, mert tagadatlan, hogy az egyes sportágak képviselői nem részesültek egyenlő elbánásban s megállapítható az, hogy az atlétáknál sokkalta enyhébb mértéket al-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbagosoknak és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az e rotított gyomorral 3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

kalmazott a küldetett p Lovas Ar zési esélyül 1 perc 24 rolyt a hát csak az oly is — Fülöp nak. Lovas hogy az 5 egyetlen sz le az első (500 kor.). valószínűl magas- és a bizottság seget, jölle sajátjából Weisz, e gék, o kert. Persz közülük. A de van pé Pedig ez a sem fog s uszó. Pedig volna ki, h nása a ma aki azt a tette. Mit i

A világ le Tisztán Utánlíz

2.5

7.88

kalmazott a bizottság, mint például az uszónál. Kiküldetett például Halusinszky, Nagy József, Lovas Antal stb., akiknek abszolúte semmi helyezési esélyük nincsen, míg a múlt vasárnap 100 m-t 1 perc 24.2 másodperc alatt uszott Fülöp Károlyt a hátonuszásra nem küldték ki, jóllehet — már csak az olympiai előfutamok kedvező beosztása miatt is — Fülöpnek igen komoly helyezési esélyei vannak. Lovasról matematikailag biztos megállapítható, hogy az 5 angol mértföldes versenyben (erre az egyetlen számra küldik ki) körökre marad majd le az elsőtől — és mégis kiküldik államköltségen (500 kor.). Szende Andornak eredményei alapján valószínű helyezési esélyei lehetnek a helyből való magas- és távolugrásokban s nem szavazza meg neki a bizottság a 200 koronánál is kevesebb vasuti költséget, jóllehet, az ételmezei és szálloda-költségeket sajátjából fedezte volna. Birkozóink, Payr és Weisz, esetleg Orosz kivételével, olyan gyengék, hogy — még maguk sem remélnek semmi sikert. Persze, a végrehajtóbizottság kiküld hatot közülük. A tizenegyedik uszóra pénz nem jutott, de van pénz tizenhárom atlétára és hat birkozóra. Pedig ez a tizenkilenc atléta fele annyi dícsőséget sem fog szerezni a magyar névnek, mint az a tíz uszó. Pedig talán még a tizedik uszó sem mehetett volna ki, ha nem akad véletlenül egy bőkezű meczenása a magyar sportnak Brüll Alfréd személyében, aki azt a kevésnek bizonyult 40.000 koronát kiegészítette. Mit is mondott — Juvenalis?

Nyilt - tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

The Mutual

New-Yorki életbiztosító-társaság

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánlételési kötelezettség nélkül.

Részvényesek nincsenek.

Összes vagyon 1906. december 31-én

2.569,246,889.02 frank

Biztosítási állomány 1906. december 31-én

7.86,436,000.— frank.

Vezérigazgatóság Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, VI., Andrássy-ut 20.

„ÜSTÖKÖS”

a legjobb magyar vicclap

Hetente 20 oldal kacagató taralom, színesen illusztrált politikai és társadalmi karikatúrák

Előfizetési árak:

1/2 évre (jul.—decz.) 6 k. 1/4 évre (jul.—okt.) 3 k.

Az „EGYETERTÉS” előfizetési részére:

1/2 évre — 4 kor. 1/4 évre — 2 kor.

kedvezményes előfizetés

Figyelem! A ki most felővre 6 koronával előfizet, INGYEN kapja meg az 1907. évi teljes bekötött évfolyamot. (700 oldal vicc, kép stb.) **Cím: ÜSTÖKÖS — Budapest**

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Megsértett tanu.** Dr. Steiner Fülöp székesfehérvári püspök elhunytá után unokaöccse, Reinprecht Antal, a veszprémi püspöki uradalom igazgatója, végkielégítés címén huszonegyezer korona erejéig bepörölte a fehérvári egyházmegyét és a kincstárt, azon az alapon, hogy ő Steiner püspök javainak direktora volt. Mivel pedig kinevező okirata elkallódott, pörét elvesztette. A pörben döntő szerepe volt dr. Klauz György pápai kamarásnak, az elhunyt püspök titkárának, aki eskü alatt vallotta, hogy Reinprecht soha sem kapott kinevező okiratot a püspöktől, aki azonban szolgálatait száz forinttól háromszázig honorálta. A jószágkormányzó később a pörét megnyerte a Kurián. mert okiratai előkerültek, de ez nem mentette meg attól a rágalmazási pörtől, melyet dr. Klauz indított ellene. Reinprecht ugyanis boszúságában, mert követelésétől elűzték és ráadásul még kétezerkilencszáz korona költséget kellett fizetnie, brosurát írt, melyet megküldött a kalocsai érseknek és több főpapnak. Ebben a brosurában egyebek közt megírta, hogy dr. Klauz hamis tanúságot tett. Dr. Klauz panaszára a székesfehérvári járásbíró rágalmazás és becsületsértésért két heti fogházra és hatszáz koronára ítélte a jószágkormányzót, de a székesfehérvári törvényszék főlebbviteli tanácsa megsemmisítette ezt az ítéletet s az ügyet, mivel a brosurá Veszprémben látott napvilágot, a veszprémi törvényszék elé utalta. A veszprémi törvényszék ötven korona pénzbüntetésre ítélte Reinprecht Antalt, de a győri királyi tábla a vádlott büntetését százötven koronára emelte fel. A Kuria első büntető tanácsa ma Vaikó Pál bíró előadása után a benyújtott semmisségi panaszt elutasította.

§ **A megvádolt özvegy panasz.** A múlt év február 17-én hirtelen meghalt a fővárosban Prohászka Henrik fogtechnikus. Az elhunyt öccse, Prohászka Ignác gyanusnak találta a váratlan halálesetet s mivel tudta, hogy bátyja rossz viszonyban élt a feleségével, felkereste dr. Feleki Sándor VII. kerületi tisztiorvost, akit arra kért, hogy rendelje el a halott felboncolását, mert az a gyanuja, hogy bátyját megmérgezték. A tisztiorvos, minthogy névtelen levélben is felhívták figyelmét Prohászka Henrik váratlan halálára, elrendelte a holttest felboncolását, amely azonban kétségtelenné tette, hogy Prohászka Henrik természetes halállal halt meg. A meggyanusított özvegy erre büntető feljelentést tett sőgora, Prohászka Ignác ellen hamis vád büntetésért. Az ügyészség azonban nem látta a hamis vád esetét fennforogni s ezért áttette az ügyet a büntetőjárásbíróhoz, ahol Schmidt járásbíró ma vont a felelősségre Prohászka Ignácot hatóság előtti rágalmazás vétségéért. A tárgyaláson a vádlott fogtechnikus elmondta, hogy ő gyanusnak találta a váratlan halálesetet s egész kötelelesszerűen kérte a tisztiorvost a boncolás elrendelésére. Határozottan ő nem vádolta sőgornőjét azzal, hogy férjét megmérgezte, csak azt mondta, hogy az éjjeli szekrényen ópiumos üveget talált s ennek tartalmából Prohászkaéknál talán tévedésből, vagy vigyázatlanságból többet adott be férjének, mint amennyit szabad lett volna. A névtelen levelet nem ő írta, hanem sőgora, Agulár Antal fogtechnikus. Az ügyészi megbízott nem látván gondatlanságot és rosszhiszeműséget a vádlott eljárásban, nem vette át a vád képviselőtét. Erre a panaszosnő ügyvédje kérte a vádlott megbüntetését hatóság előtt való rágalmazás vétségéért. A bíró azonban Prohászka Ignácot felmentette a vád alól. A panaszos felebbezett az ítélet ellen.

§ **Szabadlára helyezés.** Két héttel zzelőtt tárgyalta a budapesti büntető törvényszék Krausz Emil tizennégyrendbeli magánokirathamisítási bünygyét, amely a kolozsvári Remenyik-czég egyik tagjának feljelentése folytán indult meg ellene. A törvényszék Krausz Emil elítélte 2 évi fegyházra s eírendelte azonnali letartóztatását. Az ítélet ellen dr. Gál Jenő védő felebbezéssel élt, egyben 2000 korona óvadék letétele ellenében kérte védencének szabadlára helyezését. A törvényszék ezt nem fogadta el, mire a védő felfolyamodott a kir. ítélőtáblához, amely ma megsemmisítette a törvényszék határozatát s elrendelte Krausz Emilnek, a védő által

felajánlott 2000 korona óvadék letétele ellenében, azonnali szabadlára helyezését.

§ **Letartóztatott pénzügynök.** Megírták a lapok, hogy a rendőrség letartóztatta Szirmai Zsigmond ügynököt azon feljelentés alapján, hogy tévedésbe ejtésel tőzsdejátékra birta a panaszost, dr. Dobozi István halasi tiszti főorvost. A dr. Barta Ödön által beadott panasz folytán dr. Sándor László rendőrkapitány, Budapestre idézte a panaszos tiszti főorvost, aki azt adta elő, hogy ő aláírta ugyan a tőzsdei kötleveleket, de tartalmukat nem értette, mert a tőzsdeügyletekről neki fogalma sincs. Szirmai neki írást adott, melyben garantírozta, hogy az üzletbe befektetett pénznek kétszeresét fogja visszanyerni és ő ebben az ígértben bizva, fizetett le 11.000 koronát. Szirmai Zsigmondot ma délben átkísérték a kir. ügyészség fogházába. Védője, dr. Füredi Mór, a letartóztatás ellen felfolyamodást jelentett be.

KÖZGAZDASÁG.

A 2%. A nagy pénzkrízis teljes megszűntét jelzi ez a 2%, amiről már tizenegy év óta nem lehetett komolyan beszélni. Most végre ismét napirendre került s Londoni hírek szerint a City-körökben komolyan számolnak azzal a lehetőséggel, hogy az angol jegybank talán még e hónapban áttér a két százalékos kamatlábra. A piac helyzete ugyanis Londonban különösen kedvező és további kedvező alakulására nagy befolyással lesz azon körülmény, hogy július havának első napjaiban nagy kamat- és szelvénykiutalások lesznek. A múlt héten két és fél millió font értékű kincstári jegyeket igen kedvezően helyeztek el és e körülmény is csak a kamatláb leszállításának lehetőségét támogatja. A jegybank érczkészlete az utóbbi kimutatás szerint igen erős és három millió fonttal magasabb, mint 11 év előtt, amikor utoljára állott az angol kamatláb két százalékon. Az érczartalékok ma 39.4 millió font sterlingre ruznak. Azonban az tekintetbe veendő, hogy ez idő szerint nagy mennyiségű német váltót kínáltak Londonban leszámítolásra és sok aranyat vonnak el a forgalomból, úgy, hogy nincs kilátás a bank aranykészletének a közel jövőben történhető további erősödésére. Reméljük, hogy az Osztrák-Magyar Bank sem zárkózik most már el a gazdasági érdekek által annyira kívánt kamatláb mérsékléstől.

Országos kertészeti, gyümölcs- és vetőmagkiállítás Szegeden. Az Alföldi Földmívelők Gazdasági Egyesülete a szomszédos megyék egyesületeivel karöltve Szegeden szeptember 20-tól október 5-ig terjedőleg országos kertészeti, gyümölcs- és vetőmagkiállítást rendez. A kiállítás igazgatójává dr. Bodor Antalt választották meg.

Az Urikány-Zsilvölgyi Coaksgyár részvényesek nem vesztik el pénzüket. Ismeretes, hogy az Urikány-Zsilvölgyi Coaksgyár Részvénytársaság 1907. június 3-án tartott közgyűlése kimondotta a társaság felszámolását s elfogadta az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszénbánya Részvénytársaságnak a részvénytársasági vagyon megvétele tárgyában tett ajánlatát és felhatalmazást adott a felszámolóknak, hogy a társaság összes ingó vagyonát ezen ajánlat értelmében értékesítse. A felszámoló bizottság a társaságnak az 1906. évi mérlegben kimutatott összes ingó vagyonát az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszénbánya Részvénytársaságnak számla ellenében 400.000 koronáért, a bizományi szerződéseket és az azok alapján létrejött kokszzállítási szerződéseket pedig 229.479.07 koronáért eladta, a kintlévőségeket 23.007.97 koronával behajtotta, az anyagkészletet pedig 32.502.12 koronában értékesítette. Az így rendelkezésre álló összegből kifizette a társaságnak a társasági könyvekből kinyomozható volt összes hitelezőknek 284.990.06 koronát kitevő követeléseit, úgy, hogy az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszénbánya Részvénytársaságnál a felszámolás alatti részvénytársaságnak egy, a részvényitőkét teljesen fedező 400.000 koronás követelése van. Így ez a 400.000 korona mint tiszta vagyon, a 400.000 korona névértékű részvénytőkének teljes névértékében leendő visszafizetésére használtatik fel. Szóval, szerencsések a részvényesek, mert pénzüket az utolsó fillérig megkapták.

A Gy. O. Sz. a főrendiházhoz. A Magyar Gyár-
iparosok Országos Szövetsége, mely a száritott mos-
lék kivitelének eltöltésében nemcsak az ipari szesz-
gyáraknak indokolatlan megkárosítását, hanem az
egész magyar ipar sérelmét látja, sürgős beadvány-
nyal fordult a főrendiházhoz, kérvén a sérelmes ha-
tározat megváltoztatását. Konstatálja a beadvány első
sorban, hogy a megváltási ár egyáltalán nem köthető
feltételhez. A kontingenst elvonják az ipari szeszgyá-
raktól, hogy ebből új mezőgazdasági szeszgyárakat
állítsanak fel s ezért az ipari szeszgyáraknak feltét-
len kárpótlás jár, mely a száritott moslék kivitelének
kérdésével össze nem kapcsolható. De különben is
lehetetlen, hogy amikor az ipari szeszgyárak nagy
befektetésekkel moslékszáritó gyárakat állítottak fel,
és gyártmányuknak nagy áldozatokkal piacot sze-
reztek, egy helytelen törvényhozási intézkedés lehe-
tetlenné tegye gyártmányuk kelő értékesítését. Mert
az ipari szeszgyár nem azért viszi ki a száritott mos-
lét, hogy a külföldi gazdáknak kedvezzen, hanem,
mert a belföldi szükséglet rendkívül csekély s az elő-
állított mennyiséget nem igényli. Már most mestersé-
gesen, erőszakosan, a fogyasztási terület korlátozása-
val gyártmányukat értéktelenné oly végzetesen
hibás intézkedés, melyet a Gyárparosok Szövetsége
szó nélkül nem hagyhat. Az a mód, ahogy a szeszadó
javaslatoknál az iparral elbántak, különben is sok
keserőséget szült a magyar gyárparosban s a szabad
forgalomnak egy másik termelési ág érdekében való
korlátozása, az ipar érdekeinek teljesen figyelmen ki-
vül hagyása csak további keserőségeket eredmé-
nyezhet. A Szövetség a főrendiháztól várja a sére-
lem orvoslását.

A német tengerhajózás államosítása. Vilmos né-
met császár törhetetlen híve annak a gondolatnak,
hogy Németországnak a tengeren is el kell érnie azt
a vezető szerepet, amelyet szárazon máris megszer-
zett. Ezért főtevése már régóta az, hogy a hadi
flotta rohamos szaporítása mellett a főbb kereske-
delmi utvonalakon is a kormányáé legyen a döntő
szó. E cél elérésére Vilmos császár már régóta pu-
hítja a két legnagyobb német hajóstársaságot, a
Hamburg—Amerikai Vonalt és a Norddeutsche Lloyd-
ot, az államosítás érdekében és egyidejűleg a birod-
almi gyűlést és a kormányt iparkodik az eszmé-
nek megnyerni. A közvélemény ellene van az álla-
mosításnak, mert az a szabad versenyt és azzal együtt
a kereskedelem érdekeinek oly kedvező tarifaharcot
is megszüntetné.

Dinnye- és őszibarack-kiállítás. A földmívelé-
ségi miniszter rendeletére augusztus 18-ától 24-ig a
budapesti m. kir. kertészeti tanintézet helyiségeiben
díjazással egybekötött dinnye- és őszibarack-kiállítá-
st rendeznek. Célja a kiállításnak a hazai dinnye-
termesztés javítása és az őszibarack-termesztés elő-
mozdítása; továbbá a kivitelre alkalmas — tehát tö-
meges természetűre érdemes — fajták megállapítása
és kijelölése. Mivel néhány őszibarack-fajta koráb-
ban érik a kiállítás megnyitásánál, ezeket a korábban
érő őszibarack-fajtákat érésük idejében kell be-
küldeni, mert a kiállítás megnyitásáig a hűtőházakban
fogják eltartani. A földmívelésügyi miniszter szak-
értőkből és kereskedőkből bíró bizottságot küld ki,
amely a kiállítással egyidejűleg — valamint annak be-
zárása után is — kóstolás útján fogja megállapítani
azokat a fajtákat, amelyek egy a hazai fogyasztásra,
mint különösen a kivitelre a legalkalmasabbak. A
kiállításon részt vehet minden magyar dinnye- és
baracktermesztő; részt vesznek továbbá az állami
szakiskolák és telepek is. Vannak 100 koronás, 50 ko-
ronás és 25 koronás díjak. Ugyanennyi és ilyen díja-
kat engedélyezett a földmívelésügyi miniszter az ősz-
ibarack-kiállítás részére is. A díjakat a bíró bizot-
tság fogja odaitélni.

A gabonatózsdéről. A tegnapi jelentékeny ár-
hanyatlással szemben ma igen nagy vételkedv volt a
gabonatózsdén, amely a délelőtti folyamán meghe-
tősen nagy arányokat öltött. Később erősen szilár-
tult az üzlet és ennek eredményeképpen az összes
gabonafajok javították tegnapi kurzusukat. Lányha
megnyitás után mindjárt erős javulás következett.
Októberi buza 10.52-ön indulva, lassan 10.84-re emel-
kedett, részben a helyi spekuláció újabb vételeire,
részben pedig az utolsó napokban keletkezett kontre-
min fedezéseire, mely nem annyira a már kész buza-
és rozstermés miatt, hanem a tengeri és bugonya-
termés iránt táplált aggodalmak miatt látott hozzá
bianco eladásainak fedezéséhez. Októberi rozs 8.60-
ról 8.85-re, új tengeri 6.75-ről 6.92-re és zab 8.28-ra
emelkedett élénk forgalom mellett. A készáru-piaczon
egy-két malom jobb vételkedvet tanúsított, de csakis
már ittlevő buzára, melyből változatlan ár mellett
elkelt 12.000 métermázsra. Szállításra nem igen volt
vevő. Új rozsból elkelt prompt szállításra 500 mázsa
9.25, augusztusi szállításra 1000 mázsa 9 koronáért

50 kilónként Budapest paritásában. Zab és tengeri vál-
tozatlan maradt.

A határidőpiazcon 1 óra 30 perczkor záródott
árfolyamkülönbségeket ez a táblázat mutatja:

	jun. 26.	jun. 27.	jun. 30.	jul. 1.	különb.
Buza októberre	11.02	10.79	10.59	10.83	+0.24
Rozs októberre	9.—	8.74	8.62	8.86	+0.24
Zab októberre	8.22	8.16	8.19	8.27	+0.08
Tengeri júliusra	6.97	6.94	6.91	6.88	+0.03
Tengeri májusra	6.79	6.72	6.74	6.69	+0.22

**A Pannónia kender- és lenipar r.-t. felemeli alap-
tőkéjét.** A Magyar Általános Hitelbank és a Mező-
gazdasági ipar r.-t. alapítása, a „Pannónia” ken-
der- és lenipar részvénytársaság, e hó
16-án tartandó közgyűlésén 250.000 koronával fe-
lemeli alapitőkéjét, a mostani 1.750.000 koronáról —
két millió koronára. A társaság az 1907. évben alakult.

Villamosaink forgalma. A budapesti villa-
mos városi vasút részvénytársaság vona-
lain junius havában összesen 48.613.83 korona be-
vételt érte el. A múlt év ugyanazon hónapjában a
bevétel 465.993 koronát tett ki. Január 1-től az összes
bevétel 2,824.390 koronára rugott a múlt év ugyan-
ezen időszakában elért 2,601.933 korona bevétellel
szemben. — A Ferencz József földalatti
vasuton junius hónap 340.600 szállított személy
után 51.143 koronát vettek be. Január 1-től összesen
2,046.939 szállított személy után 320.520 korona volt
a bevétel. — A budapesti közúti vaspálya
társaságának junius havában 1,102.172 korona be-
vétele volt; a múlt év junius havában 1,017.768 ko-
rona. Az összbevétel január 1-től junius 30-ig 5,612.535
korona volt a múlt év hasonszakában 5,003.538 ko-
ronára rugott.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegye-
let a következő fizetésektelenségeket közli: Elfen-
bein és Klein kereskedő-cég Debreczen; — Weiss
Sándor bórkereskedő Érsekújvár; — Lukács Andor
bórkereskedő Budapest.

A farkasréti villamos vasut meghosszabbítása. A
Budapesti Közüti Vaspálya Társaság igazgatósága,
engedve a közóhajnak, a farkasréti temetői vonal-
nak a zsidó temetőig való meghosszabbítására vona-
tkozó terveit benyújtotta. Kossuth Ferencz ke-
reskedelmi miniszter e vonal közigazgatási bejárá-
sát mára rendelte el és annak vezetésével dr. Ha-
lászky László min. osztálytanácsost bízta meg. A
terveket bemutatták a bizottságnak és miután ér-
demleges észrevétele senkinek sem volt, kiindultak
a vonal bejárására. A vonal a farkasréti temető vég-
állomásától építették ki és a Németvölgyi-ut közepén
haladna a zsidótemető halottasházáig. A hossza
300 méter és egy vágányon egy kiterővel és felső-
vezetékkel lesz.

Arató katonák. A közös hadügyminiszter tudva-
levőleg elrendelte a közös hadsereg legénységének
szabadságolását az aratás idejére. A Kaposvárott
állomásozó 44-ik és 69-ik gyalogezredtől 120—120
katonát szabadságoltak, akik három hétre hazamen-
tek aratni.

Földvásárló község. A Szeged melletti Tápé
község már régen meg akarja venni a Szeged város
tulajdonát képező libaleget, de olcsó árat kínál
érte. Mikor aztán a város a helyszínen megkísérelte
az árverést, azt a tápéiak megfúrták. A tanács
most elhatározta, hogy az árverést a gazdasági hiva-
talban fogja megtartani.

A világ gyapjutermeése. A newyorki becselő-iroda
jelentése szerint a múlt évben a világ gyapjutermeése
16,512.185 bál volt (500 fontonként) 1907-ben, te-
hát 3,430.000 bállal kevesebb, mint 1906-ban. Ez a
termelés így oszlik meg: Egyesült-Államok 10,882,385
bál (65.9%), Brit-Indiák 2,444,800 (14.8%), Egyiptom
1,296,000 (7.8%), Oroszország 620,000 (3.8%), Kína
428,000 (2.6%), Brazília 370,000 (2.2%), Mexikó 85,000
(0.5%), Peru 55,000 (0.3%), Törökország 80,000
(0.5%), Perzsa 51,000 (0.3%), Egyéb országok
200,000 (1.3%). Megjegyzendő, hogy ezekben a szá-
mokban csak a gyáriparilag feldolgozott gyapju-
mennyiség van.

A Leánykiképző Egylet forgalma. Az Első
Leánykiképző Egylet mint Szövetkezet gyermek-
és életbiztosító-intézetnél (Budapest, VI., Teréz-
körút 40—42.) junius havában 1,816,900 K értékű biz-
tosítási ajánlat nyújtott be és 1,632,900 K értékű új
biztosítási kötvényt állított ki. Biztosítási összegek
fejében 118,636 K 89 fillért fizetett ki. 1908. január
1-től junius 30-áig bezárólag 9,761,400 K értékű biz-
tosítási ajánlat nyújtott be és 8,427,300 K értékű
új biztosítási kötvényt állított ki. Biztosítási össze-
gek fejében a folyó évben 770,014 K 89 fillér és az
intézet fennállása óta 13,167,900 K 89 fillért fizetett ki.

Románia termése. Pár héttel ezelőtt érkezett tu-
dósítások szerint Románia idei termése a közepesen
is alul fog maradni. A legújabban érkezett tudósítá-
sok azonban ennek ellentmondanak. A buza learatása
tiz nap óta az oláhságban és rövid idő óta Moldvában
folyamatban van. Hivatalos körökből eredő infor-
mációk szerint a buzatermés távolról sem lesz
olyan rossz, mint ahogy eleinte hitték. A termés csak
tiz kerületben rossz, a többi huszonkét kerületben
pedig közepes és részben a közepesnél valamivel
jobb. A buza minősége kitűnő és nagyon
jó árakra számítanak. A kukoricatermés nagyon
bőségesnek ígérkezik. A szőlőhegyekben a venyigék
szinte roskadoznak a rendkívül gazdagnak ígérkező
termés terhe alatt.

Sorsolások. A Magyar Jelzalog-Hitelbank 4 és
fél százalékos koronaértékű zálogleveleinek junius
1-én történt kisorsolása alkalmával a következő
számok huzattak ki, u. m.: 5 darab 10.000 koronás:
1, 329, 696, 716, 1002 számok; 6 darab 5000 koronás:
165, 300, 377, 571, 1141, 1142 számok; 32 darab 1000
koronás: 435, 525, 550, 759, 848, 923, 1602, 1610, 1873,
1882, 1952, 1957, 2013, 2059, 2159, 2160, 2457, 2632,
2751, 2825, 2827, 2919, 2928, 3107, 3119, 3175, 3400,
3601, 3705, 3711, 3723, 3724 számok; 3 darab 500 ko-
ronás: 231, 257, 490 számok; 8 darab 100 koronás:
448, 585, 864, 981, 1013, 1412, 1436, 1549 számokat.
Ezen kisorsolt záloglevelek január 1-től kezdve tel-
jes névértékben váltottak be Budapestben a bank
pénztárájánál (V., Nádor-utca 7.) és a Magyar Leszá-
mitoló- és Pénzváltóbanknál, Bécsben az Union-
Banknál.

Az 1858. évi hitelsorsjegyek mai huzása
alkalmával a 300.000 koronás főnyereményt a 4172
sor 34 számú sorsjegye, a 60.000 koronás nyereményt
az 559—37, a 30.000 koronás az 1387—51, 10.000—
10.000 koronát 2872—1 és 40339—36, 4000—4000 ko-
ronát 1414—76 és 2872—44, 3000—3000 koronát 1106
—80, 1626—66 és 1797—35, 2000—2000 koronát 2886
—60, 2949—50 és 3622—97 számú sorsjegyet nyert.

Az Erzsébet királyné Szanatórium-
sorsjegyek huzása 1908. július 1-én Gaszner Béla
kir. közjegyző és a Budapesti Szegénysorsú Tüdő-
beteg Szanatórium-Egyesülete igazgató-tanácsának
kiküldöttjei jelenlétében tartott meg, mely alkalom-
mal a következő számok huzattak ki: 100.000 koronát
nyert 2469 sorozat 59 szám, 3000 koronát 4577—08,
1000 koronát 1947—51, 500—500 koronát 1590—56,
1334—83, 100—100 koronát 3900—16, 1206—43,
4919—73, 5005—66, 3350—44, 50—50 koronát 486—67,
5322—96, 174—05, 1037—97, 3472—31, 1000—04, 4343
—75, 5849—05, 5938—72, 2949—34.

Az Osztrák Vöröskereszt-sorsje-
gyek mai nyereményhuzásánál 30.000 koronát nyert
a 3953—34 sorsjegye, 2000 koronát a 10599—41 és
1000—1000 koronát a 4255—46 és 11543—11 számú
sorsjegyet.

Az országos ipartanács új tagja. A kereskedelem-
ügyi miniszter Pirnitzer Gyulát, a Wiener Bank-
verein Magyarországi Fióktelepének igazgatóját az
országos ipartanács tagjává kinevezte.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közhírré
teszi, hogy Karlóca állomását, a kedvezőtlen viszo-
nyok miatt, a vizállás javultáig július 1-től fogva a
postahajóforgalom részére beszüntetni kénytelenít-
teték.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen- Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:	Ideggyengeségi állapotok
Elektromágneses gyógyítá-
s.	Almatlanság.
Röntgen sugarakkal való
kezelés.	Hűdés (Paralysis).
Magas feszültségű áram-
mal való kezelés (Arson-
valisatio).	Idegfájdalmak, idegszabák
(Neuralgiák, Ischias).
Kék fényvel való kezelés.	Gerincvelőszorulás (Ta-
bes.)
Villamos hőfürdők (Elek-
trotherm).	Szívbetegségek
Villamos fényfürdők.	Véredényelmeszesedés.
Villamos masszázs (Vib-
ratio).	Köszvény és csus (Rheu-
ma, húgysavas lerakódás
sok, ízületi és csontbe-
jok.)
Galván, Farad és Franklin
árammal való kezelés.	Székrekedés.
Villamos vízfürdők.	Anyagcserebejok. (Elhízás
osukorba), vérszegénység.
Szénsavas fürdők.	Bőrbajok. Bőrviszketeg
Főbb javallatok:	Hajbetegségek (Hajhullás
kopaszság).
Általános idegesség (neu-
rasthenia, hysteria.)	Aranyeres csomók.
— Rendelés d. e. 6—11-ig, d. u. 2—6-ig.	
Készítés egész napon át.	— Kivánatra prospektum.

Csütörtök, július 2

A meteor...

Az a...

Házán...

Dunántulor...

zivattaral...

felén az éj...

Tátrafüredé...

ken 34 C°

Pr...

Lényeg...

esők várha...

Allomás...

A-Szalatina...

Ungvár...

Nagymárk...

Losonca...

Dyvala...

Hudapest...

Jeróny...

Köszhely...

Pécs...

Zágráb...

Újmo...

Szeged...

Lemesvár...

Vasvárad...

Kolozsvár...

Nagysszeben...

Szalmár...

Geor...

Arvavár...

Selmeczbánya...

Komárom...

Magyar-Ovár...

Sopron...

Kézák...

Jirkevenca...

Jobreczon...

Köszkémel...

Jroszlava...

Arad...

Szombolya...

Vorsee...

Jrsova...

Tan...

Duna...

Shiro...

Paast...

Linz...

Bécs...

Pozson...

Komár...

Buda...

Paks...

Mohács...

Gomb...

Ujvid...

Pancs...

Orsov...

Morva...

Zselc...

Trenc...

Szék...

Sárv...

Győr...

Záká...

Bárc...

Eszék...

Mura...

Szár...

Szék...

Mitro...

Szat...

Krawna...

Latorca...

laborca...

Ung...

A Mag...

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. július 1-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap helyenként, leginkább a Dunántúlon fordult elő kevés eső, mely többnyire zivatarral járt. A hőmérséklet az ország északi felén az éjjel jelentékenyen alászállt és minimuma: Tátrafüreden 1 C° volt, a maximuma pedig: Eszéken 34 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvéve zivataros esők várhatók.

Allomás	Csapadék mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és erője	Hőmérséklet		
				max.	min.	
A-Szalina	69.2	11.4	N	8	0	24
Ungvár	68.8	12.0	NN	1	0	24
Nagymárk	68.8	11.0	N	1	0	18
Loosonca	69.2	15.2	NE	2	0	18
Órpalota	68.8	16.7	N	1	0	29
Budapest	69.1	16.0	NE	1	0	28
Óró	69.4	14.6	N	1	1	27
Köszvény	69.2	17.2	NR	1	2	29
Ócsa	68.7	14.9	NE	3	3	29
Óráb	68.2	17.1	NE	2	1	32
Mimo	65.6	21.9	—	4	4	30
Szeged	68.3	16.1	NE	3	0	29
Tomosvár	68.4	16.9	NE	5	0	28
Nagyvárad	67.9	14.6	NE	4	0	26
Kolozsvár	67.5	18.1	SW	2	0	26
Nagyszombat	66.2	14.2	NNW	2	2	24
Szatmár	—	—	—	—	—	—
Óró	—	15.0	NE	3	1	28
Arvavárja	—	11.4	NW	3	0	12
Solymosbánya	—	13.8	N	3	0	0
Komárom	—	15.2	NE	1	0	27
Magyaróvár	—	16.6	S	1	4	ny
Sopron	—	16.9	NE	1	1	34
Székesfehérvár	—	23.7	NE	1	4	28
Doboz	—	15.1	NE	3	0	25
Köcskémét	—	16.8	N	2	1	28
Drosháza	—	15.0	NE	2	0	24
Arad	—	—	—	—	—	—
Gombolya	—	14.6	NE	4	1	ny
Vasvár	—	—	—	—	—	—
Órosvány	—	19.5	SE	1	2	38

VIZALLÁS.

m é t e r		m é t e r	
jul. 1. jun. 80.		jul. 1. jun. 80.	
Ton	Shárding 1.78 1.80	Jász	M.-Sajtel 0.04 0.04
Duna	Passau 2.45 2.51		Tokoháza 0.18 0.18
	Linz 0.08 0.08		V.-Námény 0.67 0.60
	Bécs 0.82 0.28		Tokai 0.26 0.28
	Pozsony 1.59 1.66		Tiszaföld 0.24 0.10
	Komárom 2.61 2.7		Eszelnek 0.08 0.12
	Budapest 2.06 2.18		Csongrád 0.60 0.52
	Paks 1.49 1.84		Szeged 0.12 0.19
	Mohács 2.77 3.42		T.-Rocsa 0.58 0.66
	Gombos 0.2 2.70		Titel 2.24 2.81
	Ulvidék 2.61 1.48	Ódava	Hód 1.19 1.18
	Pancsova 1.83 2.04		Tapoly Bártfa 0.48 0.50
	Órosvány 2.3 2.30	Rodroz	Ladomcs 0.21 0.24
Norva	Morvafalu 0.80 0.84	Sajó	Zsolca 1.39 1.28
Vág	Zsolna 0.23 0.37	Hernád	H.-Némethi 0.19 0.20
	Troncsán 0.55 0.57	Borettyó	Maryitta 0.20 0.20
	Szered 0.5 0.80		R.-Ulifalu 0.21 0.28
Rába	Szt.-Gothárd 0.05 0.05	Körbe	Csicsa 0.59 0.48
	Fárvár 2.14 2.19		N.-Várad 0.24 0.22
	Győr 1.74 1.78		Belényes 0.19 0.20
Dráva	Várasd 0.02 0.1		Temke 0.28 0.22
	Zákány 0.55 0.57		Gurshone 0.26 0.28
	Bécs 1.54 1.61		Rorosjenő 0.34 0.32
	Fazák 0.56 0.1		Bákás 0.32 0.28
Mura	M.-Sardab. 0.12 0.12		Gyoma 0.14 0.08
Száva	Záráb 0.86 0.82	Haros	Gy.-Fehérvár 0.80 0.19
	Siszek 1.24 1.29		Branyicska 0.1 0.1
	Mitrovicza 0.89 0.83		Soborján 0.1 0.1
Szamos	Dás 0.09 0.08		Arad 1.16 1.08
	Szatmár 0.09 0.08		Makó 0.01 0.03
	N.-Majtény 0.12 0.14	Iomex	K.-Kostély 0.04 0.1
Kraszna	Munkács 0.18 0.20	Uga	Kiszélt 0.51 0.54
Latorca	Homonna 0.18 0.20		Temosvár 0.81 0.83
Ung	Pereszény 0.1 0.1		Becskelek 0.91 0.87

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

A tudomány
mai állása sze-
rint az Odol
kimutatható-
lag a legjobb
száj fogak és a
száj ápolására.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, július 1.

Az üzlet mai lefolyásáról közgazdasági rovatunkban számolunk be.

A készáru piacon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 77.5 kg. 24.20 korona, 300 mm. 77 kg. 24.— korona, 600 mm. 77 kg. 23.70 korona felső, 100 mm. 76.5 kg. 24.10 korona, 200 mm. 76 kg. 24.— korona, 500 mm. 75 kg. 23.80 korona, 100 mm. 74 kg. 23.60 korona, mind három hónapra.

Fejérmegyei: 100 mm. 75.5 kg. 23.30 korona üszkös, három hónapra.

Hartai: 320 mm. 77 kg. 24.40 korona, 250 mm. 77.8 kg. 23.40 korona, három hónapra.

Raktárból: 1000 mm. 77 kg. 23.40 korona, 1330 mm. 78 kg. 23.80 korona, 960 mm. 76 kg. 23.35 korona, 3000 mm. 73.5 kg. 23.25 korona, mind három hónapra.

Árpa. 100 mm. 14.55 korona, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab. 100 mm. 16.70 korona, 100 mm. 16.40 korona, 150 mm. 16.35 korona, 100 mm. 16.30 korona, készpénzfizetés mellett.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	74	22.80-23.20	78	28.80-24.20
"	75	23.10-23.50	79	24.00-24.40
"	76	23.30-23.70	80	—
"	77	23.50-24.00	81	—
Fejérmegyei	74	22.50-22.90	77	23.20-23.70
"	75	22.80-23.20	78	23.50-23.90
"	76	23.—23.40	79	23.70-24.10
Pestvidéki	74	22.60-23.00	78	23.60-24.—
"	75	22.90-23.30	79	23.80-24.20
"	76	23.10-23.50	80	—
"	77	23.30-23.70	81	—
Bánsági	74	22.70-23.10	78	—
"	75	23.—23.40	79	—
"	76	23.20-23.60	80	—
"	77	23.40-23.80	81	—
Bácskai	74	22.90-23.30	76	23.30-23.70
"	75	23.00-23.50	77	23.50-24.—
Szerb	74	—	75	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	19.30-19.60
— közepminőségű uj	—	—	—	19.10-19.20
Árpa takarmány I.-rendű	—	—	—	14.30-14.60
— II.-rendű	—	—	—	13.90-14.30
Köles	—	—	—	11.—12.—
Zab I.-rendű	—	—	—	16.60-16.80
— II.-rendű	—	—	—	16.—16.40
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.00-14.20
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 11.55, 11.57, 11.54, 11.77, 11.85,
Rozs 1908. októberre 8.54, 8.70, 8.67, 8.88,
Zab 1908. októberre 8.22, 8.26, 8.23, 8.30.
Tengeri júliusra 6.93, 6.98, 6.96.
Tengeri 1909 májusra 6.75, 6.87, 6.84, 6.88.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza	10.83	10.84
októberi rozs	8.86	8.87
októberi zab	8.27	8.28
júliusi tengeri	6.88	6.89
1909 májusi tengeri	6.96	6.97

Budapesti gabonaforgalom.

1908. június 29-től június 30-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	4680	—
Rozs	154	—
Árpa	600	100
Zab	2428	30
Tengeri	30894	—
Liszt	210	13135
Korpa	—	1460

Értéktőzsde.

Magasabb külföldi jegyzések következtében, ma barátságosabb hangulat volt az értéktőzsdén, mint az utóbbi napokban. Az előtőzsdén, a kedvező jelentések, valamint a bécsi arbitrage vásárlások hatása alatt szilárduló irányzat uralkodott. A spekuláció véleményes vásárlásokat kezdett eszközölni és szorgosan hozzá fogott a baisse érdekeltségek fedezéséhez is. A barátságos hangulat mellett az értékek árfolyamai általában egy-két koronával javultak. Különös érdeklődés mutatkozott az osztrák hitel és az

Államvasut iránt, mely utóbbi déliben a 7.50 koronás szelvény levonásával került forgalomba. A déli tőzsdén változatlan berlini jelentések és a gabonárák javulása folytán a hangulat nyugodtabb volt. A spekuláció tartózkodást mutatott, az árfolyamok csekély ingadozással lemorzsolódtak. Az utótőzsdén nem jelentkezett változás, nyugodt irányzat mellett az üzlet szűk térben mozgott.

Az Osztrák hitel reggel 619.50 koronán indult, az előtőzsdén 621.25-ig javult, a déli tőzsdén azonban 620.50-ig gyöngült. A Magyar hitel 739.50 koronán indulva, 740.50-ig emelkedett; a déli tőzsdén azonban 739-re gyöngült. Az Államvasut az előtőzsdén 698.75 koronáról 700 koronára emelkedett, a déli tőzsdén pedig 7.50 koronás szelvény lefejtésével 692—691.50 koronán volt forgalomban.

Köttetett továbbá: Jelzálog 430.50 koronán, Rima 551—550—551 korona, Városi villamos vasut 261 korona, Közúti 538 korona, Magyar koronajáradék 93.07% korona, Hazai bank 271.50 korona, Salgó 560 korona.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 619.50—621.75 Magyar hitelrészvény 739.50—740.75. Osztrák-magyar államvasut 698.75—700.—. Déli vasut 124.—. Rimamurányi vasmű 551.——550.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartózkodó.

Köttetett: Osztrák hitelrészvény 621.——620.50. Magyar hitelrészvény 740.——739.—. Osztrák-magyar államvasut 691.50—691.—. Rimamurányi vasmű 550.75—550.—. Jelzálogbank 430.50. Magyar koronajáradék 93.—. Hazai sorsjegy 100.—. Subskribált jelzálogszorsjegy 95.—. Egvesült fővárosi takarékpénztár 2110.—. Salgótarjáni köszémbánya r.-t. 560.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. július hó végére 24—26 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata csekély forgalom mellett nyugodt maradt. Köttetett: Osztrák hitelrészvény 619.50,—619.75 Államvasut 690.50—690.75. Déli vasut 122.—120.50. Végül maradt Osztrák hitelrészvény 619.50 Államvasut 690.75. Déli vasut 120.50

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, július 1. (Saját tudósítónk jelentése.)

Az itteni piacon ma megint majdnem teljes üzletelenség uralkodott, a konzum egészen tartózkodott a vásárlástól s ennek megfelelőleg a kínálat is rezervált volt. Csak régi rozsban mutatkozott jelentékeny kínálat s erre az irányzat annyiban lanyhult, hogy ez a czikk 15 fillérrel olcsóbban lett volna kapható. Buza és zab ára változatlan, tengeri pedig a budapesti magasabb árjegyzésre 5 fillérrel szilárdult.

Jegyezett buza: tiszavidéki 12.85—13.35 korona, mosoni 12.45—12.85 korona, tótfelvidéki 12.45—12.90 kor., déliavasuti 12.35—12.85 korona, marchfeldi 12.25 12.60.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.15—10.40 korona, csepeli 10.10—10.30 kor., pestmegyei 10.15—10.40, déli vasut 10.10—10.30 korona, különféle magyar 10.—10.30 kor., osztrák 10.25—10.55 korona.

Árpa: morvaországi —.— kor., marchfeldi —.— kor., bécsvidéki —.— kor., tótfelvidéki 7.15—7.40— kor., csepeli —.—, győri —.— kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki —.— korona.

Magyar tengeri: régi 7.40—7.60, uj —.— kor., cinquantin 8.—8.50, uj —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.50 8.80 korona, elsőrendű 8.75—9.— kor., válogatott 8.90 9.20 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.30—8.60 korona

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, július 1. A tegnapi forgalom végén érvényre jutott általánosan barátságos irányzat a mai előtőzsdére is átment, miután az államvasuti és elbavölgyi vasuti részvények újból határozottan kidomorodó szilárdsága kedvezően befolyásolta az összirányzatot és a kedvezőbb fellogást a jobb magyarországi termésjelentések és a nemzetközi pénzviszonyok megkönnyebbülése is támogatták. Államvasuti részvények meglehetősen emelkedtek és Alpesi bányarészvények is élénkek voltak. A többi értékekben az üzlet szűk keretekben mozgott. Mindazonáltal Hitel- és Déli vasuti részvények is javultak, úgy, hogy a barátságos irányzat az előtőzsde zárlatig zavartalanul érvényben maradt.

11 óraker szárnak:
 Osztrák hitel. 621.— Magyar hitel. —, Länderbank —, Allamvasut 692.50 —, Elbavölgyi vasut 450.50 Déli vasut 123.50 —, Alpési bányatársulat 654.25. Rimamurányi 550.50 Májusi járadék 97.05, Magyar koronajár. 93.— Orosz érték 95.50 Török sorsjegy 186.—, Német márka 117.60.

1 óraker jegyezték:
 Osztrák hitel 620.75, Magyar hitel 739.— Länderbank 437.50 Unio-bank 538.—, Allamvasut 692.—, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 123.50, Gözhajó —, Alpési bányarészvény 653.50, Májusi járadék 97.05, Magyar koronajár. 93.—, Török sorsjegy 185.25, Német márka 117.62, Elbavölgyi vasut 451.50, Rimamurányi 550.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, július 1. (Osztrák értékek zárta.)
 4-2 százalékos papír-járadék 97.10, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.—, 1860-as sorsjegy 150.30, Osztrák hitelsorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 294.50, Bécsi Bankverein 518.40 Osztrák-magyar bank 1754.— Déli vasut 119.50 Dunagözhajózási társ. 998.— Dohány rész. 428.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.60 Osztr. Lloyd 404.— 4-2 száz. ezüst. jár 97.10—99.05, Osztr. koronajár. 97.20, 1864-es sorsjegy 261.—, Osztrák hitelintézeti részvény 619.—, Unio-Bank 534.50, Osztrák Länderbank 436.40, Osztrák-magyar államvasut 600.25, Elbavölgyi vasut 451.—, Alpési részvény 653.50, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 239.82 Lipótkohó 419.—, Töröksorsjegy 185.25 Gyengült.

Bécs, július 1. (Magyar értékek zárta.)
 4 százalékos arany-járadék 111.10. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.75 Magyar hitelbank részvény 739.25 Magyar leszámítoló és váltó részvény 466.—, Rimamurányi 550.25, Magyar cukoripar 1715.—, Adria hajózási részvénytársaság 405.—, Magyar koronajár. 93.—, 4 százalékos magyar földterem. kötv. 93.15, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzalogbank 430.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, június 1. (Tözsdejelentés.) A tözsde ma még vigasztalhatatlanabb képet nyújtott, mint a múlt hét utolsó napjaiban, ami abból is kitűnik, hogy igen sok értékpapírnak a megnyitási árfolyamát sem lehetett megállapítani. A jelentéktelen forgalom alig idézte elő a legesekélyebb változást is. Osztrák hitelrészvények magasabb bécsi jegyzésekre valamivel javultak, vasutak közül a Prinz Heinrich-vasutak fokozatos emelkedésekkel tüntek fel. Ellenben Déli vasut lényegtelenül olcsóbbodott. Bányarészek, egyes értékpapírok esetétől eltekintve, majdnem változatlanok. Ugyanigy bankrészvények is. A készpénzpiac ipari értékeinek irányzata határozatlan volt, tulnyomólag azonban gyengültek. Napjé pénz 5, magánleszámítolási kamatláb 3 1/2 százalékos volt.

Záratok jegyezték: 4-2 százalékos papírjádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék —, osztrák hitelrészvény 194.90, Déli vasut 23.10, orosz bankjegyek 214.10, 4 százalékos új orosz kölcson 78.20, Disconto Commandit —, Dinamitruszt —, Harpeni —, Unifikált török járadék 95.30, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.90, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.20, Magyar koronajádék —, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison —, Gelsenkircheni 188.70, Laurakohó 205.60. Nyugodt.

Frankfurt, (Zárta.) július 1. 4-2 százalékos papírjádék 98.40, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.35, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.35, Osztrák hitelintézeti részvény 194.30, Osztrák-magyar államvasut 147.75, cszaknyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 203.82, Bécsi Bankverein 130.10, Villamos részvény 145.—, 3 százalékos magyar aranykölcson 78.40, 4-2 százalékos ezüstjádék 98.90, Osztrák koronajádék 97.—, Magyar koronajádék 92.90, Osztrák-magyar bank 126.—, Déli vasut részvény 24.95, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.05, Párisi váltóár 811.66, Unio bankrészvény —, Alpési bányarészvény — Nyugodt.

Hamburg, (Zárta) július 1. 4-2 százalékos ezüstjádék 98.70, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 22.90, 4 százalékos aranyjádék 98.—, Osztrák hitelrészvény 194.40, Osztrák-magyar államvasut 149.40, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjádék 92.55 Szilárd.

London, július 1. Angol consol —.

Páris, július 1. (Zárta.) 3 százalékos Franczla járadék 95.22, Osztr. aranyjádék 98.90, Magyar aranyjádék 96.—, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz jára-

dék 11.14, Déli vasut elsőbbségi kötv. 301.— 5 százalékos marokkói járadék 516.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson 96.85, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 98.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.25, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 97.85, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 508.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 97.12, 4 százalékos unifikált török jár. 96.45, Török sorsjegy 178.75, Török dohányrészvény 452.—, Osztrák föld-hitelintézet 1112.—, Osztr. Länderbank 467.—, Magyar jelzalogbank —, Banque de Paris 1470, Banque Ottomane 722.— Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 122.—, Meridional vasut 685, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 540.—, Rio Tinto 15.96, Sucrerie d'Egypte —, Tula 240.—, Thomson Houston —, Urikányi közsén 149, Chartered 21.50, De Beers 272.—, East Rand 104.—, Jagersfontein 89.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 51.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 10.10, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) pari. Csek Londonra 251.20, Magánkamatláb 1/4. Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, július 1-én. (Hivatalos tudósítás.)
 Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 127—129 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 129—131 fillér. Könyvt (páronként 250 kgr-ig) 133—137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám 1908. évi június 29. napján volt készlet 39605 drb., 1908. június hó 30-án felhajtott 223 darab, 1908. június 30-án elszállított 669 darab, 1908 július 1. napjára maradt készletben 39159 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, július 1. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 822 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 449 darab sertés, 33 darab süldő, — darab malacz, összesen 671 darab sertés, 33 darab süldő — darab malacz. Eladatott 509 darab sertés, 28 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 162 drb sertés, 5 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felüli életsulyban 104—108 fillér, életsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, — fillér, életsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, életsulylevonással 132—134 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 130—136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 132—136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, életsulylevonással — fillérig. Belföldi süldő 90—112 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsulyban értendő.) A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlank.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 1. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Szép Arpád szegedi ker. börtönért, jelenlegi alkalmazása helyén, börtönmesterré; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Szakás Gyula nagyenyedi pénzügyi segédtitkár a nagyenyedi pénzügyigazgatóság pénzügyi titkárá végleges minőségben; Szegelethy István pénzügyi számvisztet az ungvári és Jung Engelbert monori addítsziet ideiglenes minőségű pénzügyi számellenőrré a budapest-vidéki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, a monori járásba a járási számvevői teendőik ellátása iránti megbízatással. Mayer Zoltán kassai adóhivatali gyakornokot állami végrehajtóvá az aradi pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségben, Botic Sándor eszéki díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a vukovári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; a budapesti itéltábla elnöke dr. Fodor Kálmán rimaszombati lakos, ügyvédjelöltet a budapesti itéltábla területére díjas joggyakornokká, Székely Tibor egri lakos, végzett

joghallgatót a budapesti itéltábla területére díjas joggyakornokká; a kassai itéltábla elnöke Seeborg Béla Mór jogtudor, beregszászi lakos, ügyvédjelöltet a kassai itéltábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; a budapesti főügyész Takács Elek pestvidéki, Berger Ferenc székesfehérvári, Takács Lajos budapesti, Steiner Lőrinc egri, továbbá Balog János és Vágó Lipót kecskeméti ügyészségi irnokokat irodatiszteké; a győri főügyész Fleischhacker Mihály győri és Epstein Antal soproni ügyészségi irnokokat, jelenlegi alkalmazásuk helyén, irodatiszteké; a kassai főügyész Janniczky József löcei ügyészségi irnokot a löcei ügyészséghez irodatisztté és Rédvai István igazolványos altisztet a miskolci ügyészséghez irnokká; a kolozsvári főügyész Farkas Ignác és Bartha Sándor ügyészségi irnokokat a kolozsvári, illetve a dési ügyészséghez irodatiszteké; a szegedi főügyész Jäger József szabadkai ügyészségi irnokot, jelenlegi alkalmazása helyén, irodatisztté és Császár László szabadkai törvényszéki czimzetes fogházör-mestert ugyanazon fogházhoz örmesterré; dr. Deszkásy Boldizsár h. ügyvéd, soproni lakost a soproni törvényszékhez német tolmácsává; a dícsőszentmártoni pénzügyigazgatóság Hirsch Jenő dícsőszentmártoni adóhivatali díjtalan gyakornokot ugyanoda ideiglenes minőségű segélydíjas gyakornokká; a veszprémi törvényszék elnöke Kikl Ferenc zirczi lakost a zirczi járásbírószághoz hivataloszólvává nevezte ki.

Kinevezések a koronaúradalomnál. A földművelésügyi miniszter az állami ménésbírtokok és a gödöllői koronaúradalom tisztviselőinek létszámában Jankovich Lőrinc jószágigazgatót czimmet és jelleggel felruházott jószágfelügyelőt a VII. fizetési osztályba jószágigazgatóvá, Baranyai Odón gazdasági felügyelőt czimmet felruházott I. osztályu gazdasági intézőt a VII. fizetési osztályba jószágfelügyelővé, Kakass Árpád és Fischer Odón II. osztályu gazdasági intézőket a VIII. fizetési osztályba I. osztályu gazdasági intézőkké, Zinnern Oszkár és Wallner Endre gazdasági ellenőröket a IX. fizetési osztályba II. osztályu gazdasági intézőkké, ifjabb Rochlitz Tódor és Vattay Dezső gazdasági segédítiszteket a X. fizetési osztályba gazdasági ellenőrökké, Weinreich János és Magyar Gyula gazdasági gyakornokokat a XI. fizetési osztályba gazdasági segédítisztekké nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Makovitska András pécsi lakos Marosira, Schlesinger Márkus kolozsvári lakos Sebestyénre, kiskoru Stern Manó budapesti lakos Székelyre, Schönwald Nánán esztergomi lakos Somlóra, kiskoru Rosenfeld Armin lajtaujfalui lakos Radóra, Petryszczyv János váci lakos saját, valamint kiskoru Miklós fia Péterire, Obláth Ignác Ferenc öbesei lakos Oláhra, Sternthal Károly komáromi lakos Királyra, Szólómájer Dezső aradi lakos Szatmárra, Ulicza István budapesti lakos, valamint István és Ilona nevű kiskoru gyermekei Ujvárra, kiskoru Oberländer Jenő és András temesvári lakosok Ormosra, dr. Löwentritt Odón ügyvéd, kaposvári lakos saját, valamint kiskoru gyermekei Margit, Zsuzsanna, Ilona, Judit és Viktor Iván Oláhra, Weisz Ernő pápai lakos Vinczere dr. Kohn Feivel Fülöp budapesti lakos saját, valamint kiskoru Gertrud és György nevű gyermekei családji nevének Klárisra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A lugosi áll. polgári fiúiskolánál segédtanári állásra 2 hét: — Magyarhermányban és Kénoson (Udvarhely vm.). Nyüveden (Bihar vm.), Maroskeczén (Tordaaranyos vm.), Magyarváln (Kolozs vm.) postai ügynöki állásra 3 hét: — az eperjesi jogakadémián magyar magánjog, ausztriai magánjog és bányajogi tanszékre 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: RAJOR MATY.

1902. 1903. 1904. években 10 első díjat kitüntette
KALLAI LAJOS motorgyára
 BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám.
 (Régi házszám VI., Gyár-utca 90. szám.)
 Teljes jótállás kitűnő eszéplésért!
 KALLAI LAJOS-féle
 hírneves villamos beosztások
 mobil eszépléseszek
 melyek gépek nélkül is
 könnyen üzemben tarthatók, legjobban eltarthatók.
GOZDGEPEK BECSERELÉSTETNEK.
 Even motorok több 100 példányban készítenek
 ködnek az ország minden részében. Többek között:
 Kozma József Kadarkút, Somogy megye.
 Tóth Péter bagi földművelő, Csantavér, V. sz.
 G. Biró József földművelő, Oszgárd, Pest megye.
 Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Ékszeresek, Ezüstneműek,
 egyházi szerek, órák,
 angol francia és
 China ezüst díszítők
 gyak a legújabb
 szerint bevezethetők

Részletfizetésre
Sárga János ékszergyártó,
 Kolozsvárt

Képes nagy árjegyzék ingyen.

SZÍNHÁZAK
Csütörtökön, 1908. július 2-án.

Nemzei Színház Nepszínház-Digopera
Zárva

III. Kir. Operaház
Zárva

Vígyszínház
Zárva

Király színház
100 év mulva
Enekes, táncos, látványos trófea 3 felvonásban, 9 képből, írta Martos Ferenc. Zenéjét össze állította Marthon Géza. N. Zajtay István Németh Baczur Gaszton Papir Tóti Thea Szilágyi I. Péter, hoteltulajdonos Állatkerti igazg. Boross Franco, Mafér, műnister, szerkesztő Szirmai Pavlások, Pribesek, Samu, szorocsen Rákai Sasa László R. Fekeskei polgármester, Dörögi Z. Molnár Keki, Huszárkapilány Raskó
Kezdeté 8 órakor

Műsor
Péntek: 100 év mulva
Szombat: 100 év mulva
Vasárnap: 100 év mulva

Magyar színház
Zárva

Uránia színház
Zárva

Wampetics vendéglőjében
Kedvező idő esetén naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőtt is **katona zene**

Frenreisz István éttermei
VIII., József-körút 56 sz.
A szép terrasszon kívül megnyitott a kellemes udvari kert-helyiség is. A kapunál külön bejárat. Kifűtő őrök és italok, müncheni és udvari sör. Fievelmes kiszolgálás.

"PÁLMALIGET" NAGYVENDÉGLŐ
ARÉNA-UT 74. SZÁM.
Elszámolt BANDA MARCZI és FIAT zenekarának hangversenye. — Előkecsés csatlakozó találkozó helye. — Előrendű konyha, kifűtő ménes-gyorogó és különleges borok. — Számos szolgálati kérés tisztelettel. —

EKAMP GYULA a bikszádlú fürdő étterem volt bérlelője.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal **HATSCHER** optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legelőbbre kaphatók ingyen érleltyék bérmentve.

Órajavítás 1korona.
Pótlandó új részeken kívül. Szoborátüveg, mutató 10 kr.
Ferenc-körút 44.
Schwimmer Albert órásmester.
Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

AMERIKAI-PARK
TELEFON 4-49 **ÚJ ÖS-BUDAVÁRA** igazgatók Friedmann A

Minden nap a m. kir. honvédszeneker vonós hangversenye BACHO karmester személyes vezetésével.
Ma, csütörtökön július 2-án szenzációs új műsor a Varietében és a Tabarin Moulin-Rougeban

HAVEMANN RIKÁRD
a vadállat szelidítő királya.
18 óráig. tigris, leopárd, párduc központi ketrecében.
A vadállat idomítás iskolája.

The Georgia Picanniniens!
a híres 14 tagból álló excentrikus csapat. — Az amerikai ütőhangverseny élel.

Les 2 Fred Nad 2 Jesters et Jocker 2 amerikai hasbeszélők. a knock-outok királyok.
LES 4 FARABONIS
Amerika legjobb tőrűlő táncosai.

3 Hanso Mitgels 3 3 The Heros 3 Les 2 Arco amerikai boxolók a léptárlók párisi kette.

JOHNSON és DEAN
új szereplőkben magyarul adják: Chorin Géza egy nap-ernyő és sétahatár szimulációt.

Elder Gusztó és György Fia Bolema tőrűlő alpist szimulációk.
12 Godlewsky orosz táncoscsoport 12 szenzációs táncmulatványok.
Kankan, macsics, arabs, török táncmulatványok.
15 szenzációs új szám 15

A Tabarin Moulin Rougeban
Az előadások kedveztlen időben is megtartatnak. Belépőjegyek: este 9 óráig 60 fill. azután 1 kor. Kéreményes jegyek kaphatók minden létszámokban.

Grammofontulajdonosok
lemezeket legelőbbre vdtóztatnak a Grammofon-hanglemezek közp. kicserélési csempéi Bpest, VII., Dohány-u 30. Prospektus és lemezjegyzék ingyen. 10.000 új zene- és dnek-felvétel.

Magyar, tót, cseh, német, szerb, lengyel, horvát, román, ruthén, olasz, francia, angol, orosz, török, arab, héber stb. stb.
Elsőrendű hanglemezek 1 koronától 4 koronáig kaphatók.
Külön osztály használt grammofonokból és lemezekből.

Butor
készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivittől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 60 fillér bélyegben.
Nagy Imre lakberendezési vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szorocsen-utca sarok.)

OLSZEWSKY TADEUSZ fogműterme
Budapest, Múzeum-körú 23. I. emelet.
Természetű fogak és fogsorok innlap nélkül fájdalommentesen eszközölhetnek, melyek a rágásra, valamint a beszéd könnyítésére kitűnően alkalmasak. — Ezen hirdetés felmutatójának 12 forintért készítek arany koronát a legjobb aranyból.

Mesterhegedűt
nem, de jó hangu hegedűt tokkal és vonóval csak 12 koronáért kaphat egyedül
Wagner a Hangszerkirály-nál
Budapest, VIII., József-körút 15k.
Mesterhegedű utánzat 30 K. Családi beszélőgépek 7 K-tól felf. Huzóharmonika orgonahanggal 10 K. Harmonikumok és cimbalomok használt állapotban jutányosan kaphatók. Képes nagy árjegyzék ingyen. — Telefon 67-85. Javítások olcsón. — Saját műtérme.

Czimbalom kedvelők
Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjéről, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadszámított czimbalmok készítője. Czimbalmok már 25 fűtől kezdve kaphatók, ugyanígy az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításokon elsőrendű kitűntés és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körút 42. szám

Buziási gyógyfürdő
vasuti állomás, posta, távirda és telefon. Közvetlen gyorsvonati kecsi Budapest nyugati pályaudvarról.
Idény május 15-től szeptemb. 15-ig
Speciális gyógyfürdő szívbetegek részére
női balneológus, hólyag- és vesebeteknáló, hó és tápanyagbetegségeknél, a leg-utak- az emésztő- és kiválasztó-szer-vek hirtelen bantalmatnál. Papkór, ver-szegénység, eorvely- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszer-vek idült bajainál Radioaktív szén-vas sós és szén-savas vasas források.
Prospektust kívánatra küld:
a fűrdőigazgatóság.

Ingatlanügynökök egyesülete
Az ingatlanok közvetítésével foglalkozó ügynőkök egyesületének elnöksége felkéri ugy a helybeli, mint a vidéki kartársakat, hogy az egyesület kötelekbe lépjenek be.
Az Elnökség.
Egyleti helyiség és találkozó hely:
Andrássy-ut 54. szám. Louvre Kávéház.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
Telefon 107-46
Ma este 9:45 órakor és a következő napokon
Teljesen új lényes műsor.
Les 6 Roeders, a léghalályok.
Tom Jack, a bilincs kitérő.
Court Just, iskolalovár.
Brothers Powell, kettős jockeylovárak.
Emilio, Baby eiefantjával.

IFJ. SCHULLER FERENCZ
nagyvendéglője
VI. kerület, Andrássy-ut 39. szám.
A szalmaeszevgyek legkedveltebb étterme.
Külön árak! * Kifűtő kiszolgálás

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta élőhárból a közönség előtt **szabad-tűzön főzött**

HALÁSZLÉ
Dunai terrasz. Gyönyörű kilátás.
Katona-hangverseny.

DELI étterem és kávéház
a Dunaparti korzón, Wurm-u. sarok
Ma és mindennap délután 4:45-5:15-ig és este 9:45-től kezdve az európai hírű
CISKOVSKY
quartette hangversenyzet, fényes változatos műsor.
Képes és meleg ételek. Rendes polgári árak.

TENNIS-RAKET JAVITO
Tennis-pálya-készítő és fűl-szerelő. Versenyjátékokok egyedül rakeljavitója. —
MACHER REZSO sportüzlete
Budapest, IV., Koronaheroeg utca 3. szám (Az udvarban)

Hull a haja? Használja a **Petroleum-hajszesz-t.**
Egy eredeti üveg ára 2 korona. Fűzetkötésű hely
Gara Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII., József-körút 7A.
Tessék árjegyzéket kérés.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLÍTÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Kigyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)

Rögebb óta kftónének elismert illatos bedörzsölés az izmok és ízületek erősítésére. Erősítés és erőmegújítás csőljából használják az összes turisták, kikapcsolók és lovagok turák után.

Ara I egész kor. 2.-, fél üveg kor. 1.20.

KWIZDA-flu FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRAKBAN KAPHATÓ.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 20

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst órák, eszközök, nassajándékok részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műtör

Bpest, Erzsébet-körút 20. sz. I. em.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes férdruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-rt, színtűgy felöltözövényt, turistalódent, seiyem-kamagant stb. stb. gyári áron küld a mint megtekinthető és szolid cég mindenütt ismert posztgyári taktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha az ösvetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabó, a legolcsóbb árak. Óriási választék.

Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

BUTOR

DUS VALASZTÉKBAN ÖV KÉSZPÉNZRE MINT RÉSZLETFIZETÉSRE RENDKIVÜL OLCÓ ÁRON KAPHATÓ

ÉHRENTREU TESTVÉREKNEK

BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17 (ANDRÁSSY-UTCA SÁRK) KÉPES ÁRJEJYZÉK INGYEN. TELEFON 8227

Nadrágja jellemzi az arat!

A vasalás szabó költsége... volt, demár nem az. Kényelmessége és tökéletessége utolérhetetlen MOLNÁR LAJOS törv. védett

automata-nadrágfeszítőjének

Egy készülék ára 3 korona 3.72 korona előre böküldéért bérmentve. Kapható főraktáronál:

Plökl és Haasnál,
Budapest, Andrássy-ut. 18

Spanyolmeggyet kézzel válogatott nagyszeműt, cseresnyét ropogósít befőzni 3 koronáért szállít 5 kilónként Szilágyi M. szőlőtelepe Kiskőrös. 5374

Butorok művészi javítása

Megrongált vagy rosszul készített finomabb butorokat teljesen új állapotba hoz, antik butorokat szakassortien rendbe hoz, zongorát políroz, továbbá állandóan raktáron tart finom berendezéseket, valamint konyha- és előszoba-butorokat

RÉTI JAKAB műasztalos

BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 25. szám.

Panpanin Tomea

fagyalt különlegességek gyára

Budapest, VII., Tököly-ut 46. sz.

Széküld saját kocsián fagyaltot elsörendű minőségben Tisztaság és izletesség garanciája.

A csimre tessék ügyelni.

Vadászoknak és turistáknak

nőküldhetően, a télen melegítő, nyáron hűsítő, törv. védett

Nimród

meleg és hideg tartartó lapos finom bőrök, filozofol bélelt, közönséges függel, mely ngyanazon szögálatot teszi, mint a drága Thermos palack; a forró itál reggel beöntve, télen a le-kelmezőbb itál szögálatja egész nap és nyáron leöntve van az itál egész nap. Továbbá Thermos palack védő tokok bőrfilozofol bélelt. Saját találmány, legolcsóbban:

ACS LÁSZLÓ szíjgyártó Üllői-ut 19. szám.

Magán elemi iskola

Józsefvárosban.

Néhai öv. Bruner Jánosé, Rittner Emilia közönséges és 1 szelvényben állított tanulónő hátrahagyott 44 év óta fennálló, magán elemi iskola. Muraközy Ilona. A tanítást a járt álvette 10-16i kezdődő új tanévben az eddig használt helyiségben (VII., Eötvös-ut 18. sz. I. em.) a régi, kipróbált tantervvel együtt folytatják. Kezdet: szeptember 1-én.

A m. kir. szabadalm.

Osztály-sorsjáték

III. osztályának

HUZÁSA

f. é. július

14-én, 15-én és 16-én.

III. oszt. sorsjegyek árai: (melyek a II. osztályban játszottak)

- 1/1 sorsjegy 32.- K.
- 1/2 sorsjegy 16.- K.
- 1/4 sorsjegy 8.- K.
- 1/8 sorsjegy 4.- K.

III. osztályu vételár: (uj vevők részére)

- 1/1 sorsjegy 64.- K.
- 1/2 sorsjegy 32.- K.
- 1/4 sorsjegy 16.- K.
- 1/8 sorsjegy 8.- K.

A XXII. sorsjátékban rövid idő alatt

15 millió 544.000 korona

készpénz lesz kisorsolva

Török A. és Tsa bankház r.-t.

Budapest.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.

Központ: Szervita-tér 3/c. (Török-palota.)

Fiókok: Váci-körút 4. sz. — Teréz-körút 46. sz.

Telepek minden államba szállítottak.

keményítő gyárak

Uhländ reform-rendezere szerint burgonya, buza, tengeri, tápióka, ris stb. feldolgozására. Minden más rendszerre feleltető kivitelben berendezi

W. H. UHLAND k. f. sz. LEIPZIG-G.

különleges vállalat keményítő gyárak átállítására és berendezésére

Sok újítás! 23012 Tessék árjegyzéket kérni.

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. július hó 5-én azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tartják Budapest-Vác-Nagymaros között. Indulás Bpest-Petőfi-térről 8:00 órakor de. és 2:30 órakor du.

» Bathány-térről 8:05	» » » 2:35
» Ó-Budáról 8:20	» » » 2:50
Erkezés Vácra 10:00	» » » 4:20
» Nagymarosra 11:00	» » » 5:30
Ind. vissza Nagymarosról 11:30	» » » 8:00 este
» Vácra 12:15	dél » 8:45
Erkezés Bpest-Óbudára 1:10	du. » 9:40
» Bathány-térről 1:25	» » » 9:55
» Petőfi-térről 1:30	» » » 10:00

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidőjű a következők Budapest-Vácra vagy megfordítva

I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér Budapest-Vácra vagy megfordítva

I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér. Vácra-Nagymarosra vagy megfordítva

I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályu jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adatnak ki és pedig: Budapest-Nagymarosra és vissza

I. hely 150 fill. II. hely 120 fill. Vácra-Nagymarosra és vissza

I. hely 80 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség első elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árral s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között oszavargózs közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy arról a társulat idejében hirdetést fog közzé tenni.

Budapest, 1908

A forgalmi igazgatóság

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 288

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvéllal ügy magán, mint családi ügyekben. Kossa-Magyar Béza. Telefon 67-47. 27750

Kitünő likőrök
és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való üvegcse ára 60 fillér. Készítési utmutatás mellékelve. 10 üvegnél bérmentve. Réthy Béla gyógyszerész. Békéscsaba

Pótvizsgákra
Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Zálogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Kajszinbaraczk
nemespéldányok betőzésre vagy lekvárnak postakosaraként 1 frt. métermázsánként 12 frt-ért, zöld ringló, zöldlő, aranyalma, ribizke 1 frt., fejeskáposzta keményfejeknek száza 9 frt., zöldpaprika 2 frt., kovászos vagy saláta friss ugorka száza 2 frt. postakosaraként. Ugorka, tök, fejes- és keltkáposzta, vajbab, kalarabé, zöldpaprika vegyesen vagy egyenként 1.40 frt. Vasúti rendelést csakis előleg beküldéssel szállít Szabó Csongrádról.

Kajszinbaraczk
kézzel szedett, válogatot fajok betőzésre és lekvárnak, aranyalma, ribizli, zöldringló, zöldlő bármelyik postakosaraként 2.40 kor. Főzelék vegyesen, tök, fejes- és keltkáposzta, vajbab, kalarabé, zöldpaprika, ugorka postakosaraként 2.40 korjába szállítja Gyümölcskivite Csongrádról.

!!! Olcsó kölcsönök !!!
Tiszviselőkölcson 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezések és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzálogkölcson 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05%-os annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Övadákekre az érték 75%-ig. Katonatiszteleknek hadnagyoktól kezdve előnyös feltételekkel. Tarcabírlat, Váltókölcson gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok erdők, bányák adásvételére Osztrálsorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!!! Minden felvilágosítás díjtalan!! Képviselek alkalmaztatnak! Kün és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sarkon. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28420

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyetárságokból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államsvámviteltani államsvámvárat teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szemnárú, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44.)

Gépészeket
cséplés idénvre ugyszintén gazdasziszkeket és az összes gazdasági személyzetet, szakértelem és jószásgáért teljes felelőseget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Ármán Budapest, Nagymező-utca 25. Telefon 94-67.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítése összes temetkezési czikke képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A

A legelőnyösebb részlelvezetésre **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedüt**

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű **bankhitel** után kizárólag csakis **Reményi** nagy magyar hangszertelepen. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-utca 58. szám.

30 forint Varrógépek
egy új valódi csodás Singer varrógép 6 orv. jóállásúval csakis **SINGER A.** műszépésznél Budapest, főúter Akácia-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legújatosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Kajszinbara zokt
nagy válogatottakat 5 kilónként 3 koronáért. Cse-resznyt, meggyet, zöldlő köszmetét 2.30 koronáért szállít Rottmann Hermin szállítótepe Kiskunhalason

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legelőnyösebb idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vissza sikertét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen kedvező díjazás al. Levélbeli érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-utca 2.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatószokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélkül megfigyelését s elűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L 15. Telefon 108-52. 28587

PENZ
Kölcson sorajogokra, orvok, papírokra és vidéki lakpr. részvényekre.
Ezsebet sorajogra 6.80 K
Jósziv " 7.50 "
Magy. v. t. " 22. " "
Bazilika " 16. " "
Olasz v. t. " 30. " "
Osztr. v. t. " 40. " "
Havas " 90. " "
Conv. Jelzalog " 105. " "
stb. stb.
A kölcson 2 koronánál kezdődő apró részletekben törv. előírt. Ha sorajogot már zálogban vannak, úgy a jelzalog beküldése után is kölcson a fenti összesre felemlük. Azonnali előlétes és lenolozó kamattal.
JELZALOG kölcsönök
minden nemet a legelőnyösebb alapon és legelőnyösebb feltételek mellett közvetlenül előleg nélkül.
BEIFELD BANKHÁZ
3 UJAPÉTSI, MARY-UTCA 1.
MAGYARORSZÁG

Ajtók és ablakok
régie és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácsok, kertkerítések, keramitlapok, Kehlheimi lapok olcsón kaphatók **Kelemen Mór,** építlet-bontós vállalkozónál Budapest, Rádor-n. 72-74. Hők tizlet Sziget-ut 5.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű öltöny vagy felöltő Krausz F. és Tsa
orv. szabómester Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékutelti utastással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

Stenográfia
Ingyenes gyorsirástani tanítás, teljesen díjtalan gyorsiró oktatás. A Stenografia országos gabolberger gyorsíró és géprő iskola az előző évek mintájára július elején teljesen díjtalan magyar, német gyorsírási és gépirási tanfolyamokat nyit, hogy a gyorsírástól a közönség minél nagyobb körében terjessze és ismeresse. Az egyes tanfolyamok okleveles tanárok vezetésé alatt állanak. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Szabzononit és másoló iroda. Jelentkezni egész napon át lehet az intézet helyiségeiben Váci-körnt 33. Össze nem tévesztendő más hasonló hangzású írógépiskolákkal.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-utca 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Szepességi csomagok
BARTA-féle veresáfonya belöltet, málna-, szamóca-, csipkebogyóíz, gomba- és huskonzervek, pástetomokat ajánl a **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepesmegye. Kerjen árjegyzékét.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármely méretben és alakban, igen olcsón kaphatók **Wiener A. utódánál** BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123. TELEFON 62-80.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, lovább uriszoba, iroda berendezések rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268
Kerincsy-utca sarkon.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban. Alkandó nagy raktár **Laub Lipót,** BUDAPEST, Liszt Ferenc-utca 17. sz.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bőrfotellek, gyöngyűző tükör, diván, borszék, íróasztal, porzszobonyoz és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarkokháza.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiválok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. **FELKAI KONZERVGYÁR** Felka, Szepesmegye. 26973

UJDONSÁGI
GYULAI PÁL
DRAMATURGIAI DOLGOZATOK
Két kötet.
Ára füzve 16 korona. Diszkótésben 22 kor.
Kapható **LAMPEL R. könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fial) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Magyar kir. államvasutak.
138296/1908 számhoz.
HIRDETMÉNY

A magyar királyi államvasutak igazgatósága egy Arad környékén létesítendő talpateľtőtelep gépészeti berendezésére ezennel nyilvános ajánlati versenytárgyalást hirdet.
Ezen talpateľtelepet az ajánlatot tenni szándékozók által megtekinthető nagyenyedi talpateľtelepünkhöz nagyban és egészben hasonló berendezéssel kívánjuk elláttatni. Ehhez képest a telep gépészeti berendezése akként szerkesztendő, hogy azzal a talpateľtőtelep üzemeltetésében való főzés mellett, mint horvanyhalvaggal a Burnett rendszer szerint is tehető legyenek.
Az ajánlatok alapjául szolgáló «Pályázati hirdetmény» mely a gépészeti berendezés rövid leírását tartalmazza, — továbbá a «Pályázati feltételek» és egy vezetés helyszinrajz a magyar királyi államvasutak központi tervtárában (Terézkörnt 56. földszint.) együttesen 5 koronáért megszerzhető.
Ajánlatokat csakis a teljes gépészeti berendezésre lehet tenni; az ajánlatokat legkésőbb 1908. évi július hó 18. an déli 12 óráig kell benyújtani a magy. királyi államvasutak építési és pályafentartási főosztályánál (VI., Tezéz-körnt 56. I. 10 ajtó.)
Az ajánlat benyújtását megelőzőleg, de legkésőbb 1908. évi július hó 17. én déli 12 óráig, az ajánlat ár 50%-os az öt százalékát kell készpénzben, vagy alkalmi letétre alkalmas értékpapírokban a magyar kir. államvasutak központi tervtárájánál letenni (VI., Andrássy-ut 75. sz.) földszint — megjelvezvén, hogy az értékpapírokat csak a budapesti tőzsdén tehető árfolyam szerint, azonban semmiesetre névtereken felül számítjuk. A bálnálpénzről kiállított letéti jegy az ajánlatához nem csatolndó.
Posta utján feladott ajánlat és ban tőzéz tértívevény mellett adandók fel, Budapest, 1908. évi június hóban.
Az igazgatóság.

ASSZONYOK
vigyázatok!
Tulnaggyermekáldás ellen megtanít védekezni Fischer Róza kezik nyve. Több ezer köztűg és háltűrat, 1 koronáért (esetleg levélblyegesben) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, VII., Damjanich-utca 2/B. földszint, ajtó 6.

Magyar kir. államvasutak.
130211/908 szám.
A magyar királyi államvasutak igazgatóságától azon értesítést vettük, hogy a bicske-székesfehérvársárbogárdi helyi érdekű vasut vonalán, Börgönd és Bodakutor-felsőszentiván állomások között létesített «Belsőbáránd» nevű állomást 1908. május hó 15-én átadtak az összforgalomnak.
E naptól kezdve onnét az összes személyszállító vonatok az általános menetrendhirdetmény I. részének 3. mezejében kitüntetett időben indulnak.
Budapest, 1908. június 22-én.
Az igazgatóság. (Utányomás nem díjazt.)

Vi ékiek figyelmébe
Remek szép két nagy utcai szoba, lépcsőházi küllön kijáratral, Auer gáz világító, szép fürdőszoba. Lift használat. Mindenhez közel, a ház előtt villany megállóhely napokra kiadó, egyenként is. Rákóczi-ut 30. II. 5.

Magánjáró
gőzcsepőlkészlet 8 lőreid, kifogastalan gyári javításal, magyar állami gyártmány, igen előnyös áron és fizetési módokkal megvételre ajánlatik Szűcs Ödön cég által Baján.

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenemű kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881
Mintaraktár művész kiveltű butorokból, francia és angol szövetekből, Költsévetés díjmentes.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT PÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLET NAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍZTES PASZPARTUVAL 35-68 CM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐM MINDENÜTT FELVÉTELEMB.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN **RAFAEL** FÉNYKÉPMÁSYI és FÉNYKÉPESZTERI MŰTEREM BUDAPEST, VI. RÖTTENBILLE-R-46 KÜNTÉTTVE AZ 1908. ÉVI PÁRTISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZOKLEVÉL; KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.